لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر

فەرەج ؛ ئەو ئەنفالکراوەی دوای گوللەبارانکردنی لەگۆڕە بەکۆمەڵەکانەوە گەیشتە واشنتۆن

عارف قوربانی

کوردستان – کەرکوك
2004

پێشکەشە :

بە (عەبدوڵڵا خەرابەیی)

کە هاوڵاتیەکی گوندی خەرابەی دەشتی کۆیە بوو لە ئەنفالی چواردا کاتێك هەزاران ژن و منداڵی ناوچەکەیان دەستگیرکرد.. (عەبدوڵڵا) لەناو حەشارگەیەکدا خۆی حەشاردابوو نەکەوتبووە دەستی سوپا، لە حەشارگەکەوە چاوی لێبوو کە دوو سەرباز لەناو قامیشەڵانێکدا کچێکی کورد راودەنێن و دەیانەوێ پەلاماری بدەن، سەربازەکان بەزۆر جلەکانی لەبەردا دەدرێنن.. ئەم دیمەنە وا لە عەبدوڵڵا خەرابەیی دەکات چاو لەمەرگی خۆی بپۆشێ و لەحەشارگەکەی دێتە دەرەوەو هەردوو سەربازەکە دەکووژێ.. لەدەنگی تەقەکان هێزەکانی تری ناوچەکە بەئاگا دێن و پەلاماری ئەو شوێنە دەدەنەوە، شەڕ لەنێوان سوپای ئەنفالکەرو عەبدوڵڵادا دروست دەبێت کە هێزی پشتگیری بوو.. شەڕ دەکات و چەند سەربازێکی تریش دەکوژێ، دوای ئەوەی فیشەکی پێنامێنێت دەستگیری دەکەن و (بارق عەبدوڵڵا) سواری کۆپتەرەکەی خۆی دەکات و لەبەرزایی ئاسمانەوە بەریدەداتە خوارەوەو شەهید دەبێت.

- **ناوی کتێب: لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر**
- **ناوی نووسەر: عارف قوربانی**
- چاپی یەکەم
- **پیتچنین: ئیدریس حاجی سەعید**
- **نەخشەساز: شۆڕش ئەحمەد**
- **چاپخانە: چاپخانەو ئۆفسێتی**
- **تیراژ:** (1000)
- ژمارەی سپاردن ژمارە (   )ی ساڵی 2004ی وەزارەتی رۆشنبیری پێدراوە

پێشەکی

زۆر زۆربوون ژمارەی ئەوانەی بەر شاڵاوی بەدناوی(ئەنفال) کەوتن.. زۆرن ژمارەی ئەوانەی پڕیشکی ئاگری ئەنفالیان بەرکـەوت و زۆریشـن ئەوانـەی ئاگایـان لـە کارەسـاتی ئـەنفال هەیـە.. بەشـێکی زۆریـش شایەتحاڵمان هەیە کـە وردەکـاری دەربـارەی چـۆنیەتی کۆکردنـەوەی گوند نشینەکان و گـرتن و گواسـتنەوەیان لەناوچـەکانی خۆیانـەوە بـۆ سـەربازگەکان و دواجـار بـۆ کەمپـەکانی دەسـت بەسـەراگرتن بـۆ دەگێڕنەوە.. تا ئەوانەی خوشـك و بـراو ئازیزانیـان بەبـەر چاویانەوە دەسـت و چـاویان بەسـترایەوە و خرانـە ناوسـەیارەی(موقەپەتـەوە) و بەرەو شوێنی نادیاربران.. تا ئێرە شایەتگەلێکی زۆرمان هەیـە گەرچـی قسەو باسێکی کەمیان نووسراونەتەوە و بوونە بە بەشێك لـە مێـژووی ئەنفال، بەڵام ژمارەی ئەوانە زۆر کەمن کـە شـایەتحاڵی گوللـەباران و چۆنیەتی زیندە بەچاڵکردن و لە گۆڕی بەکۆمەڵدا کوشـتنی ئازیزانمـان بێـت..زۆر کەم و دەگمەنن، ژمارەیـان لـە پەنجـەکانی دەسـت تێپـەڕ ناکاتو تەنها(5)شایەتحاڵی زیندوومان هەن کـە خۆیـان ئـەنفالکراون تـا دیار چـاڵەکانی مـەرگ هاوسـەفەری ئەنفالـەکانمان بـوون و خۆشـیان کەوتونەتە بەر لوولەی چەکی بێ بەزەییانەی جەلادەکانی بـەعس و بـە

رێکـەوت دوای برینـدار بونیـان و خـۆ دزینـەوەیان لـە گـۆڕە بەکۆمەڵەکانەوە گەڕانەوە.. تا ئەو تراژیدیاو دیمەنە سـامناکانەی نێـو گۆڕە بەکۆمەڵەکان بگێڕنەوە و ئەو بۆشاییە گەورەیەی بە مێژووکردنی ئـەنفال پـڕ بکەنـەوە کـە جگـە لـەوان کەسـی تـر بـەو نهێنیانـەی نەزانیوە..(فەرەج)یەکێکە لەو (5) کوردە ئەنفالکراوەی دوای گوللەباران کردن، خوا زیندووی کردەوە و گەڕایەوە نیشتمان تا ئەم بەسەرهات و مەرگەساتە بۆ مێژوو و بۆ ئێستا و بۆ نەوەکانی داهاتوو بگێڕێتەوە.

***کاك فەرەج من زۆر دەمێکە بە ئاواتی ئەوەوە بووم کە چیرۆکی ژیانی تۆ و هاوڕێکانت ئەو چوار کەسەی تر کە وەك تۆ لە گوللەبارانکردنی ئەنفال**

رزگاریان بوو بینووسمەوە، وا ڕێکەوت کە تۆ شەرەفی کەسی یەکەمت بەرکەوت..

-باشە، بەخێر بێی بەلام وەك وتم بەمەرجێ ڕەچاوی ئەو تایبەتمەندیەی وەزعی من بکەی.

***بە چاوان ڕازیم..! یەکەم پرسیاریشم لێرەوە دەست پێدەکەم کە ناوی سیانی و ساڵ و شوێنی لە دایك بونت بڵێی..!؟**

-ناوم فەرەج محەمەد عەزیزە لەدایك بووی ساڵی 1950 گوندی تۆپخانەی سەربە ناحیەی قادرکەرەمم.

***هەر بە ئەسڵ خەڵکی تۆپخانەبوون یان لە شوێنی ترەوە چوونەتە ئەوێ..؟**

-وەڵاهی نازانم بەلام گۆڕی باوك و باپیرم لەوێیە ئیتر نازانم پێشتر لەکوێ بوونە..

***تۆپخانە دێیەکی چەند ماڵی بوو..؟**

-10 بۆ 12 ماڵ.

***قوتابخانەی تیابوو یان حوجرەی ئاینی ..؟**

-نەخێر..

***تۆ خوێندەواریت هەیە..؟**

-نەمخوێندوە و خوێندەواریم نەبووە بەلام ئێستا خەریکم فێری ئینگلیزی دەبم..!

***کاك فەرەج من دەمەوێ هەندێ بیرەوەریت بگێڕمەوە بۆ سەردەمی منالی و لەوێ وە دێینەوە بۆ سەردەمی ئەنفال.. حەز دەکەم لەخۆت بپرسم لەکوێ وە دەست پێبکەین..!؟**

-من نازانم لەکوێ وە دەست پێبکەم، تۆ چی ئەپرسی من بیزانم وەلامت ئەدەمەوە و نەشیزانم خۆ نامکوژی..

***مەبەستم ئەوەیە بیرەوەریت لەکەیەوە دەست پێدەکات یاخود هەست دەکەیت چی شتێکت لە بیرماوە کە هەست بکەی شتی تری پێش ئەو تەمەنەت لەبیرنیە..!؟**

-هەروا دێتە بیرم منالێ بووم ماڵمان لە تۆپخانە باری کرد بۆ (حەسەن پرچن)..

***نازانی ساڵەکەی کەی بوو یان گەر باسیان کردبێ ئەوکات تۆ چەند ساڵان بووی..!؟**

-وابزانم ساڵی 1956 بوە..

***نازانی بۆچی بارتان کردووە لەکاتێکدا ئەڵێی گۆڕی باوکم و باپیرم لە تۆپخانەبوون..؟**

-من ئەوکاتەم بەوشێوەیە لەبیرنیە بزانم بۆچی بارمان کردوە.. بەلام وابزانم بەهۆی ئەوەوە بووە کە بەشێکی زۆری خزمەکانمان لە(حەسەن پرچن)بووە.. هەرچەندە من هەر منالێ بووم تەمەنم نۆ ساڵان بوو لەوێش بارمان کرد بۆ(قشلاخ کۆن)چونکە هەندێ ئاغای لێبوو لەسەر زەوی و زار ناکۆك بوین ئێمە لە ئاوایی بارمان کرد..

***لەماڵەوە چەند سەر خێزان بوون..؟**

-خێزانێکی زۆر بوین، باوکم سێ ژنی هێناوە، ئێمە(6) خوشك و (2) برا بوین بەلام دوایی باوکم ئەمری خوای کرد دایکم شووی کردۆتەوە بە مامێکم (4) برای تریشم هەبوو کە دایك برام بوون..

***گەرچی ئەوکات خەڵك بەگشتی هەژاربووە.. دێتە بیرت کە ئێوە گوزەرانتان چۆن بوو..؟**

-بەوخوایە برا نازانم بەلام ئەزانم مەعیشەتمان لەسەر مەڕداری و کشتوکاڵ کردن بوو زەوی و زارمان هەبوو گەنم و جۆمان لێ ئەکرد و مەڕداریش بووین..

***ساڵی 1963 کە لای کورد بە ساڵی (بەعسیەکە) ناسراوە ئەوکات تۆ تەمەنت 13 ساڵان بووە، بێگومان بیرەوەری ئەوکاتەت باشتر لەیادە..!؟**

-ئا،ئا، ئەوکاتە هەراش بووم..

***هەست ئەکەی چی رووی دا لە دێیەکەی ئێوە و ناوچەکەتان..!؟**

-ئەوکاتە تازە تاك و تەرا پێشمەرگە پەیابوو بوو بەڵام ئێمە چونکە نزیك بوین لە لەیلانەوە کەمتر ئەهاتنە لای ئێمە.. هەروەها(حەرەس قەومی) یش هەبوو ئەوانیش ئەهاتن بەڵام چونکە نزیك بوین لە لەیلانەوە ئەمانە زۆرتر ئەهاتن..ئەوکاتەی تاڵانیەکە دەستی پێکرد نازانم هۆی چی بوو وابزانم ئەیانوت(حکومەت گۆڕاوە) عەرەب پێ پەتی هاتن وەك رەوە کولله لەگەڵ حەرەس قەومی و جەیش دا دایانە سەرناوچەکەدا، بەڵام ئەوکاتە وەك ئەم دواییە نەبوو هەر لە ئاوایی دەرچوویتایەتە ئەو هەردە و هەڵەتانە خۆت لە بەڵا ئەپاراست.. ئێمە چوینە ئەو(جەوەڵە) تا دایانە سەر دێیەکەدا و رۆیشتن و کاتێ گەڕاینەوە ئاوایی سەیرمان کرد هەرچی هەیە تاڵانیان کردووە ئاگریان ناوەتە خانوو و ماڵەکانیشەوە..مەڕ و ماڵاتیان گشت بە تاڵان بردبوو یەك دوو (کەر) لە ئاوایی بوو کوشتبویان.. من ئەو کاتە(بەچکە ئاسکێکم هەبوو) کە هاتینەوە نەمابوو بردبویان بەقەدەر ماڵ و هەموو کەل و پەلەکانمان بۆ ئەو بەچکە ئاسکە پێم ناخۆشبوو.. ئیتر ئەو ساڵە ساڵێکی ناخۆشبوو ماڵی هەموو کورد فەرهود کرا و خانوی هەموو ماڵێکیان سوتان.. بەچەند مانگ دوای ئەوە ئەوسا هەرکەس خانووی دروست کردەوە..بەڵام بە رەزالەت خەڵك فەقیر بوو.

***جگە لە ئەنفال ئەوە دواجار بوو ماڵتان بسوتێ..!؟**

-نەوەڵا لە ساڵی 1965 جارێکی تر جەیش دایە سەر دێیەکەدا سووتانیان..

***هەموو ناوچەکەیان سوتان یان هەر گوندەکەی ئێوە..؟**

-وابزانم هەر دێیەکەی ئێمەبوو پێشتر پێشمەرگە هاتبوونە ئەوێ لەبەر ئەوەبوو..

***کەی خێزانت پێکەوە ناوە و لە ئەنفال دا چەند منداڵت هەبوو..!؟**

-ساڵی 1967 ژنم هێناوە.. سێ چوار ساڵ منداڵمان نەبوو، یەکەم منداڵم لە ساڵی 1971 بوو کچم بوو ناوی (نەخشین)ە . دوا منداڵیشم ساڵی 1987 بوو کوڕە و ناوی(کاروان)ە (9) منداڵم هەبوو لەکاتی ئەنفال دا.

***سیستەمی ئەم وڵاتە وابوو لە 18 ساڵیدا دەبوو نێرینە بچێتە ریزی سەربازی.. کەی بووی بەسەرباز..؟**

-من سەربازیم نەکردووە..

***بەهۆی چیەوە..؟**

-هەر فیرار بووم..

***تاکەی**

-کە موالیدم هاتەوە بۆ سەربازی نەچومە پێشەوە فیرار بووم تا ساڵی (1975) ئەوکاتە بە (عائدون) خەڵکیان تەسریح دەکرد منیش بەو شێوەیە رزگارم بوو لە سەربازی..

***دوای شکستی شۆڕشی ئەیلول .. رژێم دەستی کرد بە راگوێزانی گوندێکی زۆری کوردستان چ لە ناوچە سنوریەکان و چ لە ناوچە نزیك بە عەرەب نشینەکان و لە ئۆردوگادا خەڵکەکەی نیشتەجێ کرد .. ئەم پرۆسەیە تا شەڕی عێراق –ئێران بەو شێوەیەبوو گوندەکەی ئێوەی بەرنەکەوت..!؟**

-نەخێر تا ساڵی 1987 گوندەکەمان مایەوە..

***هیچ جارێکی تر پەلاماری سوپای عێراق نەکراوەتە سەرتان..!؟**

-هەر ئەو دووجارەی(63و65)سوتاو تالآن کراین. ئیتر تا ساڵی 1980 لە مەترسی بەدوور بووین بەلآم لە 80 بۆ 87 چەند جارێك تەیارە لە دێیەکەی داوە یان تۆپ باران کراوین ماوەیەکیش بەرلەوەی دێیەکە بروخێنن هەموو هاتوچۆکردنێك قەدەغە بوو لەدێوە بۆشار و لە شاریشەوە بۆ دێیەکان بەشەو و بەرۆژ چاودێری رێگاو بانەکان ئەکرا کۆپتەر هەرچی بەدی بکردایە رەمی لێدەکرد ئەو ماوەیەش وەزعمان زۆر خراپ بوو..

***بەشێوەی رەسمی تەبلیغ کرابوون کە هاتو چۆکردن قەدەغەیە..؟**

-ئارەوەلآ..

***کێ تەبلیغی کردن..!؟**

-حکومەت..

***چۆن پێی راگەیاندن بە نووسراو یان هەر بە راگەیاندنی زارەکی..؟**

-چۆن یەعنی..!

***یەعنی کەسێك هات نووسراوێکی پێبێ و بڵێ ئەم نووسراوە حکومەت ناردویەتی کە ئاگادارتان بکەمەوە هاتووچۆکردن قەدەغەیە.. یان بەجۆرێکی تر تەبلیغ کران..!؟**

-نا، کەس نەهات پێمان بڵێ..!

***ئەی چۆن زانیتان کە ئیتر هاتوچۆکردن قەدەغەیە..کە کەس تەبلیغی نەکردبوون..!؟**

-ئێ کاکە تەبلیغ چیە، ئەو بەئاشکرا جاش و عەسکەری ئەهاتنە سەر رێگاوبانەکان رێگای هاتوچۆیان نادا ، کۆپتەر لەئاسمانەوە سەیارە و تەرەکتەر و بەخوا شوانیشی بدیایا رەمی لێ ئەکرد ئیتر تەبلیغ چیە لەوە زیاتر..

***ئەم حاڵەتە ماوەی چەنێ بەر لە روخانی گوندەکەتان بەردەوام بوو..؟**

-لە سێ ساڵ پێش ئەنفالەوە ئێمە ئاوا ژیاین تا بەو دەردە چوین ..

***ماوەی ئەو سێ ساڵە چۆن پێداویستیەکانی خۆتان دابین دەکرد بەتایبەتی ئەوانەی کە زەروری بوون و هەر دەبوو لەشاربەدەستی بێنن..!؟**

-بەدزییەوە و بەقاچاغ زۆرجاریش بەرتیلمان ئەدایە ئەو جاشانەی کە مەفرەزە بوون و لەسەر رێگاو بانەکانمان یان رەبایەیان هەبوو ئەوان ئەیانهێنا و بە پارەی زیاتر پێمانیان ئەفرۆشتەوە و خۆشمان بەبێ عاری خۆمان هەر هاتوچۆمان ئەکرد..

***ئەگەر کەسێکیان لە حاڵەتێکی وادا بگرتایە چیان لێدەکرد..!؟**

-ئەیانگرت..

***کەس هەبوو لەگوندەکەی ئێوە بەو شێوەیە گیرابێ..!؟**

-بەڵێ، من خۆم گیرام

***کەی..!؟**

-لە ساڵی 1985 لە قشلاخ کۆنەوە چوم بۆ کەرکوك تەرەکتەرێکم پێبوو(ئالفم) بۆ حەیوان کڕیبوولە گەڕانەوە لە رێگە گرتمیان..

***ئەوانەی گرتیان چی بوون..!؟**

-مەفرەزەی تایبەت هەبوو بۆ ئەو کارانە پێك هاتبوو لە(عەسکەر، جاش ، ئەمن و ئیستخبارات)..

***سجنیان کردی..**

-هەر ئەو سەعاتەی گیرام بردمیانە(ئەمنی کەرامەی کەرکوك)دوو مانگ لەوێ هێشتمیانەوە تەعزیبمیان دا دوای دامیانە مەحکەمەی تایبەت،(5) ساڵ حوکمی زیندانیان بەسەردا سەپاندم و تراکتۆرەکەشم(حجز)کرا..(15)مانگ لە ئەبو غرێب بووم دواتر گواستمیانەوە بۆ موسڵ (16) مانگیش لەوێ بووم.. لێبوردنێك دەرچوو بەر ئەو لێبوردنە کەوتم و گەڕامەوە بۆ(قشلاخ)

***کاتێ گیرای.. هیچ کەلو پەلێکی قاچاخ یان چەك و تەقەمەنی، بڵاوکراوەی دژ بە بەعس، لە تراکتۆرەکەتدا نەبوو..!؟**

-نەخێر..

***تەنها لەسەر ئەوە گیرایت(ئاڵفت) پێبوو..؟**

-لەسەر ئەوە گرتمیان کە لە دێوە بۆ شار و لە شارەوە بۆ لادێ ئەچم.. ئەوە لای ئەوان قەدەغە کرابوو..

***تۆ خۆت هۆکارەکەی بۆچی دەگەڕێنیتەوە..؟**

-ئەوان هەر کەس لە شارەوە هاتوچۆی دەشتی بکردایە ئەیان ووت ئەوە یارمەتی پێشمەرگە ئەدات بەوشێوەیە مامەڵەیان لەگەڵمان دەکرد وە ئەوەش لە دەشتەوە بۆ شار بچوایە ئەیانوت بۆ(تەنزیمات) ئەچێ.. ئەیانویست کورد لەناوبەرن ئیتر بەهەر جۆرێك بوایە ..

***دوای ئەو ماوە زۆرەی زیندانی بووی کە گەڕایتەوە گوندەکەت و ناوچە ئازادەکانی ژێر دەسەڵاتی(پێشمەرگە) چۆن ئەو دوو جیاوازیەت بەراورد ئەکرد..؟**

-کە بەربووم و چومەوە وەزع خراپتر بوو کۆمەڵێ دێهاتی ناوچەکە روخێنرابوون و سوتێنرابوون.. چەندین جار هەلیکۆپتەر خەڵکی لە دێهاتەکان کوشتبوو سەیارەی سوتاندبوو.. خەڵك زۆر لە رەزالەتدابوو دنیا هەمووی مەترسی بوو..ماوەیەکی زۆر کەمی پێچوو تەیارە دای لە دێیەکەمان خێزانەکەم بریندار بوو بە پارچەی بۆردومانی تەیارەکان و دوای گوندەکەمانیان روخان خەڵك پەرتەوازە بوو.. سەرمان لێ شێوابوو ئەوەی خزمێ کەسێکی بوو لەشار یان لەناو حکومەت جوابی بۆ ئەنارد ئەی ووت بێن بۆ(موجەمەع) هەبوو ئەڕۆی بەرەو شارەکان ئەچووە(موجەممەعات) بەڵام ئێمە نەچوین بۆ شار.. ئاوایی بوینە دوو بەشەوە بەشێکیان باریان کرد بۆ شار و بەشەکەی تری کە ماڵی ئێمە

و سێ ماڵی تریش بووین بارمان کرد بۆ (تۆپخانە) ئەو گوندەی لێی لە دایك بووم و گۆڕی باو و باپیرمی لێبوو.. کە چوین مانگی چواری 1987 بوو بەهاربوو هەر زوو ماڵمان دروست کرد..

***دوای ئەوەی گوندەکەتان روخاو هەستان بەوەش دەکرد رۆژ لەدوای رۆژ رژێم پەلاماری توند تر دەکاتە سەر گوندەکان بۆچی لە نێوان (ئۆردوگا و تۆپخانە) دا تۆپخانەت هەڵبژارد..؟**

-ئەوان بە ئێمەیان نەوت خۆتان ئازادن کوێ هەڵدەبژێرن.. کە هاتن بۆ روخاندنی گوندەکەمان ئێمە لەترسا پێشتر چۆڵمان کردبوو کە گەڕاینەوە سەر ماڵە روخاوەکان خۆمان ئەو بڕیارەمان دا هەبوو ئۆردوگای پێ باشتر بوو هەبوو پێی خراپ بوو..

***تۆ خۆت چۆن بڕیاری ئەوەتدا نەچی بۆ ئۆردوگا..؟**

-من لەبەر ئەوەی تازە لە(سجن) بەربووم ئەوەندەم رەزالەت بینیبوو ئەوەندە ئازار و ئەشکەنجەیان دابوون ئەگەر کونێکم لە ئاسمان شك ببردایە بۆی ئەچوم ناهاتمەوە بۆژێر دەستی حکومەت.. ئێ مەڕداریش بوین ئەوەم بە باشتر زانی..

★پێت وابوو(تۆپخانە) ئەو شوێنەیە لەو مەترسیە رزگارت کات..؟

-تۆپخانە لە قشلاخ کۆنەوە کە ئێمەی لێبوین (10) سەعاتە رێ بەپێ دوور بوو، ئومێدمان وابوو کە حکومەت هەرناگاتە ئەوێ و ئەمانگوت رەنگە حکومەت هەر نەزانێ تۆپخانە لەکوێ وەیە..

***کەلە تۆپخانە نیشتەجێ بوون، مەترسی لەسەرتان کەمبووەوە..!؟**

-ئا، کەچوینە تۆپخانە وەك وتم دوور بوو لە قوڵایی گەرمیاندا بوو ماوەیەکی زۆر ئاگامان لە هیچ دەنگوباسێ نەما.. لەمەترسی سوپای رژێم دوور کەوتینەوە، بەڵام دوای ماوەیەك وتی وتی ئەوە پەیابوو کە حکومەت هەر رۆژەی پەلاماری گوندێ ئەدات و هەواڵ ئەهات کە

فلآنە دێيان سوتان و تەيارە لە فلآنە گوند لە سەيارە و تەرەكتەرى داوە ياخود شوانى كوشتوە.. بۆيە هەر ترس و دلْڕاوكىٚ بەردەوام بوو..

***كىٚ ئەو هەوالآنەى بۆ ئەهێنان..؟**

-كام هەوالّ..!!!؟

***ئەوەى كە دەلّێى هەوالّ ئەهات كە فلآنە دێيان سوتان و كۆپتەر خەلّكى كوشت؟**

-هاتوچۆى شار قەدەغە بوو بەلاّم لە نێوان دێهاتەكاندا هاتوچۆ هەر هەبوو، پێشمەرگەش بەردەوام لەناوچەكە بوون و جەولەيان دەكرد..(تۆپخانە) دوور بوو لەشارەوە وەك قشلاخ كۆن نەبوو لە بندەست لەيلان بوو پێشمەرگە كەم دەهاتن.. بەلاّم لێرە بە پێچەوانەوە بوو، جەيش نەيئەوێرا بێتە ناوچەكە..

***كەواتە زياتر بەهۆى جەولەى پێشمەرگەوە ئاگاتان لەو روداوانەبوو كە رويان ئەدا..؟**

-بەلّىٚ.. بەشێكيشى بەهۆى هاتوچۆى خەلّك لە دێيەكانى ترەوە بوو..

***هيچ كات لە پێشمەرگەكانتان نەپرسى بۆچى حكومەت دێيەكان دەروخێنىٚ..؟ ياخود لێيانتان نەپرسى ئەگەر سوپا بێت و پەلامارمان بدات ئێوە چى دەكەن.. دەمانپارێزن..!!؟**

-پێشمەرگەيش هەروەك ئێمە ئەيزانى.. كاتێك ئەمانبيست كە سوپا گوندێكى سوتاندووە..

***من مەبەستم ئەوەبوو ئێوە ئەتانپرسى..!؟**

-نەمانئەپرسى، بەلاّم خۆمان ئەمانزانى كە ئەگەر سوپا بێتە سەرمان ئەوە پێشمەرگە لێى ئەدات و تێكى ئەشكێنىٚ..

***خۆيان هيچ كات ئەو قسەيەيان بۆ كردبوون، كە ئەگەر سوپا هات ئەوا تێكى ئەشكێنن؟**

-بەلّىٚ كردبويان و بەچاوى خۆشمان چەندين جار بينيمان كە سوپا پەلامارى گوندێكى ئەدا چۆن پێشمەرگە بەرگريان لە خەلّكى گوندەكە ئەكرد و خۆيان ئەدا بەكوشت لە پێناو پاراستنى خەلّكى گوندەكەدا..

***ووتت ئاگامان لەوە هەبوو كە رۆژ لەدواى رۆژ رژێم زياتر پەلامارى چڕتر ئەكرد و گوندى زۆرترى دەسوتان.. بيرتان لەوە نەكردەوە بەدواى رێگا چارەدا بگەڕێن و خۆتان لەدەستى سوپا بپارێزن..!؟**

-ئىٚ كە بارمان كرد بۆ تۆپخانە بۆ ئەوەبوو خۆمان لەدەستى سوپا و جاش بپارێزين..!

***مەبەستم دواى چونتانە بۆ(تۆپخانە) كە ئێوە لەوىٚ بوون ئاگاتان لە سووتانى گوندەكانى تر هەبوو..؟**

-ئەوكات بڕوامان وانەبوو حكومەت بگاتە (تۆپخانە) وامان ئەزانى هەر گوندەكانى نزيكە و شار و جادەكان ئەروخێنىٚ.. هەربۆيە زۆرێك لە خەلّكى ئەو گوندانەش كە ئەڕوخێنران خەلّكەكەى زۆر بەكەمى رێگاى شار و ئۆردوگاى ئەگرتە بەر هەمووى هەر بۆ گوندە دوورە دەستەكان ئەڕۆيى.. وامان ئەزانى حكومەت ناگاتە ئەوىٚ..!

***ئەى ئەوكاتەى كە پێشمەرگەى ناوچەكەتان هەمووى بانگ كران بۆ سەركردايەتى روون بووەوە كە رژێمى بەعس ئەيەوىٚ پەلامارى ناوچەكانى سەركردايەتى شۆڕشەكە بدات.. ئەوكاتەش هەستان بەمەترسى گەورە نەكرد..!؟**

-ئەوكاتە، نەوەلآ.. لەبەر ئەوەى چەند سالّێكى زۆر بوو شەڕى نێوان كورد و عێراق هەر بەردەوام بوو زوو زوو سوپا پەلامارى هێزى پێشمەرگەى ئەدا.. ئەوكاتەش كە پێشمەرگەى ناوچەكەمان چوون بۆ

سەرکردایەتی وەك زۆربەی جارەکانی تر ئێمە هەر وامان ئەزانی شەڕەکان وەك جاران وایە حکومەت پەلامارێك ئەدات و پێشمەرگە تێکی ئەشکێنێ و شەڕ کۆتایی دێت..! بەڵام چوزانین ئەمجارە پێچەوانەی جارەکانی ترە و ئەمجارە سوپا پێشمەرگە تێك ئەشکێنێ و پەلاماری خەڵك ئەدات..

***پێشتر قەناعەتتان وابوو کە پەلاماری خەڵك نادات، تەنها پەلامارەکانی لە دژی پێشمەرگەیە..!؟**

-ئەی زوتر زۆرجار شەڕبوە، مەگەر خەڵك لەکاتی شەڕەکاندا پێوە بوبێت یان گیرابێ دوای بەردراوە.. کە کۆپتەر و تەیارەش چەند ساڵێك بوو هاتوچۆکردن و ئاگری سەیارەی بدیایە تەقەی دەکرد هەر وامان ئەزانی وا ئەزانێ پێشمەرگەیە بۆیە لێی ئەدات.. بەڵام ئەمجارە وانەبوو هیچ جیاوازی نەکرد لە نێوان پێشمەرگە و مناڵی ناو بێشکەدا..

***کەی زانیتان کە مەترسیەکان زۆر لەوە گەورەترن کە ئێوە تەسەورتان دەکرد..!؟**

-ئەوکاتەی پێشمەرگەی ناوچەکە بانگ کران بۆ سەرەوە ئیتر هەواڵی ئەوە بڵاو بۆوە کە حکومەت جەیشێکی زۆری کۆکردۆتەوە و پەلاماری ئەو ناوچانە ئەدات کە سەرکردایەتی(ی.ن.ك)ی لێیە.. دەنگ و باسی شەڕ بڵاو بۆوە بەهۆی (ئیزگەی شۆڕشەوە) ئەمانزانی کەچی ڕووئەدات چونکە ڕۆژانە هەواڵەکانی ئەخوێندەوە، ئێمەش تەنها شتێ کە وەزعەکەمان بۆ باس بکات ئەو(رادیۆیە)بوو.. بەهۆی ئەو رادیۆیەوە ئەمانزانی کە ڕۆژ لە دوای ڕۆژ پەلاماری سوپا و جاش و کۆپتەر زیاتر دەبێت.. بەڕاستی خەمی گەورەمان بوو کە پێشمەرگە نەشکێ چونکە مانەوەی خۆمان لە سەرکەوتنی پێشمەرگەدا

بەدیدەکرد.. ڕۆژانەش کە هەواڵی شکستی پێشمەرگەمان دەزانی ئەمانزانی کە لە مەرگی خۆمان نزیك دەبینەوە.. کاتێ کە پێشمەرگەکانیش بە شپرزەیی هاتنەوە و باسی شەڕەکانیان بۆمان کرد کەچۆن حکومەت دەستی لە ژن و مناڵ، تەنانەت لە ئاژەڵیش نەپاراستوە و بە تۆپ و تەیارە لە خەڵکی داوە ، ئیتر بە جارێ زراومان چوو، هیچ ئومێدێکمان نەما.. بەڵام دڵی خۆمان بەوە ئەدایەوە کە حکومەت هەر پەلاماری ئەو ناوچانەی داوە وا بارەگای سەرکردایەتی لێبوە و کە ئێستا گرتویەتی ئیتر واز ئەهێنێ و هیچ لە سنوورەکەی ئێمە ناکات.

***هەست ناکەیت ئەوە جۆرێك لە خۆ هەڵخەڵەتانن بوو..!؟**

-هیچ چارەیەکمان نەبوو تروسکەی ئومێدیش نەمابوو دەبوو خۆمان ئومێدێك بۆ ژیانمان دروست بکەین..خۆهەڵخەڵەتانن نەبوو، دڵخۆدانەوەیەکی ناچاری بوو..

***کە قەناعەتتان وابوو یاخود ئەو قەناعەتەتان لای خۆتان دروست کردبوو دڵی خۆتان پێی ئەدایەوە کە حکومەت تەنها پەلاماری ئەو ناوچانە ئەدات کە بارەگای پێشمەرگەی لێیە لەم کاتەدا چۆن لە پێشمەرگەکانتان ئەڕوانی کە لەناوچەکەتان دا بوون..؟**

-دودڵ بوین لەلایەك ئەمانووت بەهۆی پێشمەرگەوە ئەترسین پەلاماری ئێمەش بدات و ئەشترساین کە ئەگەر پێشمەرگە نەبێ جاش و جەیش چاومان دەرئەکەن ئەوەندە دێتە سەرمان..

***ڕونت نەکردەوە لەوکاتەدا هەڵوێستتان بەرانبەر بە پێشمەرگە چۆن بوو..!؟**

-نالێم دوودڵ بوین .. جارێك ئەترساین و لەترسا حەزمان ئەكرد پێشمەرگە لەلامان بێ تا بمانپارێزن و جارێكیش لەوە ئەترساین بەهۆی ئەوانەوە تیابچین.. كە خۆیشیان لەو ژووره هاتبونەوە و باسی دەربەدەری و پەتپەتی ئەو خەڵكەیان دەكرد لەوە ئەترساین ئێمەش وەك ئەو خەڵكەمان لێبێ ، بۆیە لە ترسی روحی خۆمان حەزمان ئەكرد كە پێشمەرگەكان بچنە ئەو هەڵەت و جەوەلانە كە ئەگەر جەیش هات دوور لە ئێمە شەڕی بكەن، نەك بەهۆی ئەوانەوە ئێمەش لە ئاوایدا تیاچین..

***ماوەی چەنێ بەم حاڵەوە مانەوە تا ئەوكاتەی ئەنفال گەیشتە لاتان..؟**

-زۆری پێنەچوو.. هەر ماوەیەكی زۆر كەم دوای گەڕانەوەی پێشمەرگەكان هەواڵی ئەوەیان هاوردكە جەیش داوێتیە سەر قەراخدا و خەڵكی قەراخ و پێشمەرگەی ئەوێ بەشێكی خۆی گەیاندە گەرمیان ئیتر بەجارێ توقین و وتمان دیارە لەو ژوورەوە رایدەماڵێ و ئەو جەیشەی ناردویەتی بۆگیان سەركردایەتی بەسەر ئەم ناوچەیەدا ئەیگەڕێنێتەوە بۆ عەرەبستان وەك لافاو هەرچی بەركەوێ رایدەماڵێ و ئەیبات.. لەترسا لای خۆمەوە لێكم ئەدایەوە و ئەموت خۆزگە خەڵكی ئەم گوندانەی ناوچەی گەرمیان نەبوایەم، وام ئەزانی تەنها ئێمە بەو دەردە چوین چوزانین هەموو میللەتەكە بەدەردی ئێمە چووە..

***ئەی كاتێ پێشمەرگە و خەڵكی ناوچەی قەراخیش گەیشتنە ناوچەكانی ئێوە كە بێگومان ئەوەی دیبویان بۆ ئێوەیان گێڕاوەتەوە ، ئەوكات چۆن بیرتان لەخۆ دەربازكردن نەكردەوە..!؟**

-ئێ كاكە ئەوكات كار لەكار ترازابوو ئەو خەڵكە كاتێ گەیشتە لای ئێمە سوپا بەدوایانەوە بوو پەلامارەكان وەك بازنە لە هەموو لایەكەوە

هەمووروژێ توند تر دەبوو.. دوای ئەوە رێگای دەربازبوون كوا مابوو.. ئەو لە هەموو لایەكەوە چوار دەوری ناوچەكەی تەنی بوو.. بەلام كورد ئەڵێ(مرۆڤ كەوتە ئاوەوە دەست بۆ كەفی سەر ئاوەكە ئەبات) بەراستی ئێمەش سەرباری ترس و دڵەڕاوكێ و ئەو هەموو قسەوباسانەی دەكران ، بەلام بڕوامان ناكرد بەو دەردە بچین كە تێی كەوتین.. چونكە پێشتر ئێمە دێمان سوتێنرابوو ماڵمان روخێنرابوو.. كە زۆر ئەترساین ترسەكەشمان هەر ئەوە بوو كە سوپا دێت و جارێكی تر ماڵمان كاول دەكات و دەربەدەر ئەبین..

***پێشتر باسی ئەوەت كرد كە پێشمەرگەكان گەڕانەوە لە شەڕەكانی سەركردایەتی باسی ئەوەیان بۆ كردین كە رژێم بەهەموو جۆرە چەكێك پەلاماری خەڵكی داوە و تەنانەت جیاوازی لە نێوان مرۆڤو ئاژەڵیشدا نەكردووە..!؟**

-ئا،ئا.. ئەوانەیان پێمان ووت بەلام نالێم ئەمانووت رەنگە بەهۆی ئەوەوە بوبێ كە بارەگای پێشمەرگەی لێبووە.

***كەواتە سەرباری مەترسیەكانی سوپا، هەستت بەوەنەكرد كە مەترسیەكە بەو شێوەیەیە كە ئەنفالی لێكەوتەوە..؟**

-نەخێر.. نەك من هیچ كەس نەبوو لەم كوردستانەدا رۆژێك لە رۆژان بە بیریدا هاتبێ كە میللەتەكەی بەو دەردە دەچێت..

***بۆ، چەند جاریتر هەر ماڵی خۆت روخێنراوە..!؟**

-هەزار جاریش ماڵمانی كاول كردبێ و خەڵكی دەربەدەر كردبێ ، كەس نەیئەزانی ئەم حكومەتە ئەوەندە زاڵمە..؟

***تۆ خۆت بێخەتا تەنها لەسەر چوونت بۆ كەركوك و گەڕانەوەت چەنێ زیندانی كرای.. زاڵمی لەوەزیاتر چی..؟**

-کوره لە چاو ئەنفالەوە ئەوە کوا زوڵم بوو کە لەمن کرابوو.. ئەوەی لە ئەنفالدا کرا قەت نەبوە و قەتیش زوڵمی وا لە دنیادا دووبارە نابێتەوە..ئەوەی من لە ئەنفال دیم جورئەتی ئەوێ بیگێڕیتەوە.

***ئەوە وردە وردە دەچینە سەری ،ئەتوانی پێم بڵێی کەی پەلامارەکانی ئەنفال گەیشتە سەر ئەو گوندەی کە تۆی تیا ئەژیای، مەبەستم تۆپخانەیە..؟**

-وەڵاهی ئاوا نازانم بە تەواوی چی رۆژێك بوو.. بەلاَم کە پەلامارەکە بۆ سەر ناوچەی گەرمیان دەستی پێکرد ئێمە هەر ئەوکات ماڵ و منالْمان خستە تەرەکتەرەوە بەرەو(نەحێکە) قادرکەرەم ناردیانمان..تەرەکتەرەکەمان پڕکرد لە ژن و منالْ شەوبوو کەوتنە رێ بەرەو قادر کەرەم و لەترسا بێ لایت و بە تاریکی رێمان دەکرد لەپڕێ لای(تیلەکۆ)تەرەکتەرەکە هەلگەڕا و هەر خوا رەحمی پێیان کردبوو، ئەو هەموو ژن و منالە کەوتبونە ژێر عەرەبانەکەوە یەك دوانێ شەل و شیت بون بەلاَم کەس نەمردبوو.. ئەوان بەو حالەوە ئاخری گەیشتبوونە قادر کەرەم و ماڵ و منالی من چوبوونە مالْ(حاجی حەسەن) لەناو(ناحێکە).

***لەکاتێکدا ئەو هەوالانەتان ئەزانی کە پێشتر چی بەسەر ئەو خێزانانەدا هاتوون کە بەرەو شارەکان دەچوون و ئەوەشتان ئەزانی کە سوپا دەوری ناوچەکەی ئێوەشی وەك بازنە تەوق کردوە چۆن وێراتان یاخود بڕیارتان دا ماڵ و منالەکانتان بەرەو رووی ئەو ئاگرە بنێرن و لە خۆتان جیایان بکەنەوە..؟**

-کە جەیش دەوری ناوچەکەی گرت و دێ بەدێ پەلاماریان ئەدا و ئەیان روخان و دەشت و دەر هەمووی جەیش و جاش گرتبووی و بەقەدەر نازانم بلێم چەنێ هەلیکۆپتەریش بە ئاسمانەوە ئەسوڕانەوە

و رەمیان ئەکرد.. ئیتر ئێمە هیچ دەروازەیەکمان نەمابوو هەموو ئەو خەلکەش وەك یەك سەری لێ شێوابوو کەس نەبوو لەوی تر زیاتر ئەقلی بە شتێکدا بشکێ .. گشت ئەو خەلکە سەرگەردان بویمان.. وتیان مەلای مزگەوتەکان (قادر کەرەم) بە سەماعەی مزگەوتەکان بانگەوازی کردوە کە(عافواتە) و هەرکەس خۆی بێتەوە تەسلیم بێت ئەوە هیچی بۆ نابێت و ئەوەی کە سوپا بیگرێت وەك (ئێرانی) مامەلەی لەگەلدا ئەکرێت.. ئیتر بۆیە بڕیارمان دا ماڵ و منالْ بنێرینە (ناحێکە) وتمان خوا ئەکات ئەوان ناگیرێن خۆمان هەر چۆنێك بێت لەو(کەلۆەزانە خۆمان ئەشارینەوە) تا بزانین خوا چی ئەکات..

***کێ پێی ووتن مەلای مزگەوتەکانی قادر کەرەم بانگەوازی(عافواتی) خوێندوۆتەوە..؟**

-ئەو خەلکەی لەوێ وە ئەهات..!

***کەس هەبوو لەکاتی پەلامارەکاندا بتوانێ هاتوچۆبکات..!؟**

-وەك رۆژی حەشر وابوو هەموو ئەو خەلکە بەیەکدا ئەهات و ئەچوو لەناو ئەو بازنەی سەربازیەی کە بەدەوری ناوچەکەدا بوون و رۆژ لەدوای رۆژ تەسك تر دەبۆوە هاتوچۆکردن هەبوو لەم دێ بۆ ئەو دێ لەم پەل بۆ ئەو پەل..

***کێ بوون ئەوانەی هاتووچۆیان ئەکرد..؟**

-پێشمەرگە و خەلکی دێیەکان.. هێزی پشتگیری و لە(ناحێکە)یشەوە ئەو جاشانەی خزم و کەسیان لە لادێکان بوو ئەهاتن بە هەوالی کەس و کاریانەوە..

***رژێم چۆن رێگای بە جاشەکان ئەدا بێن بۆ ئەو ناوچانەی کە هاتوو چۆکردن تیایدا(قەدەغەبوو)..؟**

-وەڵاهی لەوە ئەچو حکومەت خۆی بیانێرێتا بێن دیعایە بڵاو بکەنەوە، چونکە کە هەریەکێ ئەهات و قسەی لەگەڵ خزمەکانی خۆیدا ئەکرد تا بیانباتەوە ئەو خەڵکەی هەمووی ئەتۆقان..ئەیوت ئەوەندە جەیش هاتووە دار و بەرد نایگرێ و بەخوا لە کونە تەیارەشدابن هەر ئەتانگرێ، خۆتان بێنەوە باشترە و عافواتەکە تەنها سێ رۆژە..

***کەس هەبوو بەقسەی جاشەکان بڕواتەوە..؟**

-ئەروەڵا، ئەوەندە خەڵك بەقسەی جاش قوڕی کردە سەر خۆیداهەر مەپرسە..

***بۆ ئەوانەی کە چوونەوە بەرەو ناو رژێم و بە حیساب بەپیری بانگەوازی عافواتەکەوە چوون هەموو گیران و ئەنفالکران..!؟**

-وەڵا ئەویش دوو بەختی بوو هەبوو رۆیشتەوە لە(ناحێکە) لەناو خزم و ناسیاودا خۆی حەشار دا و دوای رزگاری بوو هەیشبوو کە تەسلیم بۆوە قوڕ کرایە سەریا و هەتا ئێستاش بێسەر و شوێنە..

***تۆ وردتر بۆم باسکە.. ئەوانەی بەقسەی جاشەکان و بەپیری عافوات و بابڵێم بەپیری بانگەوازی مەلاکانی قادر کەرەمەوە چوون.. ئەوەی کە چوە ماڵەکان و خۆی تەسلیم نەکرد رزگاری بوو.. وە ئەوەی کە تەسلیم بووە وە ئەنفالکرا..!؟**

-نا،نا.. شەرت نیە هەموو ئەوانەی چوونە ناحێکە و ماڵان رزگاریان بووبێ ئەوەش تەسلیم بۆوە ئەنفالکرابێ..هەبوو لەماڵەکانیشدا دوای گیراو ئەنفالکرا.. هەبوو لە فەوجی جاشیشدا خۆی تەسلیم کردبوو خۆی ناونوس کردبوو بۆ جاشێتی و کەچی ئەویش هەر ئەنفالکرا..

***کەواتە ناتوانرێ لەیەك جیابکرێتەوە.. یاخود چوونەوە و نەچوونەوە ناکرێت بە پێوەر بۆ ئەنفالکردنیان..!؟**

-ئەی نالێم دوو بەختی بوو.. بەقسمەت بوو بەقسمەت.. ئەوەی قسمەتەکەی رۆیبوورۆیی و ئەوەش کە خوا لە چارەی نووسیبو بمێنێ ئەوە رزگاری بوو.. وەك من خۆ ئەنفالیش کرام و بەحیساب گوللەبارانیش کراین لە گۆڕی بەکۆمەڵدا ئەوەتا هاتیشمەوە..

***دوای ئەوەی ماڵ و مناڵەکانتان ناردە قادر کەرەم خۆتان چیتان کرد..؟**

-هەردەکەی نێوان(قادرکەرەم و بنەکە) لەوێ کەلۆزی لێبوو لە ژێر هەندێ قامیشەلاندا خۆمان پەنادا و چاوەڕێی قەدەر بووین..

***چەند کەس ئەبوون..؟**

-من خۆم و(5) برام ، برایەکی دایك و باوکم و(4)دایك برام و (10)زەلامی تریش کە هەمووی ناسیاو و کەس و کاری یەکتری بووین..

***پێت وابوو تا چەند ئەتوانن لەوێ بمێننەوە.. یان بڕوات بەوە هەبوو کە لەناو قامیشەلاندا بتوانن خۆتان حەشاردەن تاکو پەلامارەکە کۆتایی دێت..؟**

-یاخوا کەس نەکەوێتە رۆژە رەشی واوە.. بێ نان و ئاو بێ جلو جۆڕ وا شەوێ دوان ئیدارەمان کرد.. بەڵام ترسەکە ئەوەندە زۆر بوو ئەگەر بتزانیایە هەر شوێنێ سەعاتێ لە مردن doورت دەخاتەوەبۆی ئەچووی..ئێمەش هەروامان ئەزانی وەك ئەو هەموو جارەی تر کە پەلاماری ناوچەکەی داوە هەروا رۆژێ دوانە و ئەڕوات..

***ئەی پێشتر باسی ئەوەت کرد کە بەهۆی گەڕانەوەی پێشمەرگەکان و بەشێك خەڵکی دەربازبووی قەرەداخەوە هەواڵی ئەوەتان زانیوە کەچی بەناوچەکانی تر کردوە.. چۆن وات ئەزانی هەر رۆژێ دوانە و کۆتایی دێت..!؟**

-ئێ ئەوخەڵکەیش کە هاتبوو لە قەرەداخ و پێشمەرگەکانیش خۆیان لە دەست سوپا رزگاریان ببو.. ئێمەش وامانزانی هەروەك لافاو دێت و هەرچی بەردەست کەوێرایدەماڵێ و دەیبات و وامان ئەزانی ئێمە بەو شێوەیە رزگارمان ئەبێ..

***تاکەی لەو هەردەیا مانەوە..؟**

-هەر ئەو شەو و رۆژە لەدەشتا بووین و زەلام ناسیاو هات بەشوێنماندا وتیان حکومەت لاقەی کەس ناکات و ئەوەی گەڕاوەتەوە رزگاری بوە ئێوەش وەرنەوە..

***ئێوە بڕیاری چیتان دا..؟**

-ئێ وا بۆت ئەگێڕمەوە.. ئیتر کە ئەو زەلامانە هاتن وەعدی ئەوەشیان لە مستەشارێك وەرگرتبوو بمانگرێتە خۆی، هەر کە خۆر ئاوا بوو کەوتینە رێ لەهەردەکەوە بۆ ئەوەی ئاشکرا نەبین نەکەوینە دەست سوپا زۆر بەهێمنی و پەناپەنا بە سێ سەعات لە نێوان سوپاو دێیەکان و رەبیەکانی پشتردا کەلەسەر جادەکان بوون خۆمان گەیاندە قادر کەرەم و هەر ئەو شەوە من گەیشتمە لای مناڵەکانم لەماڵ(حاجی حەسەن).

***ئەی ئەوانەی تر واپێکەوە بوون ئەوان چیان کرد..؟**

-هەر یەکەو چوە ماڵە خزم و ناسیاوێ.

***وەك بزانی خەڵکی تر هەبوون وەك ئێوە بە پیری بانگەوازی عافوات و بەڵێنی موستەشارەوە هاتبێتن بۆ قادر کەرەم..؟**

-قادرکەرەم جمەی ئەهات، خۆی چەنێ مەخلوقی تیابوو ئەوەنەی دێیەکانیش رووی تێکردبوو ماڵ وا هەبوو چەن ماڵ هاتبۆ سەریان..

***دواتر ئەو خەڵکە چییان بەسەر هات رزگاریان بوو لە ئەنفال..؟**

-ئەوەی لە دێوە زوو بەدزییەوە خۆی گەیاندە شارەکان باشتر بوو بەڵام ئەویتری دوای هەمووی لە قادرکەرەمەوە سواری سەیارە کران بەرەو چەمچەماڵ و دواتر بۆ تۆپزاوا و ئیتر بۆ شوێنی نادیار بران..

***تۆ خێزان و ماڵ و مناڵەکەت چیان بەسەر هات..؟**

-لە قادر کەرەمەوە ئەوان خزم و ناسیاو گەیاندیانیانە کەرکوك و ئەوان رزگاریان بوو بەڵام خۆمان قوڕکرا بەسەر ماندا..

***دوای ئەوەی لە قادر کەرەم و لەماڵی(حاجی حەسەن) یەکتان گرتەوە بۆچی جارێکی تر لە مناڵەکانت دابڕای..!؟**

-کە لە ئاوایی لەیەکتر دابڕاین و ئەوانم نارد بۆ قادر کەرەم ، مەترسی لەسەر ئەوانبوو ئەموت خوا ئەکات ئەوان رزگاریان ئەبێ و ناکەونە دەستی زاڵم، خۆمان لەو دەشت و دەرەخۆمان حەشار ئەدەین.. کە هاتینە قادرکەرەمیش وەزعەکە کۆتایی نەهاتبوو هەتا دەبوو خراپتر دەبوو.. لەوێش کەلەیەکتری جیابوینەوە هەر لەخەمی ئەوەدا بوین کە ژن و مناڵەکانمان نەکەونە دەست سوپاوە.. چونکە ناموس گرانە.. ئێمە هەر چۆنێ بوایا باشتر بوو ئەگەر بمانگرن بمانکوژن.. بەڵام ژن و مناڵ بکەوێتە بەردەست ئەو سوپا زاڵمە وەك ئەوە وابوو بەرخ بکەوێتە بەردەستی گورگ بۆیە خەمی گەورەمان ئەوانبوو کە ئەوانیشمان نارد بۆ شار کەوتینە مشوری ئەوەی کە زوو چارەسەرێکی خۆمان بکەین..خزمێکمان ناوی(فەرهاد)بوو جاش بوو رائیدێکی برادەری هەبوو تەگبیرمان کرد بەیانی زوو ئەو بچێتە لای ئەو رائیدە و قسەیەکی لەگەڵ بکات بزانێ چی ئەڵێ.. هەر بەیانی زوو چوبۆلای و گەڕایەوە ووتی وتویەتی هەر چۆنێکە عیلاجی خۆیان بکەن وەزعەکە زۆر پڕ مەترسیە و من هیچم پێناکرێ..

***ئەی چیتان کرد..!؟**

-پەلەمەکە ئەوەنیە وا بۆت ئەگێڕمەوە.. ئیتر نائومێد بوین لەوەی بتوانین لەمالأندا خۆمان بشارینەوە..

***تۆ وتت کە لە کەلۆوەزەکە بوین هاتن بە شوێنماندا و بەڵێنیان لە مستەشارێك وەرگرتبوو کە بمانگرێتە خۆی، ئەی بۆ نەچوون بۆلای..!؟**

-ئەوەی راستی بێت ئێمە ئەگەر زۆر لەناچاریدا نەبوایە و دەرویەکی ترمان شك ببردایە ناچوینە لای مستەشار .. چونکە لای مستەشار دەبوو ببین بە(جاش) کە لای ئێمە جاشێتی زۆر عەبێکی گەورەبوو، بۆیە سەرەتا ویستمان بەدوای چارەسەرێکی تردا بگەڕێین، بەلأم کە نائومێدبوین(حاجی حەسەن)مان نارد چوە لای (شێخ موعتەسەم) برای شێخ جەعفەر.. کە فەوجی خەفیفەی هەبوو فەوجی(64).. ئەو بەڵێنی دا کە ئەمانپارێزێ، بەلأم یەك مەرجی هەبوو کە هەریەکی چەکێ کلأشینکۆف بکرین و بە چەکەوە تەسلیمی بین..

***ئەو مەرجەتان قبولێ کرد..؟**

-هەر گەڵێ مەمنونیش بووین، هیچ چارەیەکی تر نەبوو..

***چۆن چەکتان دابین کرد..؟**

-ئێمە زۆر کەس لە لادێ چەکی خۆی هەبوو ئەوەشی نەیبوو ناچار کڕی.. چونکە ئەگەر چەکت پێنەبوایە وەریان نەئەگرتی..

***تۆ خۆت چۆن چەکت دابین کرد..؟**

-من هەر لە ئاوایی چەکم هەبوو، هەر ئەو چەکەم پێبوو بەو چەکەوە تەسلیم بووم بەفەوجی(64) و بە حساب و وەعدی (شێخ موعتەسەم) کە هەر تەسلیمی بوین لای خۆی ناونوسمان ئەکات و ئەمانکات بە(جاش) و بەهۆی جاشێتیەوە ترسی گرتنمان نامێنێ و لەم لافاوەش رزگارمان ئەبێ..

***چۆن تەسلیم بوون، یان چۆن لە ماڵەکانەوە توانیتان بگەنە لای شێخ موعتەسەم..؟**

-سەیارە هاتە شوێنمان لەماڵی(حاجی حەسەنەوە) بردمانی بۆ (چەم ئالیاوا) فەوجەکەیان بارەگاکەی لەوێ بوو..

***ئێوە چەند کەس ئەبوون بەوشێوەیە چونە لای مستەشار ..؟**

-ئێمە کەچوین یەکەمجار وامانزانی هەر ئەوەنە کەسەین و دڵمان بەوە خۆش بوو ئەم(دە پانزە) زەلامە لەناو فەوجەکەدا هەر بە ئاسانی بزر ئەبین و ئەتوانێ هەر یەکی لەگەڵ کۆمەڵێ جاشی تردا لە رەبایەیەك دامان بنێ و کەسیش نەزانێ، بەلأم کاتێ چوینە بارەگای فەوج تەماشامان کرد دنیایەك خەڵکی لێیە..ئەتوت زەلامێ تر لە قادرکەرەمدا نەماوە و هەمووی هاتۆتە ئەو فەوجە ئەوەنە گەنجی لێبوو هەمووی بەچەکەوە کە ئەگەر پەلاماری ئەو جەیشەیان بدایە بەهەموو حکومەت بەرگەی نەدەگرت..!

***جگە لەئێوە کە لەناچاریدا پەناتان بۆ بارەگای فەوجی (64) برد, تەنها چەکداری کوردی لێ بوو. واتا تەنها جاش لەوێ بوون؟**

-تا دوو رۆژ بەڵێ..

***ئەی دوای ئەو دوو رۆژە؟**

-هەندێ عەسکەری هاتن بۆ لای فەوجەکەو تێکەڵ بەفەوجەکە بوون..

***ئەو دوو رۆژەی کەهیچ عەسکەری لای فەوجەکەتان نەبوو, هیچ بیرتان لەوە نەکردەوە کە لەوێش خۆتان رزگار بکەن؟**

-ئێ بۆ کوێ بچین ئەوە باشترین شوێن بوو کەهەڵمانبژارد بوو..!

***ئەی لەو دوو رۆژەدا هیچ جارێك قسەتان لەگەڵ مستەشارەکەدا نەکرد کەچیتان لێ دەکات..؟**

-زۆر خەڵکی لێ بوو ئێمە هەر نەدەگەیشتینە موستەشارەکە تا ئەو پرسیارەی لێ بکەین..

*ئەگەر بتانوویستایا بچن ئەو پرسیارەی لێ بکەن کەس هەبوو ڕێگربێ لەبەردەمتان..؟

-وەڵاهی نازانم, ئێمە هیچ بیرمان لەوە نەکردەوە کەبچین ئەو پرسیارەی لێ بکەین‌و لێیشی بەگومان نەبووین تا پرسیار بکەین, ئێمە مەمنون بووین کە داڵدەمانی دابوو.. چیمان لێ دەکات, ئێمە پەنامان بۆ برد بوو لەدەستی سوپا بمانپارێزێ ئەویش مەرجی ئەوەبوو کە بەچەکەوە بچین‌و دەمانپارێزێ, ئەو کاتەی لەوێش بووین‌و کەس بەلامان دا ناهات, لای ئێمە ئەوەبوو کەئەو پیاوە (موستەشارەکە) وەعدی خۆی بردۆتە سەرو پاراستوومانێتی..

*لەو دوو ڕۆژەدا هیچ گومانێکت لا دروست نەبوو کەموستەشارەکە ئێوەی هەڵخەڵەتاندبێ کەوتویەتی بەچەکەوە تەسلیم بن بۆ ئەوەی بووبێ کەوەک پێشمەرگە تەسلیمتان بکات..؟

-لەوە ئەترسام بەڵام دالغەی ئەوەم نەبوو کەئەوەنیەتی موستەشارەکە بێت..

*دوای ئەو دوو ڕۆژە کەئەڵێی (سەرباز) هاتن‌و تێکەڵ بە(فەوجەکەتان) بوون.. هەستت بەوە نەکرد کەئەم سەربازانە بۆ گرتنی ئێوە بێ..!؟

-ئێمە هەر چەندە چەکیشمان پێ بوو لەناو فەوجی جاشیش دا بووین بەڵام هەر لە(عەسکەر)ی ئەترساین کەئەوانیش هاتن ئێمە ئەو ترسەمان لێ نیشت کەبۆ گرتنی ئێمە بێت بەڵام ئەوان بەهیچ شێوەیەک خۆیان وا نیشان نەدا کەبۆ کارێکی لەو جۆرە هاتوون.

*ئەی وەک ئاگادار بی موستەشارەکە هیچی لەو بارەیەوە نەووت, قسەیەک بکات یاخود بەسەربازەکان بڵێ بۆچی هاتوون بۆ ناو فەوجەکەی ئەو،یان بەرنامەتان چی‌یە..؟

-ئەگەر وتبێتیشی من نازانم.

*لەو ماوەیەی کەسەربازەکان لەوێ بوون تا ئەو کاتەی دەستگیرکران لەو دوو نێوانەدا کەسی تر نەهات کەوەک ئێوە پەنای بۆ (موستەشارەکە) هێنابێ..؟

-بەردەوام خەڵکی تر ئەهات‌و لەدواجاردا وای لێ هات ئەو (چەمە) هەمووی پڕ بوو ئەوەندە خەڵک خۆی گەیاندبووە لای شێخ موعتەسەم و داوایان لێ کردبوو کەپەنایان بدات..

*جگە لەشێخ موعتەسەم هیچ موستەشارێکی تر هەبوو خەڵک بگرێتە خۆی..؟

-موستەشارەکانیش بوو بوون بەدوو بەشەوە هەبوو خەڵکێکی زۆری گرتە خۆی‌و چەک‌و تاخمی پێیان کڕی کەبەحساب بەو شێوەیە بیانپارێزێ‌و دواتر هەموویان وێنەیان گیراو درایە تەلەفزیۆن کەئەمانە بەکرێگیراوی ئێرانن تەسلیم بوونەتەوە..

*بەکرێ گیراوی ئێران مەبەستیان لەچی بوو..؟

-مەبەستیان پێشمەرگە بوو..

*ئەی بەشەکەی تری موستەشارەکان..؟

-ئەو بەشەی تریان کە کەمترینیانە کەسیان نەگرتە خۆیان..!

*تۆ پێت وایە کە کەسیان نەگرتە خۆیان زانیوویانە کەدوایی ناتوانن بیانپارێزن‌و زانیوویانە کەئەنجامەکەی چی‌یە.. یاخود بۆیە کەسیان ناگرتە خۆیان تاکەس ڕزگاری نەبێ‌و هەموویان بکەونە بەردەستی سووپاوە.. یان لەترسا بووە کەنەبا ڕژێم بزانێ‌و بەچاوی ئەوان تێیان بڕوانێ..؟

-ئەوەیان مەگەر خوا بیزانێ کەنیەتی ئەوان چی بووە... تۆ بۆ ناچی مقابەلەی خۆیان بکەی بڵێ لەئەنفال دا بۆچی کەستان نەگرتە خۆتان, وەڵامەکەی لای ئەوانە ئەوان خۆیان ئەزانن..!! یان بۆ چەکتان بەو هەموو گەنجە کڕی و تەسلیمتان کرد..!؟

***راستە بەڵام قسەمان بۆ ناکەن..!؟**

-ئێ ئەوان خۆیان قسە ناکەن منیش ناتوانم لەجێی ئەوان وەڵامت بدەمەوە..

***کەی هەستتان بەوە کرد کە مەترسیتان لەسەرە و دەستگیر دەکرێن..!؟**

-دوای ئەوەی عەسکەری هات و هاتوو چۆی تر دروست بوو بۆ لای سەربازەکان..رۆژێك هەلیکۆپتەرێك هات نیشتەوە(بارق)بوو.. لە لایەن شێخ موعتەسەم موستەشارەکەو ئامر سریەکانەوە پێشوازیان لێکرد (دوو بۆ سێ) سەعات (بارق)لایان مایەوە ئەوان پێکەوە بوون قسەیان دەکرد، ئێمە بێ ئەوەی بزانین باسی چیدەکەن وەك ئەوەی لە دڵمانی دابێ کە بۆ گرتنی ئێمە هاتبێ ئاوا ئەترسایین چونکە ئەو (بارق)ە گەلێ زاڵم بوو..ئەمانووت هەر بۆ گرتنمان هاتووە.. بەڵام دوای کەوتنە نیشان نانەوە..

***کێ..؟**

-بارق و شێخ موعتەسەم نیشانیان نایەوە و تەقەیان لێدەکرد.. دیاربوو کەیفیان پێدەهات هەر (حیلکە حیلکیان بوو) پێدەکەنین.. تا ئەوکاتەی (بارق)رۆیی دوای ئەوە کەوتنە ناونوس کردن و تەحقیق کردن لێمان.. ژمارەی چەك ناوی سیانی.. پیشە و کۆمەڵێ پرسیاریان کرد و ئەیاننوسی و دوای ناونوسینەکە(مصور)هات کەوتە وێنەگرتنمان بە کامێرای تەلەفزیۆنی ئیتر بەجارێ زراومان چوو وتمان بەخوا دیارە ئەمجارەیان تیا ئەچین..!

***کاتێ وێنەتان گیرا، چەکەکانتان پێبوو..؟**

-ئا، ئا.. بەچەکەوە رەسممانیان گرت..

***هەستتان بەچی کرد..؟**

-وەڵایی هەرچەندە هێشتا هەر چەکمان پێبوو بەڵام هەستمان کرد کە ئێمەزیندانین..

***ئەی هەستتان بەوە دەکرد کە وەك زیندانی وان بۆچی بیرتان لەخۆ رزگارکردن نەکردەوە لە کاتێکدا کە هێشتا چەکدارن..!؟**

-ئەمە تۆ دوو سێ جارە باسی خۆ رزگار کردن بکەی، چۆن خۆمان رزگار بکردایە..!؟!

***ئێوە کە هەستتان بەوە کرد کە دەستگیر دەکرێن و باسی ئەوەت کرد کە ژمارەمان زۆر بوو ئەو هەموو چەکدارە پێکەوە بڕیاری ئەوەتان بدایە کە ئەوە قبوڵ نەکەن..!؟**

-بەخوا پرسیارێ سەیرە.. کاکە، ئەو هەموو پێشمەرگەیەی ناوچەکە هیچی پێنەکرا و زۆری وەك ئێمە تەسلیم بوونەوە، ئیتر ئێمە چیمان پێدەکرا..

***پێشمەرگەش هەبوو تەسلیم بەو فەوجە بوبێت..!؟**

-بەڵێ، زۆریش هەبوو..

***ئەوانیش وەك ئێوە وابوون، چەکداریش بوون و چاوەڕێی قەدەر بوون..؟**

-هەموومان وەك یەك وابووین.. تەگبیر کەرمان نەبوو تەگبیرکەر..!

***ئەگەر کەسێك هەبوایە رێنمایی ئەو خەڵکەی بکردبا بە بۆچوونی تۆ ئەنجامەکەی چۆن دەبوو..!؟**

-هەر چۆنێك بوایە وەك ئێستا نەدەبوو..

***مەبەستت چیە وەك ئێستا نەدەبوو..!؟**

-ئێ ئەو خەڵکە هەمووی تیاچوو.. ئەگەر هەرچییەکمان بکردایە ئەنجامەکەی لەوە خراپتر نابوو کە ئێستا ئەیبینی..

***کەواتا بەهۆی سەرگەردانی خۆتانەوە واتان بەسەر هات..؟**

-بەهۆی سەرگەردانی خۆمانەوە نەبوو، بەرنامەی حکومەت بوو، بەڵام ئەگەر هەموومان ئاوا سەرمان لێ نەشێوایا بەشێکی ئەو خەڵکە هەر رزگاری ئەبوو..

***بۆ نمونە خەڵکەکە چیبکردایا رزگاری دەبوو..؟**

-وەڵای نازانم ئێستا وادەڵێم، بەڵام ئەوکاتە و لەکاتی رووداوەکاندا بەقەدەر کونی دەرزییەك روناکی نەمابوو.. ئەو هەموو خەڵکە لە فەوجێکدا کۆببوینەوە ئەگەر هەر بڕیارێکمان بدایا رەنگە هەر تیابچوینایا.. چونکە سەرباز هەموو ناوچەکەی گرتبوو نەك تەنها نزیك و دەوروبەری فەوجەکەی ئێمە، بەڵام ئێستا ئەڵێم رەنگە هەمومان تیانەچوایاین.

***ئەی لەو حاڵەتانەدا کە وێنەتان گیرا و هەستتان بەوە دەکرد کە کار لەکار ترازاوە و دەستگیر دەکرێن.. هیچ قسەیەکتان لەگەڵ مستەشارەکەدا نەکرد.. پێی بڵێن کوا بەڵێنەکەت ..!؟**

-بەو وەزعەی ئێمە مستەشارەکەیش وەك ئێمە سەری سوڕمابوو، چونکە ئەویش چاوەڕێی ئەوەی نەدەکرد کە روویدا..

***خۆی وای ووت..؟**

-کێ..؟

***موستەشارەکە(شێخ موعتەسەم)..!؟**

-نەخێر، خۆی وای نەووت بەڵام دیاربوو ئەویش وەزعەکەی بەلاوە سەیر بوو..

***چۆن ئەزانی وەزعەکەی بەلاوە سەیر بوو.. کێ ئەڵێ ئەوە رێکەوتنی نێوان(شێخ موعتەسەم و بارق) نەبووە..؟**

-نا، ئەزانم کە فێڵێشیان لە شێخ موعتەسەم کردبوو..

***کێ فێڵی لێ کردبوو..؟**

-حکومەت..

*** بۆ..؟.**

-بەویان نەوتبوو ئەو خەڵکەی ئەیگرنە خۆتان دوای ئەبێ تەسلیم بکرێن..

***کاك فەرەج ئەمە مەسەلەیەکی گرنگە.. رۆژێك دێت مەسەلەی ئەنفال بایەخی زۆری پێ ئەدرێ و وەك ئێستا بەفەرامۆشکراوی نامێنێ..بە وردی لەلایەن کورد خۆیەوە خوێندنەوەی بۆ دەکرێت.. مەسەلەیەکی زۆر گرنگە رادەی بەشداری کردنی کورد خۆی لە ئەنفالدا بزانرێ.. بە تایبەتیش موستەشارە کوردەکان، کە یەکیان(شێخ موعتەسەم)بوو ئەوەی ئێوەی تەسلیم کرد.. بۆیە داوات لێدەکەم لەم وەڵامانەدا زیاتر خۆت لەگەڵ (زاکیرەتدا) ماندوو بکە بۆ ئەوەی باشتر شتەکانت بیر بێتەوە.. من پرسیارەکەم ئەوەبوو کە ئێوەبە (شێخ موعتەسەم)تان ووت مەترسیمان لەسەرە.. بۆ ئەو وێنانە دەگرن.. بۆ ناومان دەنووسن.. بۆ تەحقیق دەکەن.. ئەم سەربازانە چین.. ئەم شتانەتان نەپرسی..!؟**

-ئێمە لەبەر ئەوەی پێمان وترابووکە بەچەکەوە تەسلیم بین نەشر دەکرێن و لەفەوجەکەدا وەك جاشەکانی تر حیساب دەکرێن.. راستیت دەوێ تا ئەوکاتەی چەك کراین و خراینە سەیارەشەوە، هەر بڕوامان بە بەڵێنەکەی موستەشارەکە هەبوو تا ناو لیواکەی چەمچەماڵ ئەوکاتەی بەیەکجارەکی نائومێد بووین..

***من جارێکی تر دەپرسمەوە لە شێخ موعتەسەمتان پرسی ..!؟**

-خەڵکەکە زۆر زۆر بووین لەناو خۆماندا شتمان زۆر لێك ئەدایەوە و هەزار و یەك پرسیارمان دەكرد، هەموو ئەوانەی تۆ ئەیڵێ و ئەبێ چیمان لێ بکەن، سەد جار ئەمانەمان لەیەکتری پرسی..

***من مەبەستم خۆتان نیە.. ناڵێم لەیەکتریتان پرسی یان نا..ئەڵێم لە شێخ موعتەسەمتان پرسی ..؟**

-من خۆم نەمپرسی..

***ئەی کەسێك هەبوو لای تۆ بڵێ خۆم بە شێخ موعتەسەمم ووت و ئەو وەڵامەکەی وابوو..!؟**

-نەء..

***ئەی ئیتر چۆن ئەزانی شێخ موعتەسەم وەك ئێوە حاڵەتەکەی بەلاوە سەیر بوو.. چۆن ئەزانی ئەو ئاگای لە هەموو شتەکان نەبوو..؟**

-ئاخر ئەو زۆر شپرزە بوو بوو.. لەگەڵ یەك دوو زابتدا هەر بەیەکدا ئەهاتن و قڕەقڕیان بوو..

***لەوکاتەدا کە شێخ موعتەسەم وزابتەکانی وەك تۆ دەڵێی قڕەقڕیان بوو.. تۆ چەنێك لێیانەوە دوور بووی..؟**

-وەڵای ئێمە دوور بوین لێیانەوە، بۆ..؟

***مەبەستم ئەوەیە بزانم گوێت لە قسەکانیان بوو باسی چیدەکەن..؟**

-نەوەڵا ئەوان دوور بوون لە ئێمەوە.. گوێمان لەقسەکانیان نەبوو تەنها چاومان لێبوو..

***ئەی چۆن ئەزانی کە قڕەقڕیان بوو.. کێ ئەڵێ بۆخۆیان قسەی خۆشیان نەکردووە..؟**

-نا، دیاربوو.. ئەوکاتەی بارق لەوێ بوو خۆ هەر لێمانەوە دوور بوون بەڵام ئەمانزانی کە(پێدەکەنن). ئەمەشیان ئەمانزانی کە توڕەن و دەست بادان و قسەکانیان دیاربوو (قڕەقڕ)بوو..

***تا کەی ئەو حاڵەتە لەنێوان(شێخ موعتەسەم و زابتەکاندا) بەردەوام بوو..؟**

-تا ئەوکاتەی گەیاندمانیانە(مەفرەقەکەی بانی مەقان) لەوێش سێ چارەك بۆ سەعاتێ ئێمەیان راگرت و هەر(قڕەقڕیان بوو) دوای ئەوە ئێمەیان برد بۆ چەمچەماڵ..

***بە چەکەکانتانەوە بردتانیان..؟**

-نا، نا.. هەر لە(چەم ئالیاوا) چەکمانیان کرد..

*** ئەوانەی چەکتانیان کرد هەر ئەو سەربازانە بوون کە پێشتر هاتبوون بۆ لاتان یان سەربازی تر هاتن..؟**

- کە بارق هات ئیتر هەروا سەیارەی سەربازی بوو ئەهات و سەربازی هەڵ ئەڕشت، تا ئەوەنە زۆر بوون هەریەکێ لە ئێمە دە سەربازی بەردەکەوت..

*** چۆن چەکتانیان کرد هەرکەس لە راستی خۆیەوە پەلاماری دان یان بەو ناونووسینەی‌کە پێشتر ناونووس کران..؟**

-دوای ناونووسینەکە تا ئەو کاتەی چەکمانیان کرد ئەوەندەی نەبرد.. کە ناونووس کراین و هەمووی تەواو بوو ئەوەندەی پێنەچوو کە چەکمانیان کرد..

***ناڵێم چەند دوای ناونوسینەکە چەك کران، مەبەستم ئەوەیە چۆن چەك کران..؟**

-کە ناومانیان نووسی کۆمەڵ کۆمەڵ کراین.. چونکە تەنها لەیەك شوێن ناومانیان نانووسی.. لە چەندلاوە ناویان ئەنووسی و تەحقیقیان دەکرد و ریز دەکراین.. دوای ئەوەی تەواو بووین ئەو جا دەبوو هەر کۆمەڵە و لەبەردەم خۆیاندا یەکە یەکە بچن چەك و تاقمەکە دابنێن و لە لایەکی ترەوە ریزبن..

***کێ ئاوا ئیعازی ئەدا پێتان.. وا ریزبن.. چەکەکانتان لەوێ دانێن..؟**

-ئەوانەی فەرمانیان ئەکرد ئەفسەربوون.

***ئەی کاتێ چەک کران، شێخ موعتەسەم لەکوێ بوو..؟**

-ئەویش لەوێ بوو..

***بەدیارتانەوە بوو کاتێ چەکیان کردن..؟**

-نا، نا.. ئەو هەر لەشوێنەکەی خۆی بوو لەگەڵ چەند ئەفسەرێکی تردا.. بەڵام چاوی لێبوو.. دواتر هات بۆلامان.

*** دوای ئەوەی چەك كران موستەشارەکە هات بۆلاتان..؟**

- بەڵێ.

*** هیچ قسەیەکی نەکرد..؟**

- با، وتی ئەتانبەم بۆ سلێمانی و نەشرتان ئەکەم.

*** ئەی کەس پێی نەوت وا چەك کراین و زیندانی دەکرێین..؟**

- گوێم لێ نەبوو کەس وابڵێ.

*** ئەی دوای ئەوە چیتر رووی دا.؟**

- سەیارەیان هێنا و کەوتنە بارکردنی ئێمە..

*** سەیارەکان چی بوون.. سەربازی..؟**

- نەء .. هەمووی کۆستەر بوو..

*** ئەی شۆفێرەکانیان..؟**

- هەر مەدەنی بوون..

*** هەر سەیارەی چەند کەسیان تێکرد..؟**

- سەیارەی 21 نەفەری بوون هەر سەیارەی دوو سەرباز سەرکەوت لەگەڵماندا و ئیتر هەموو کورسیەکانی تری بۆ ئێمە بوو..

*** چەند سەیارە ئەبوون..؟**

- زۆر زۆر بوو.. نازانم..!

*** کاتێ دەخرانە ناو سەیارەوە کە سەرباز لەگەڵتان سواربوو.. ئەمجارە شێخ موعتەسەم چیدەووت.؟**

- ئەوکاتەی کە بەڕیز دەمانیان خستە ناوسەیارەوە هەر ئەیوت مەترسن بۆ سلێمانیە و قسەیەکی تریشی کرد..

*** وتی چی..؟**

- وتی کاکە کێ چەکی نیە من کەفالەتی ناکەم..

*** کەس هەبوو بێچەك هاتبێ..؟**

- بەڵێ، هەرچەند هەر یەکەم رۆژ پێمانی ووت کەس بێچەك وەرناگرم بەڵام هەبوو چەکی پێیەیدا نەکرابوو. من برایەکم چەکی بۆ دابین نەکرا بوو پێش ئەوەی سواری کۆستەرەکە بین بە شێخ موعتەسەمی ووت من چەکم نەهێنناوە..

*** شێخ موعتەسەم وەڵامی چی بوو..؟**

- وتی چاوت دەرچێ خوا ئەکا ئیعدام ئەکرێی.. پێتانم نەوت کەس بێچەك نەیات و من کەفالەتی ناکەم..

*** کەواتا شێخ موعتەسەم پشت ئەستور بوە بەوەی کە ئەوی چەکدار بوبێ توانای پاراستنی هەیە..؟**

- وای ئەوت بەڵام دوای وا دەرنەچوو..

*** کەی بوو لە فەوجەکە بەڕێخران..؟**

- دوای عەسر بوو..

*** لەناو سەیارەکە هیچ قسەیەکتان لەگەڵ سەربازە حەرەسەکان نەکرد.. بڵێن بۆ کوێمان ئەبەن.. یاخود بڵێن بۆ زیندانمان دەکەن..؟**

- ئەوان حەرەسی ئێمە بوون..ئێمەش نەمان ئەزانی سجنین.. هەر وامان زانی بۆ سلێمانی بۆ نەشر کردنمان ئەبەن تا ئەوکاتەی گەیشتینە بانی مەقان شێخ موعتەسەم خۆی لەگەڵ قافڵەی

سەیارەکانمان دابوو لە بانی مەقان لە مەفرەقەکە زابتەکان ئەیانویست بەرەو کەرکوك بمانبەن.. شێخ موعتەسەم ئەیویست بەرەو سلێمانی دیاربوو لەچەم ئالیاوا لەبارەگای فەوجەکەبە شێخ موعتەسەمیان وتبوو کە ئەیانبەین بۆ سلێمانی بۆیە وتم فێڵیان لەویش کردبوو چونکە لە(بانی مەقان) کاتێ ئەیانویست بەرەو کەرکوك بەرێمان کەن شێخ موعتەسەم زۆر پێی تێك چوو.. لەسەر جادەکە سێ چارەك بۆ سەعاتێ هەر لەگەڵ زابتەکاندا هەرای بوو لەسەر ئەوەی کە نەهێڵێ بۆ کەرکوك بمانبەن.. بەوەیا ئەڵێم رەنگە موستەشارەکان نەیانزانیبێ کاتێ خەڵکیان گرتە خۆیان ئەنجامەکەی وا ئەکەوێتەوە.. چونکە شێخ موعتەسەم لە فەوجەکە لە(چەم ئالیاوا) کە سەرکەوتین وتی مەترسن ئەتانبەین بۆ سلێمانی و نەشرتان ئەکەم لەبانی مەقانیش زۆر(قرەقڕی کرد) لەسەرمان کە ئەگەر خۆی ئاگای لە هەموو شتێ بوایا و رازی بوایا لەسەری هەر لەبارەگای فەوجەکە کە سوپا هات و چەکمانیان کرد خۆی ئەدزیەوە..

دیاربوو لە(بانی مەقانیش)کە نەیهێشت بەرەو کەرکوك بچین و بەرەو چەمچەماڵ هێنامانیان هەر لەسەر پێداگری(شێخ موعتەسەم)بوو رەنگە پێان وتبێ وا ئەیان بەین بۆ سلێمانی. چونکە دوای ئەوەی بەرەو چەمچەماڵ بوینەوە ئیتر (شێخ موعتەسەم) خۆی رۆیشت.. سەیارەکان لەمەقان هاتنە خوارەوە و لەبەردەم لیواکەی چەمچەماڵ کە سەربازی زۆری لێبوو رامانیان گرت و بەریز بەدوای یەکتریدا هەموو قافڵەی سەیارەکانیان بردە ناو لیواکەی چەمچەماڵەوە.

*** کە ئێوەیان بردە ناو لیواکەی چەمچەماڵ خەڵکی تری لێبوو مەبەستم لە خەڵکی گوندەکانە کە دەستگیرکرابێ..؟**

- خەڵکێکی زۆری لێبوو.. پڕی ژن و منالّ بوو.. تەرەکتەرێکی زۆری لێبوو شەرواڵی ژن کرابۆ چەنچی عەرەبانەی تەرەکتەرەکەوە، کە ئەو دیمەنەم بینی وەك ئەوە وابوو گوللەیەك بەسەر دڵمەوە بنێن.. ئیتر هەمومان نائومێد بوین نەك لەوەی کە نەشر ناکرێین. بەڵکو لە ژیانیش، وتم تازە تەواو چاومان بەدونیای رۆشن ناکەوێتەوە.. چونکە بەدیمەنی ئەو هەموو ژن ومناڵە کە لەناو لیواکەی چەمچەماڵدا خڕکرابوونە یەکتریدا.. ئیتر دڵنیابووم لەوەی کە ئەو هەموو قسەیەی دەکرا کە گوایە دەستی لە ژن و منالّ نەپاراستووە و هەموو خەڵکەکەی گرتوە لەوێ کە چاوم بەو ژن ومناڵە کەوت ژن ومناڵەکانی خۆم بیرکەوتەوە ترسی ئەوەم لێ نیشت کە ئێستا ئەوانیش گیراون.

*** ئەی سەربازی زۆری لێبوو..؟**

- هەر لە ئەقڵدا نەبوو.. نازانم ئەم حکومەتە سەگبابە ئەو هەموو سەربازەی لەکوێ بوو.. خوا ئاگادارە ئەتوت دەنکە تەزبیحە بەدوای یەکتریەوە بەڕیز وەستابوون و پاسەوانی لیواکە بوون کە پڕبوو لەژن و منالّ و قوڕ بەسەری وەك ئێمە.

*** چەنێ لە لیواکەی چەمچەماڵ هێشتانیانەوە.؟**

- نزیکەی 3 چارەکە سەعاتێ.

*** لە لیوای چەمچەماڵ تێکەڵ ئەو ژن و مناڵانەتانیان کرد یاخود بەجیا لەوان ئێوەیان دانا..؟**

- ئێمە هەر لەناو سەیارەکان بوین.

*** داتانیان نەبەزاند..؟**

- نەخێر.

*** ئەی بۆچی ئەو سێ چارەکە سەعاتە راتانیان گرد..؟**

- نازانم..

*** سەیارەکان وا ئێوەی تیابوون برانە کوێی لیواکەوە..؟**

- ناو لیواکە هەمووی پڕی ژن و مناڵ بوو هەر لەسەر ئەو جادەیە رامانیان گرت وا ئەچوو بۆناو لیواکە..

*** هەستت بەهیچ شتێ نەکرد، یا ئێستا چۆنی لێك ئەدەیتەوە پێت وایە بۆچی ئێوەیان بەو شێوەیە لە سەیارە راگرتووە..؟**

- شوێن نەبوو دامان بگرنە کوێ..

*** ئەی کە شوێن نەبوو بۆچی براونەتە ئەوێ..؟**

- وەڵای رەنگە بۆ ئەوەبوبێ کە بەچاوی خۆمان ئەو هەموو ژن و منالە ببینین و بزانین کەچییان بەسەر هاتووە.

*** لەماوەی ئەو سێ چارەکە سەعاتەدا هیچ کەسێك نەهاتە لاتان یاخود هیچ قسەیەکتان لەگەڵ سەربازە پاسەوانەکانی ناو سەیارەکەتاندا نەکرد..؟**

- ئێمە خۆمان قسەمان نەکرد ئەگەر قسەشت بکردایە ئەوان جوابی ئێمەیان نادایەوە بەلاّم هاتنە لامان و سەر لەنوێ ناومانیان نووسییەوە..

*** کێ بوون ئەوانەی ناوەکانیان ئەنووسی..؟**

- هەر سەرباز بوون.. نازانم پلەیان چیبوو بەلاّم عەسکەری بوون.

*** چۆن ناویان ئەنووسی.. داوای ناسنامەیان دەکرد یان هەر کەسێ لە راستی خۆیەوە ناوی خۆی دەوت..؟**

- ئەوان لەناو دەرگای سەیارەکە بوون و بەریز یەکە یەکە ناوی خۆمان دەوت و ئەیانئنوسی..

*** هیچ قسەیەکی تریان لەگەڵتان نەکرد..؟**

- بەرەوەڵا پێمانی ووت هەموتان رەمی دەکەین..

*** ئەوکاتە قسەکەی ئەوتان چۆن وەرگرت..؟**

- ئەوان دیاربوو بەراستیان بوو کە ئەیان ووت هەموتان رەمی دەکەین.. بەلاّم ئێمە وامان ئەزانی هەر بۆ ئەوە ئەو قسەیەدەکەن کە بمانترسێنن..

*** دوای ناونووسینەکە خستانیانە رێ..؟**

- ئەوەندەی پێنەچوو.. ئا هەردوای ناونووسینەکە دێوریان بەسەیارەکانمان کرد و کەوتینەرێ..

*** سەیارەکانیشان نەگۆڕی..؟**

- یەعنی چۆن..!؟

*** مەبەستم ئەوەیە هەر بەو سەیارانەی لەچەم ئالیاواوە هێنرابوون بەو سەیارانە بران یاخود خرانە ناو سەیارەی ترەوە..؟**

- هەر ئەو سەیارانە بوون..

*** تەنها ئەو وەجبە سەیارەیەی ئێوە بوون بردتانیان یان کەسی تریان خستە تەکتان..؟**

- با، حیمایەی تر و کۆمەڵێ سەیارەی تریش کە پڕبوون لە خەڵك ئەوانیشیان خستە ناو قافڵەکەی ئێمەوە.

*** جگە لە سەرباز چەکداری کورد لە لیوای چەمچەماڵ نەبوون..؟**

- ئێمە هەر لە سەیارەدا بوین، ئەوەی لە ئێمەوە دیاربوو هەمووی سەرباز بوو ئیتر نازانم کورد بوون یان عەرەب..

*** مەبەستم لە جاش بوو..؟**

- نا، نا.. کەسم نەبینی..

*** کەی بوو لە لیواکەی چەمچەماڵ بەڕێخران..؟**

- دوای مەغریب بوو..

*** تاریك داهاتبوو..؟**

- ئا.. چونکە سەیارەکان لایتیان داگیرساندبوو.

*** بەرەو کوێ بردتانیان..؟**

- لە چەمچەماڵەوە جارێکی تر بەرەو مەقان سەرکەوتن..

*** هەستت بەچی دەکرد..؟**

- هەست بەچی بکەین، ولاَیی خۆشمان نازانین.. لە حاڵەتی وایە لەیەك دەقەدا هەزار دالْغە لێ ئەدەی بیرت بۆ هەموو شتێ ئەچێ.. نازانم بلێم هەستمان بەچی ئەکرد.. ولاَیی هەستمان بەوە ئەکرد کە زوڵمان لێ ئەکرێت..

*** ئەی دوای ئەوەی گەیشتنە بانی مەقان بۆ کوێی تر بران..؟**

- بۆ کەرکوك.. هەر بە جادەکەیا بردمانیان بەرەو کەرکوك.. لەناو سەیارەکە ئەمووت دیارە یان ئێمەیان تەنها بۆ ناونووسین بردووە بۆ چەمچەماڵ یان هەر لەیەکەم جار بە نیاز بوونە بمانبەن بەرەو کەرکوك بەلاَم شێخ موعتەسەم نەیهێشتووە..

*** ئێستا قەناعەتت وایە کامیان بوبێ..؟**

- وەلاَیی مەگەر خوا بزانێ

*** بردتانیانە ناو کەرکوك..؟**

- نەخێر، هەر یەکسەر بردمانیان بۆ تۆپزاوا.. ئاخ تۆبزاوا..!!

*** کەی بوو گەیشتن..؟**

- شەو بوو..

*** مەبەستم کاتەکەیەتی نازانی سەعات چەند بوو..؟**

- رەنگە لەدەور (9)ی شەو بووبێ

*** باشە خۆ نێوان چەمچەماڵ و تۆپزاوا زۆر نیە بۆ..؟**

- سەیارەکان چونکە بە قافلە بوو خێرا نەدەرۆیشتن..

*** تۆبزاوا خەڵکی تری بۆ برابوو کاتێ ئێوەیان برد..؟**

- دنیایە خەڵکی لێبوو..

*** چی بوون..!؟**

- گشتی وەك ئێمە لە دێیەکانەوە هێنرابوون..

*** مەبەستم لەوەیە ژن و مناڵ بوون یاخود تەنها پیاو بوون..؟**

- تۆبزاوا بەخوا هەموو نەوعێکی لێبوو.. لەمناڵی(قنۆرکە)وە تا بەساڵاَچووی سەدساڵە..

*** چۆن بردتانیانە ژوورەوە بە سەیارەکانەوە یاخود داتانیان گرد..!؟**

- من نازانم شوێن چی بووە.. دێ بووە یان شار ، ئەیان ووت مەعەسکەری تەدریبی جەیش شەعبی بووە..زۆر گەورەبوو دەشتاییەکی زۆر گەورە هەمووی تەلبەند کرابوو کۆمەڵێ قاعەی زۆر گەورەشی لێبوو هەر لە تەلبەندەکەوە ئەیانکردە ژوورەوە ئیتر لە سەیارەکان دایان ئەبەزاند و عەسکەری دنیای لێبوو ئیتر وەك رەشە ولاَخ ئەتیان دایە پێش بەرەو قەعەکان لە ساحەیەکی گەورەدا ئەو خەڵکە هەمووی کۆمەڵ کۆمەڵ کرابوو، ژن بەجیا.. پیاو بەجیا، مناڵ بەجیا.. یەك هاتوهاوارێك بوو هەر مەپرسە بڕوابکە رەنگە قیژ و قاو ئەو خەڵکە رۆژە رێیەك رۆیشتبێ.. خەڵکەکە گەلێ زۆربوون تەقدیر ناکرێ چەنێ ئەبوو..

*** ئێوەیان بەجیا وەك کۆمەڵێکی سەربەخۆ هێشتەوە یاخوا تێکەڵ بە خەڵکی ترتانیان کرد..؟**

- تێکەڵ کۆمەڵێ زلاممانیان کرد..

*** خەڵکی کوێ بوون..؟**

- ئینجا خەڵکی کوێ نەبوون . وەلاَیی ئەگەر بلێم خەڵك هەموو دێیەکی تیابوو درۆ نیە، لە هەر کەسێکت ئەپرسی خەڵکی کوێی هەر یەکی ناوچەیەکی ئەوت..

*** ئەوان چەنێ پێش ئێوە برابوونە ئەوێ..؟**

- هەبوو هەر ئەو رۆژە برابوو هەبوو ئەیوت وا چوار رۆژە لێرەم و هەر بۆی دەهێنن و پەیتا پەیتا لێی بار ئەکەن..

*** تۆ کەسێکت ناسی لەناو ئەو خەڵکەدا کە پێش تۆ برابونە تۆبزاوا..؟**

- رەنگە(30)کەسم تیا ناسی بێت خەڵك ئەو دێیانەی دەوروبەرمان بوون

*** ماوەی چەنێ لەو ساحەیە هێشتانیانەوە..؟**

- وەڵایی لەوە ئەچوو ئێمە شانسمان هەبوبێ هەر ئەو شەوە نۆرەی ناونوسینمان بەرکەوت وخراینە قاعەوە، بەڵام هەبوو ئەیوت چوار رۆژە لەم ساحەیەم هەر لە سەرما خەریك بوو رەق بینەوە..

*** ناونوسینەکە چۆن بوو.. ئێوە ئەچون بەرەو شوێنێ بۆ ناونووسین یاخود خۆیان ئەهاتن ناوتانیان ئەنووسی..؟**

- لەیەك شوێن ناویان نانووسی.. لە دە لاوە ریز دەکراین بۆ بەردەم ناونووسەکان.

*** چیان ئەپرسی..؟**

- هەر لەناوی خۆتەوە تا ماڵ و مناڵ و کەس و کار و بڕوابکە پرسیاری ناوی دراوسێ و خزمی دانیشتووی شاریشیان ئەکرد..

*** دوای ناونووسینەکە..؟**

- دوای ناونووسینەکە لە شوێنێ تر کۆمەڵ کراین و بەپێی ئەو ناونوسینە کۆمەڵ کۆمەڵ کرابوین بەرەو قاعەکان بردمانیان هەر قاعەی لە(500 بۆ 600) کەسیان تێ ئەکرد..

*** تەنها زەلام بوون..؟**

- ئێمە ئا.. بەڵام قاعەی تر هەبوو هەمووی ژن بوو هەبوو هەمووی مناڵ بوو هەبوو هەمووی پیرەکان بوو.. بەڵام ئێمە هەمووی گەنج بوو.

*** لەناونووسینەکەدا جیادەکرانەوە گەنج بەجیا و پیرەکان بەجیا..؟**

- ئا.. ئا.. ئەوکاتەی ناوەکەیان ئەنووسی ئەوەی گەنج بوو هەر تەحقیقی تەواو ئەبوو دوو سەرباز ئەیانکرد بەباڵیدا بەرەو کۆمەڵی گەنجان و پیریش بەرەو کۆمەڵی پیرەکان.. کابرایەکم ئەناسی خەڵکی(حەسەن ئاوا) بوو ناوی(غفور حاجی توفیق) بوو لەگەڵ ناونووسەکەدا کردبویە موناقەشە ئەیوت من موالیدەکەم گەورەیە تا تێکەڵ بە پیرەکانم کەن. بەڵام ئەوان خستیانە ناو ئێمەوە بە حیساب گەنجەکانەوە..

*** دیارە هەر لەوێ هەستتان بە مەترسی ئەوە دەکرد کە گەنجەکان چارەنووسێکی خراپ چاوەڕێیانە..؟**

- هەبوو بڕوای ناکرد بەو دەردە بچین کە تووش بوین، هەبوو ئەیوت رەنگە هەر گەنج بکوژن.. هەبوو ئەیوت هەرچی نێرینە هەیە ئەیکوژن.. هەبوو ئەیوت بەرمان ئەدەن .. ئەو کابرایەش دیاربوو وای ئەزانی ئەوەی بکرێتە ناو کۆمەڵی پیرەکانەوە رزگاری ئەبێ..

*** قاعەکان گەورەبوون..؟**

- ئەرەوەڵا لەم سەرەوە ئەو سەریت بە ئاستەم ئەبینی..

*** ژمارەی قاعەکان زۆربوون..؟**

- زۆربوون.. بەڵام خەڵکەکەیش گەلێ زۆر بوو لە قاعەکاندا هەمووی جێی نابوەوە، چەنێکی لەقاعەبوو دە ئەوەنەی بەو دەشتەوە بوو..

*** ئێوە کاتێ خرانە قاعەکانەوە، کەسی تر لەناو قاعەکە هەبوو..؟**

- هەندێ مناڵ و ئەختیاری لێبوو ئەوانیان دەرکرد تەنها ئێمە ماینەوە کە گەنجەکان بوین..

*** ئەی ئەوانیان بۆ کوێ برد..؟**

- نازانم..

*** بردیانیانە قاعەی تر یان سواری سەیارە کران.. خرانە گۆڕەپانەکەوە، چیان لێ کرا..؟**

-وابزانم بردیانیان بەرەو قاعەکانی ژورتر کە ئەوانەیان ژن و منال و پیرەمێردی تیابوو..

*** کاتێ خستتانیانە قاعەکەوە هیچ قسەیەکیان لەگەڵتان نەکرد..؟**

- وەك چی..!؟

*** هەر قسەیەك بێت ئەفسەرێك یان سەربازێك قسەیەكی لەگەڵ کردبن..؟**

- ئەوەبڵێی.. هەزار قسەیان ئەکرد.. جنێویان ئەدا کورە وەك سەگ ئەڕشانەوە..!!

*** ئەگەر هەندێ لەو قسانەت لەبیر مابێ..؟**

- هەموویم لەبیر ماوە.. هەمووی هەر جنێو بوو..

*** جنێویان تەنها بەخۆتان ئەدا یان بەژن و خوشك و دایكیشتان..!؟**

- بەخۆمان و خوشك و دایك و ژن و باو و باپیرمان و مام جەلالیش..

*** مام جەلال بۆ..؟**

- وەڵا نازانم، پێمانیان ئەووت با جەلال تاڵەبانی بێت رزگارتان کات..

*** ئێوە هیچتان ناووت..؟**

- کێ ئەیوێرا قسەبکات.. وەڵا فزە لە دەممان بهاتایەتە دەرەوە زمانمانیان ئەبڕی..

*** هیچ کەس قسەی کرد و وایان لێکردبێ..؟**

- کەس نەیئەوێرا قسە بکات ئەگینا خراپتریشیان ئەکرد..

*** تا ئەوکاتەی لە تۆبزاوا گواسترانەوە.. هیچ خواردنیان دا پێتان..؟**

- ئەو شەوەی کردمانیانە قاعەکانەوە کە ئێمە لەدوای نیوەرۆکەیەوە گیرابووین ئەو شەوە و رۆژەکەیشی تا ئێوارە هیچیان نەدا پێمان.. هەر خەریکبو لەبرساو لە تینودا بمرین.. هەموو لە ترسا قورگمان ووشك بوو بوو تا ئێوارەکەی رۆژی دواتر ئەوجا هەندێ شۆربایان هێنا نازانم بڵێم چیبوو ئەگەر وەك ئێمە لەناچاریدا نەبوایا مرۆڤ تەبیعەتی ناچوە سەری بەڵام ئێمە لەبرسا شەڕمان بوو لەسەری چونکە کەمیان هێنابوو دیاربوو هەر بۆ ئەوەش کەمیان هێنابوو تا بەشێکی بەری نەکەوێت..

*** ئەی ئەو خەڵکەی لە حەوشەکە بوون ئەوان نان و ئاویان دا پێیان..؟**

- نازانم.. خۆ ئەو خەڵکە یەك کۆمەڵێ نەبوو تا ئێمە بزانین نان و ئاویان ئەدەنێ یاخود نا وەك(رانەمەڕ) بەسەر یەکدا ئەهاتن بەردەوام هەروا قافڵەی سەیارەبوو خەڵکی تری ئەهێنا و دایان ئەگرت و ئەیاندایە پێش بۆ ناو خەڵکەکە و جار نەجارێکێش قافڵەیەك سەیارە ئەهاتن و کۆمەڵێکیان لێ بار ئەکرد.

*** تۆ لەناو قاعەکەدا لەکوێ وە بووی..؟**

- چۆن لەکوێ وە بووم.. لەناو قاعەکە بووم..!!

*** مەبەستم لای دەرگاوە بووی تا لە درزی دەرگاوە دەرەووەت لێوە دیاربێ..!؟**

- قاعەکان بە باڵای زەلام پەنجەرەی تیابوو ، رەنگە هەر قاعەی پەنجا پەنجەرەی وای تیابوبێ.

*** کەواتە تۆ خۆت لە پەنجەرەکانەوە دەرەووەت ئەبینی..؟**

- هەمومان ئەمانبینی..

*** تۆ خۆت بینیت خەڵك بارکەن و لە تۆبزاواوە ببەن بۆ شوێنێکی تر..؟**

- ئێ کەس هەیە چوبێتە تۆپزاوا و چاوی لێ نەبوبێ ئەو عالەمەیان چی لێکرد..!

*** خۆت چەند وەجبەت بینی کە لە سەیارە بار بکرێن..؟**

- وەڵڵایی ئەتوانم سوێند بخۆم لەو دوو شەو و رۆژەدا وامن لەوێ بووم پەنجا وەجبە زیاتریان بارکردووەو خەڵکی تریان هاوردۆتە شوێنیان..

*** چۆن باریان ئەکرد.. بەریز و ناونووسین بوو یاخود هەروا بە پاڵ و ئەوی بەری بکەوتایا..؟**

- هەموو ئەو خەڵکەی براوەتە تۆبزاوا ناو هەمووی نووسراوە بڕوا ناکەم یەك کەسێ هەبێ ناوی نەنووسرابێ وەجبە وەجبە ناویان ئەنووسرا و ئەکرانە کۆمەڵێك و قافڵەیەك سەیارە ئەهات ئەو کۆمەڵەی بار ئەکرد و وەجبەی تر ئامادە دەکرا..

*** چۆن پێدا رائەگەیشتن ناوی ئەو هەموو خەڵکە بنووسن ئاوا بەخێرایی..؟**

- ئێ کاکە لە سەد لاوە ناونووس ناوی ئەنووسی خۆ یەك کەس نەبوو.. بەخوا رەنگە سەد دەفتەر بەدەست خەریك ناونووسین بوبێ..

*** ئەوانەی بە بەرچاوی تۆوە بارکران.. چی بوون..؟**

- گشتی خەڵك بوو وەك ئێمەی قور بەسەر..

*** مەبەستم لەوەیە ژن و مناڵ بوون.. گەنج بوون.. پیر بوون..!؟**

- هەمووی .. هەمووی بوو..

*** هەر بە تێکەڵی ئەیانبرد..؟**

- نا، نا.. کە لە دێیەکانەوە خەڵکەکەیان هێنابوو تا(تۆپزاوا) پێکەوە بوون لەوێ جیاکرانەوە ژن و مناڵ بەجیا.. کچی گەنج گشتی

جیاکرایەوە و بەجیابوون.. پیرە ژن و پیرە مێرد بەیەکەوە زەلامی گەنجیش هەمووی بەجیا بارکران..

*** ئەی بۆ کە ئەپرسم ئەڵێی هەمووی بوو..!؟**

- ئێ هەموویم بینی بەڵام ئاوا بەجیا جیا باردەکران..

*** ئەو سەیارانەی کە دەهاتن بۆ بردنیان چی جۆرە سەیارەیەك بوون..!؟**

- دوو جۆر بوون(سەوز و سپی) شێوەیان وەك ئیسعاف وابوو هیچ پەنجەرەی نەبوو..

*** هەر قافڵەی چەند سەیارە ئەبوون کە ئەهاتن بۆ گواستنەوەی ئەو خەڵکە..؟**

- رەنگە هەر بیست بۆ بیست و پێنج سەیارە بوبێ..

*** لە قاعەکان خەڵکیان بارئەکرد یان لە گۆڕەپانەکە..؟**

- لە هەردووکی.. جاری وابوو کە سەیارەکان ئەهاتن لەبەر ئەوەی لە گۆڕپانەکە وەجبەی بۆ جیا نەکرابۆوە ئەهاتنە دیار قاعەیەك و باریان ئەکرد.. جاری وایشبوو هەر لە ساحەکە کۆمەڵ کۆمەڵ کرابوو بۆیان باریان دەکرد..

*** خەڵکەکە خۆی سوار دەبوون.. یان بەزۆر سەریانیان دەخست..؟**

- ئێمە گشتمان رەزیل بوین لەبەردەستیان .. کەس نەبوو بەقسەیان نەکات، بەڵام ئەوان چونکە زاڵم بوون هەر پەلاماری خەڵکەکەیان ئەدا.. بەخوا بینیم پیرەژنی سەرسپی بەقژ رایان ئەکێشا.. پیرەمێردم ئەدی بەشەق لێیان ئەدا.

*** دەست یان چاوی خەڵکەکەیان نابەستەوە کاتێ باردەکران..؟**

- زۆر سەیربوو هەبوو دەست و چاویان دەبەستەوە و جلەکانیشیان لەبەریان دائەکەند تەنها کراس یان ژێر کراسێك و شەرواڵەکەیان

لەپێدا ئەهێشتەوە و دەست و چاویانیان دەبەستەوە.. وەجبەی وایش بوو هیچیان لێیان ناکرد و سواریانیان دەکرد..

*** زۆرتر کامەیان دەست و چاوی دەبەسترا.. گەنجەکان.. یاخود پیرەکان..؟**

- نا، ئەوەی چاویان دەبەستەوە تەنها گەنجەکان بوون.. بەڵام وەجبەی گەنجەکانیش هەبوو کە دەست و چاویان نابەسترایەوە..

*** هەستتان ناکرد بۆچیە وا هەندێکی چاوی دەبەستن..!؟**

- نەوەڵا.. بەڵام ئەمانوت دیارە ئەوانەی وا دەست و چاویان ئەبەستن بۆ گوللەباران کردنە.. بۆیە ئەمان ووت خوایە رەحمەمان پێبکەیت و دەست و چاومان نەبەستن..

*** ئەی ئەوەنەی لە تۆپزاوابووی چۆن ئەو خەڵکە ئەچوونە سەر ئاو..!؟**

- ریزێ(ئاودەستی لێبوو) بە نۆرە ئەو خەڵکانەیان لە قاعەکانەوە ئەبرد بۆ سەر ئاو.. بەڵام هەتا ئەتیان برد و ئەتیان هێنایەوە لە دواوە بە قۆناغە تفەنگ لێیان ئەدای.. بەخوا هەبوو لەتاوا میز و پیسیەکەی ئەکرد بەگیان خۆیا..

*** تۆ سەرەتا باسی ئەوەت کرد کە لە(چەم ئالیاوا) براکانت لەگەڵ بوون کاتێ گیران.. من بیرم چوو بپرسم تا کوێ لەگەڵ براکانت پێکەوە بوون..؟**

- شەو و رۆژی یەکەمیش کە لە تۆپزاوا بوین و تا ئەوکاتەی بەقایمە و ناو خوێندنەوەوە هاتن و ناوی من دەرچوو بۆ رەمی کردن.. لەوێ لەیەکتر جیا کراینەوە..!

*** بە هۆی چیەوە ناوی تۆ دەرچوو بۆ گوللەباران کردن ولە براکانت جیاکرایتەوە کەهەمووتان پێکەوە گیرابوون..؟**

- نازانم بە هۆی چیەوە بوو.. دووەم شەو بوو لە تۆپزاوا بوین سەعات 12ی شەو هەندێ سەربازی بەرگ سەوز هاتنە ناو

قاعەکەی‌ئێمەوە کەوتنە ناو خوێندنەوە و ناوی هەر کەسێکیان بخوێندایەتەوە لە قاعەکە ئەیانکردە دەشتەوە.. ناوی من و ئامۆزایەکمی تیابوو وەك ئەو خەڵکەی تر کراینە دەرەوەی قاعەکە و براکانم لەو وەجبەیەدا ناویان نەخوێندرایەوە و ئەوانیش وەك ئەو خەڵکەی تر کەناوی دەرنەچوو لە قاعەکەدا هێشتیانیانەوە.

*** کاتێ ناوەکانیان دەخوێندەوە، هیچ شتێکیان ووت.؟**

- نەخێر.. تەنها وتیان ناوی هەرکەس خوێندرایەوە بێتە دەرەوە..

*** ناوی تۆ و ئامۆزاکەت پێکەوە خوێندرایەوە، یاخود ناوی تر زۆر لە نێوانتانا بوو..؟**

- بەدوای یەکتریدا ناوەکانمان دەرچوو.

*** ئەی شەوی پێشتر بەرلەوەی بکرێنە قاعەکانەوە پێکەوە ناونووس کران..؟**

- ئا، هەمومان ئەو شەوە ناونووس کراین.

*** ئەزانم ئەو شەوە هەموتان ناونووس کران.. بەڵام کاتێ ناونووس کران تۆ و ئامۆزاکەت لە ریزەکەدا بەدوای یەکتریەوە بوون..؟**

- بەڵێ.

*** ناوی چی بوو..؟**

- ساڵەح ئەمین ئەحمەد

*** چەند کەس ئەبوون ئەوانەی ناوتان خوێندرایەوە و کرانە دەرەوەی قاعەکەتان..؟**

- رەنگە (100)کەس بوبێتین..

*** کاتێ هێناتانیانە دەرەوە، تێکەڵ ئەو خەڵکەی تری گۆڕەپانەکەیان کردن..!؟**

- نەخێر.. دامانیانە پێش بەرەو قاعەیەکی تر.

*** خەڵکی تری تیابوو یان چۆڵ بوو..؟**

- سەرەتا کەمی تیابوو بەلاّم چەند وەجبەیەکی تریان بۆ هێناو پڕیان کرد . ئەوەندەیان بۆ هێنا بڕوا بکە تا بەیانی یەك کەس نەیتوانیوە بخەوێ چونکە زۆری هەر بە پێوەبوو تا بەیانی ڕێگەنەبوو هەر لە شوێنی خۆت دابنیشی ئەوەنە خەڵکیان تێکردبوو..

*** لە کوێ وە ئەو خەڵکانەیان هێنا.. لەناو گۆڕەپانەکەوە یان ئەوانە بوون کە تازە ئەهێنران و کرانەقاعەکەی لای ئێوەوە..؟**

- هیچیان نەبوو.. ئەوانیش وەك ئێمە هەر (100)کەسیان لە قاعەیەکەوە هێنابوو..

*** سەرجەم قاعەکە چەند کەسی تیابوو..؟**

- بەخوا ڕەنگە(700)کەسی تیابوبێ. چونکە قاعەکەی یەکەمجار (500)کەسیان تێکرد جێگامان سەغڵەت بوو.. بەلاّم ئەم قاعەیە ئەوەنەی تێکرابوو جێی پێت بە ئاسانی نابووەوە..

*** ئەم قاعەیە بچوکتر بوو لە و قاعەیەی یەکەمجار تیایدا زیندانی کران..؟**

- نەخێر هەموویان بەقەدەر یەکتری بوون..

*** لەگەڵ خەڵکەکەدا بێگومان قسەتان کردووە.. ئەوانیش وەك ئێوە هەر کۆمەڵێك و لە قاعەیەك هەڵبژێردرابوون یان جیاکرابوونەوە.. خۆتان چیتان ئەووت..! بۆچونتان چیبوو لەبارەی ئەو جیاکردنەوەیەوە..؟**

- یەکەمجار کە ئێمە جیاکراینەوە و بردمانیانە ئەو قاعەیەی تر.. من ووتم دیارە بەزەییان پێماندا هاتوەو لەو قاعەیە جێگامان نابۆوە بۆیە هێنامانیانە ئەم قاعەیەی تر تا بتوانین تیایدا بخەوین ..بەلاّم کاتێ ئەو خەڵکەی تریان هێناو ئەوەندەیان تێکرد کە جێی پێمان نەبێتەوە.. ئیتر ترسم لێ نیشت و سەد پرسیارم لادروست ئەبوو کە

بۆچی جیاکراینەوە و بۆچی لەهەر قاعەیەك کۆمەڵێکیان هێناوە.. ئەمووت ڕەنگە بمانکوژن.. بەلاّم دوایی ئەمووت باشە ئەی بۆچی ئەو خەڵکەی تر ناکوژن خۆ ئەوانیش وەك ئێمە وان.. ئەمووت ڕەنگە ئێمە(نەقڵ) بکەن بۆ شوێنی تر..! ئەمووت بەڵکو خوابکات بەرمان بدەن. هەزار و یەك پرسیارمان ئەکرد.. ئەو شەوە نازانم بڵێم چۆن ڕۆژبوەوە.. چی لەتاو دەردی خۆمان و چی لەتاو ئەو خەڵکەی وا ئەمان بینی کە چیان پێدەکرا لەو گۆڕەپانەدا، ئیتر نازانم چۆن لەتاوا ڕوحمان دەرناچوو.. دڵمان ناتەقی.. لەداخا نەمردین..!!

*** تاکەی لەو قاعەیەدا هێشتانیانەوە..؟**

- سەعات 9.20 ئەبوو کۆمەڵێ سەیارەیان هێنایە بەردەرکی قاعەکەمان و دەرگایان لەسەرمان کردەوە و بەناو خوێندنەوە جارێکی تر بانگ کراینە دەرەوە بۆ ناو سەیارەکان.

*** چەند سەیارە ئەبوون..؟**

- وەڵڵایی نەم ژمارد بەلاّم لە دەوری(20)بیست سەیارەدا ئەبوون.

*** سەیارەکان چی بوون..؟**

- هەر عەینەن ئەو سەیارانەی کە باسم کرد ئەهاتن خەڵکیان تێ ئەکرد و ئەیانبرد.. هەر وەك ئەوانەی تر وابوو..

*** ئاخر چی سەیارەیەك بوون..؟**

- وەڵاهی من تا ئەو ڕۆژە سەیارەی لەو جۆرەم نەبینیبوو وەك ئیسعاف وابوون بەلاّم نازانم ناوی چی بوو..

*** هەستت نەکرد ئەوکاتەی سواریان کردن لەناو خۆیاندا ناوی سەیارەکە بهێنن، شتێکی وات بەرگوێ نەکەوت..؟**

- نەء

*** ڕەنگی سەیارەکان چۆن بوو..؟**

- هەندێکی سەوز بوو.. هەندێکی سپی..

*** تۆ سواری کام جۆریان کرای.. سەوز یان سپی..؟**

- سەوز بوو..

*** چەنەم سەیارەبوو کە بارکران..؟**

- بەوخوایە برا ئەوانە نازانم..

*** لەو سەیارەیەی تۆی تێدابووی کەسێکی تری تیابوو کە تۆ بیناسی..؟**

- ئامۆزاکەم و کوڕێکی تریش ناوی(ئەدیب کوڕی شێخ حەکیم فەیم تاڵەبانی) بوو خەڵکی بنار گل بوو لەگەڵ مندا پێکەوە لە سەیارەیەکدا بووین..

*** سەیارەی چەند کەسیان تێکرد..؟**

- سەیارەکە کورسیەکانی وەك کورسی دواوەی تویتا وابوو ریز ریز بوو نەفەرەکان پشتمان ئەدا بەیەکتریدا، نازانم چەند ریز کورسی بوو بەڵام هەر سەیارەی(50 بۆ 60)کەسیان تێ ئەکرد..

*** ئەو(50 بۆ 60) کەسە پێکەوە لەیەك سەیارەدا بوون کەسیان هەبوو بڵێ من جاری تر لەم سەیارەیەم بینیوە..؟**

- لە رێگە لەناوخۆماندا قسەمان دەکرد زۆر باسی ئەم جۆرە سەیارەیەمان کرد گشتی ئەیووت پێشتر لەم سەیارەیەم لە عێراق دا نەبینیوە.. لەوە ئەچوو لە وڵاتی ترەوە هێنابێتیان

*** تەماشای ژمارەی سەیارەکەتان نەکرد..؟**

- نەء

*** ئەتوانی پێم بڵێی ئەوکاتەی تۆ سواری سەیارەکە کرای کەی بوو..؟**

- کاتژمێر 10.30 بوو

*** پێشتر ووتت سەعات 9.30 سەیارەکەیان هێنا..!؟**

- ئێ،ئێ وابوو سەعات 9.30 سەیارەیان هێنا بەڵام بەناو خوێندنەوە بوو تا ناوەکەت بەری دەکەوت و باردەکرای و ئەو سەیارەیە پڕ دەبوو دەڕۆی و لەو لاترەوە ئەوەستا و یەکێکی تر ئەهاتە شوێنی ئەو تا ئەو پڕ ئەکرا و بەم شێوەیە کاتێ نۆرەی من هات کات گەیشتبووە 10.30

*** خەڵکی تر دوای تۆ مابوون لە قاعەکەدا و چاوەڕێ بن ناویان بخوێندرێتەوە..؟**

- بەڵێ مابوو.. خەڵکیش مابوو سەیارەی بەتاڵیش مابوو..

*** سەیارەکە پەنجەرەی تیابوو..؟**

- پەنجەرەی چی، بەخوا کونێکی تیانەبوو بۆ نەفەسیش..

*** کەواتە ئەوکاتەی سەر خران ئێتر ئاگاتان لە دەرەوە نەما..؟**

- چونکە هەمووی قەپات بوو کورسیەکانیش وابوون پشتمان کردبۆ یەکتری هەر نەمان ئەزانی بەرەو خوار ئەڕوات یان بەرەو ژور..

*** کاتێ خستتانیانە سەیارەکانەوە دەست و چاویان نەبەستن..؟**

- لەوێ نەیان بەست بەڵام لەدیار چاڵی گوللەباران کردنەکە و پێش ئەوەی رەمیمان بکەن چاومانیان دەبەست و دوو دوو دەستمانیان دەبەستە یەکتریەوە..

*** دوای ئەوەی سواری سەیارەکان کران هەست دەکەی چەنێکی تری پێچوو تا سەیارەکان کەوتنە رێ..؟**

- وا هەست دەکەم کە نیو سەعات بوبێ.

*** کاتێ کەوتنە رێ بەسەر جادەی قیردا بردتانیان یان رێگای خۆڵ..؟**

- لە تۆپزاواوە بەسەر قیردا بردمانیان تا رەنگە هەر نیو سەعات دوور لە شوێنی گوللەباران کردنەکەمان ، ئەو نیو سەعاتە بەرێگای

خۆڵ و زۆر چاڵ و چۆڵیدا ئەرۆیشت چونکە بە تاسەکانی دیاربوو ئەمانزانی کە ڕێگاکە چۆن بوو..

*** سایەقی سەیارەکە سەرباز بوو یان مەدەنی..؟**

- نازانم چونکە کاتێ ئێمەیان بارکرد هەر لەناو دەرگای قاعەکەوە بۆ دەرگای سەیارەکە و سەرباز دەورمانی گرتبوو دوو سەربازی تریش باڵمانی دەگرت و بۆ ناو سەیارەکە.. کاتێ سواریش بووین سەیارەکە شۆفێرەکەی لە ئێمەوە دیار نەبوو..چونکە سەیارەکە لەنێوان ئێمەو شۆفێرەکەدا(خانێکی) هەبوو وەك هۆڵێکی جیاواز لە نێوان ئێمەو شۆفێرەکەشدا.. سەربازێك لەو(خانە جیاوازە) سوار بووبوو..

*** هیچ قسەیەکتان لەگەڵ سەربازەکەدا نەکرد..؟**

- ناڵێم ئەویش خانێکی جیاواز بوو لە ئێمە.. ئێمە تەنها ئەوکاتەی سەرخراین و ئەوکاتەی داگیراین بەو خانەدا ڕۆیشتین.. سەربازەکە لەوێ دانیشتبوو..

*** کاتێ سەیارەکان کەوتنە ڕێ، یاخود کە سەیارەکەتان کەوتە ڕێ هەستت بەوە کرد کە قافڵەی سەیارەکان هەموو پێکەوەن..؟**

- وەڵایی کە ئێمە چوینە سەیارەکەوە ئیتر وەك کوێر وابوین هیچ شوێنێکمان لێوە دیارنەبوو بەڵام ئەمانزانی کە هەموو قافڵەکە پێکەوەین..

*** بەچی ئەتانزانی..؟**

- بەوە ئەمانزانی ئەوکاتەی کە هەر سەیارەیەك پڕ ئەکرا ئەچوە ڕیزەوە و چاوەڕێی ئەوەی ئەکرد کە سەیارەکانی تر پڕبن..

*** بەر لەوەی سوارتان کەن هیچ نان و ئاوێکیان دا پێتان..!؟**

- نان و ئاوی چی ..!

*** کاتێ ئاوا بینیت کە خرانە سەیارەی(موقەپەتەوە) پێت وابوو بۆکوێ تان ئەبەن.. یا چیتان لێ دەکەن..؟**

- بەخوا من هەر لەناو لیواکەی چەمچەماڵدا کاتێ یەکەم شت شەرواڵی ژنی کوردم بە چەنچی عەرەبانە و ئیڤای عەسکەریەوە بینی هەر ئەوکاتە وتم تەواو ئیتر چاومان بەدنیای ڕۆشن ناکەوێتەوە.. ئەوە کۆتایی هەموو شتێ بوو..بەڵام ئەڵێی چی ڕوح لە جێی سەختە و دەرناچێ، مردنیش بەدەست خۆت نیە تا هەر ئەوکاتە بڵێی بمرم و ڕزگارم بێت.. من لەوێ حاڵی بووم کە ڕۆژەکە گەلێ ڕەشە، بەڵام مرۆڤ بەدەستی خۆی نیە ناتوانێت بێ ئومێدبێت لە ژیان بۆیە سەرباری ئەوەی کە قەناعەتی تەواوم هەبوو کەئەم حکومەتە زاڵمە هەمومان ئەکوژێ بەڵام هەر بەتەمای ژیانیش بووم چی لەناو قاعەکانی تۆپزاوا ئەوکاتەی لە پەنجەرەکانەوە چاوم بەناو ئەو ژن و مناڵانەدا ئەگێڕا و ژن و مناڵەکانی خۆمم بیر ئەکەوتەوە کە بیریانم ئەکرد و چی ئەوکاتەی خراینە سەیارەی داپۆشراوەوە کە بۆ ئێمە وەك(تابوت)وابوو چۆن مرۆڤ کە ئەمرێ ئەیخەنە ناو تابوتەوە تا گۆڕستان ئەو سەیارانەش بۆ ئێمە وەك ئەو تابوتە وابوو خستمانیانە ناویەوە تا دیار چاڵەکانی مەرگ ... شوێنی گوللەباران کردنەکەمان.. بەردەوام لەوماوەیەشدا بەخەیاڵ لەگەڵ ژن و مناڵ و کەس و کارمدا ئەژیام.. چونکە زۆرجاریش ئەوەم بیستبوو کە بەر لەمردن وێنەی کەس و کارت دێنە پێش چاوت.. ئیتر منیش چونکە بڕوام بەوە نەبوو کە ئازادمان بکەن و دام نابوو کە بۆ مردنمان دەبەن بۆیە زوو زوو وێنەی کەس و کارم وێنەی کەس و کارە مردوەکانیشم ئەهاتەوە بەرچاو..

*** لەناو سەیارەکە لەگەڵ ئامۆزاکەت و نەفەرەکانی تر(زیندانیەکانی تر) پێکەوە قسەتان ئەکرد..؟**

- ئا قسەمان ئەکرد..

*** تۆ پێت ئەوتن کە بڕوا ناکەی ئازاد بکرێن و رەنگە هەموتان بکوژن..؟**

- با، وام ئەووت، ئەمووت گشتمان رەمی ئەکەن

*** ئەوان چیان ئەوت..؟**

- پێمیان ئەوت تۆ ترسنۆکی..

*** تۆ هەستت بە ترس ئەکرد، کاتێ ئاوا دڕندانە لەگەڵتان مامەڵەیان دەکرد و بۆ خۆشت قەناعەتت وابوو گوللەبارانتان ئەکەن..!؟**

- وەلاّیی وەك ترس ناترسام بەلاّم زۆرم پێناخۆش بوو کە بەو دەردە چوبوین خەفەتم پێ ئەخوارد کە ئەو هەموو خەڵکە ئەو هەموو ژن و منالّە گوناهیان چیە وامان لێ ئەکەن.. ئاخر وای دانێ هەموو زەلام و ژنەکان تاوانبارن ئەی ئەو هەموو منالّە تاوانی چی بوو، بەخوا چەندین ژنم بینی منالّە قنۆرەکە بە باوشیەوە بوو هەبوو تەمەنی پێنج شەش رۆژ بوو کورە هەبوو کە لە دێیەکەدا سواری زیلی عەسکەریان کردبوو لەناو زیلی عەسکەری لەدایك ببو ئاخر ئەوان گوناهیان چی بوو.. نازانم ئەوکاتەش و تائێستاش کە بیر لەوانە دەکەمەوە تێناگەم ئەم سەدامە زالّمە لەپای چی وای بەو خەڵکە کرد.. چۆن ویژدانیان رێگەی داون منالّی سێ رۆژە بکوژن، نازانم ناترسام بەلاّم زۆرم بە زەیی بە خۆماندا ئەهاتەوە..

*** کەسی تر هەبوو قەناعەتی وەك تۆ وابوبێ کە بۆ گوللەباران کردن ئەتانبەن..!؟**

- هەر یەکە و قسەیەکی ئەکرد.. هەبوو ئەیوت ئەمانبەن بۆ بەغدا لەوێ بەرمان ئەدەن.. هەبوو ئەیووت ئەمانبەن ئەمانکەن بە

عەسکەر.. هەبوو ئەیووت گشتمان ئەبەن بۆ ولاّتانی تر و ئیشمان پێ ئەکەن.. هەیشبوو ئەترسا و بیری کەس و کارەکەی وای لێکردبوو ئەگریا و ئەیوت ئەمانکوژن ومەیتەکانیشمان نادەنەوە کەس وکارمان و هەتا هەتایە ئەبێ ئەوان هەر چاوەڕێ بن کە بگەڕێینەوە هەبوو ئەیوت گشتمان ئەخەنە بەحرەوە و ماسی و گیانلەبەری ناو ئاو ئەمانخوات.. هەیشبوو بەتەمای بەردان بوو..

*** هەستت بەچی دەکرد کەوا ئەتزانی ئەو سەیارەیە بەرەو پیری مەرگ ئەتانبات.. سات لەدوای سات زیاتر دڵتەنگ تر و نائومێد تر نەدەبووی..؟**

- لەناو ئەو سەیارەیە کە هەر موقەپەتیەکەی وەك تەعزیب وابوو هەوا کێشێکی نەبوو خۆیشمان هەتا دەبوو زیاتر گەرمامان دەبوو زیاتر تینوو دەبوین و برسیمان دەبوو.. تەنگە نەفەس ئەبوین کە ئەگەر نەك بۆ گوللەباران کردن بیان ووتایە وابۆ ئازادکردنیشتان ئەبەین ناو ئەو سەیارەیە هەر بۆخۆی مایەی عەزاب بوو.. بڕوابکە وەك ئەوە وابوو لە تەنووری ئاگردابی و دەقە لەدوای دەقە هەستت بە گەرمای زیاتر و تەنگە نەفەسی زیاتر و تینوێتی زیاتر دەکرد.. هەمومان قوڕگمان وشك ببوو هەر بە ئاستەم هەناسەمان پێ ئەدرا..زۆر کەسیش کە تەنگاو بوو میزوو پیسیەکەی کردبۆ ناو سەیارەکە، هەر خەریك بوو بمانکوژێ..!

*** ئەوانەی لەناو ئەوسەیارەیەدا پێکەوە بوون نازانی خەڵکی چی ناوچەیەکی تیابوو..؟**

- بەزۆری خەڵکی لای سەنگاو و ناو زەنگەنە و قادر کەرەم بوون

*** تەمەنی هەموتان نزیك بوو لەیەکتریەوە.. چونکە ئێوە لە تۆپزاوا بە حیسابی ئەوەی گەنجن جیاکرابونەوە..؟**

- نەوەڵا.. هەمومان تەمەنمان لەیەکەوە نزیك نەبوو.. لە توپزاوا کە گەنجەکانیان جیاکردەوە لە گەنجی(15)ساڵەوە تا(50) پەنجا ساڵ هەر حیساب گەنجیان بۆ دەکرد.. ئەو سەیارەیەی ئێمەش دوو کوڕی گەنجی تیابوو مویان لێ نەهاتبوو هەر زۆر منالبوون هەر سەریان کردبوو بەیەکدا لەوە ئەچوو خزم و کەسی یەکتریش بوبن زۆر ئەترسان و کابرایەکیشی تیابوو کامڵیش بوو هەر ئەگریا و ئەیووت من خۆم وام لەخۆم کرد لای موستەشارێك بوم وتویەتی برۆ عیلاجی خۆت بکە من ناتوانم دالدەت بدەم.. بەملی شکاوم هاتم تەسلیم بووم.. لەسەرنی ئەو وەزعەی خۆمەوە زۆرم بەزەیی بەو دوو کوڕە منالە و بەو کابرایەدا ئەهاتەوە.. زۆر بەزەیم بەکابرایەکی تریشدا ئەهاتەوە کە تینوێتی تەنگی پێ هەڵچنیبوو هەر ئەپاڕایەوە هاواری بوو ئەیوت خنکام فریام کەون قومێ ئاو..ئێ ئێمەش هەمومان هەر وەك ئەو وابوین ، بینیم پێلاوەکانی لەپێی خۆی داکەند و میزەکەی خۆی تێکرد و لە تینوا خواردیەوە.. ئەو دیمەنەش زۆر ئازاری دام ..

*** سەیارەکان لە ڕێگە نەوەستان.. یا هەست بکەی لابدەن بۆناو سەربازگەیەك..؟**

- ئێمە لەناوەوەی سەیارەکە ئاگامان لەدەرەوەی سەیارەکە نەبوو نەشمان ئەزانی روەو کوێ ئەچێ.. بەلام لە شوێنێك کەمێك راوەستا نازانم هۆی چیبوو ئێمە وامان دانا کە رەنگە بەنزینخانە بێت و بەنزینی تێبکەن..

*** ماوەی چەنێ بەرێگاوە بوون تا گەیاندتانیانە شوێنی گوللەباران کردنەکە..؟**

- نازانم چەند سەعات ئەکات لە چێشتەنگاوەوە لە توپزاوا خستمانیانە رێ هەرووا چارەکێ بۆ نیوسەعات خۆری مابوو کە گەیشینە ئەو شوێنەی رەمیمانیان کرد..

*** سەیارەکان لە ڕێگا خێرا ئەڕۆیشتن..؟**

- ئەرێ وەلا ئەتوت تەنها لەبەر ئەوە وا لێ ئەخوڕن کە ئێمە ئازار بچێژین.. چونکە ناو سەیارەکە گەرم و تەنگە نەفەس بوو خۆیشمان تینو و برسی کە لە تاسەیەکی ئەدا وەختبوو روح و دڵمان دەرچێ سەرمان گێژی ئەخوارد.. جاری وابوو وا هەستمان ئەکرد بە ئاسماندا بڕوات ئەوەنە خێرا ئەڕۆیی دیاربوو پەلەی ئەوەیان بوو کە زوو ئێمە بگەێننە شوێنی مردنەکەمان و بگەڕێنەوە وەجبەی تر بەرن..

*** تا ئەو شوێنەی کە بۆ مەرگی ئەو هەزاران گەنجە کوردە ئامادە کرابوو لە توپزاواوە بۆ ئەوێ بەسەر جادەی قیردا رۆیشتن..؟**

- هەمووی قیربووتەنها بەمەزەنە بیست دەقە بۆ نیوسەعات بەسەر خۆلدا رۆیشتین..

*** کاتێ لەجادەی قیر لای دا و چووە سەر خۆڵ هەستتان پێ کرد..؟**

- سەیارەکە وردە وردە خاوی کردەوە سەرەتا وامانزانی رائەوەستێ هەستمان پێکرد کە ئاراستەکەیشی گۆڕی و چوە سەر رێگای خۆڵ چونکە تاسەی گەلێ زۆر بوو دیاربوو رێگاکە چاڵ و چۆڵی بوو ئەو ماوەیەی بەسەر ئەو رێگایەدا چوو بەقەدەر هەموو رێگاکە سەغڵەتیمان بینی وەك بێشکە رامانی ئەژەن سەرمان ئەیدا بەیەکدا، هەبوو لەتاوا ئەکەوت ئیڵنجیان ئەدا..

*** بەر لەوەی بگەنە شوێنی گوللەبارانکردنەکە لەو ماوەیەی بەسەر رێگای خۆڵدا ئەڕۆیشتن جگە لەوەی کە خۆتان بڕواتان وابوو ئەتان کوژن هەستتان بەهیچ ئاماژەیەکی تر نەکرد کە لە مەرگ نزیك ئەبنەوە..؟**

- ده دەقیقە ئەبوو بەسەر خۆڵدا ئەڕۆیشتین دەنگی تەقە کردن ئەهات تەقەیەکی زۆر بەڵام ئێمەوامان ئەزانی تەقەتەقی سەیارەکانە چونکە ڕێگاکە تاسەی زۆر بوو ، سەرەتا وامان لێك ئەدایەوە بەڵام تا ئێمە زیاتر ئەڕۆیشتین زۆرتر دەنگی تەقە ئەهات ئەوکاتە نەمانزانی چیە بەڵام دواتر بۆم دەرکەوت کە هەموو ئەو تەقە کردنانە تەقەی گوللەبارانکردنی کورد بوو..

*** کەواتە سەیارەکانی پێشەوە ئەوانەی هاوسەفەرەکانی تۆیان بارکردبوو ئەوانیان داگرتبوو گوللەباران دەکران..؟!**

- نەخێر.. ئەو تەقانە گوللەباران کردنی قافڵەکەی ئێمە نەبوو .. ئێمە دەور چارەکە سەعاتێ بە شوێنێکدا بردمانیان خەڵکی تر لەوێ ڕەمی دەکرا.. سەیارەکانی ئێمە بەناویاندا تێ ئەپەڕی و ئەوان هەر لەسەر تەقەکردنی خۆیان بەردەوام بوون..

*** ماوەی چەنێ سەیارەکان ڕێگایان کرد و هەر گوێتان لەتەقە بوو..؟**

- ئەی نەموت نزیکەی چارەکە سەعاتێ..

*** کەواتە ئێوە بەسەیارە بەدرێژایی چارەکە سەعاتێ ڕێگاتان بڕی و بە درێژایی ئەو ماوەیە خەڵك گوللەباران ئەکرا..!؟**

- ئەوکاتەی تەقەکان ئەکرا ئێمە نەمانزانی کە خەڵك ڕەمی ئەکەن.. من دوایی ئەوانەم بۆ دەرکەوت کە چەنێ گەنجی کوردیان خستبووە ئەو چاڵانەوە.. کە هەر چاڵێکی بە باڵای زەلام پڕ کرابوو لەلاشەی لەسەر یەك..

*** ئەو حاڵەتت لەیاد ماوە کە سەیارەکان چۆن ڕاوەستان و چۆن ئێوەیان داگرتە خوارەوە بۆ گوللەباران کردن..؟**

- بەڵێ لەبیرم ماوە و لەبەرچاومە و هەتا ئەو ڕۆژەی لوتم ئەدا لە بەردی ئەلحەد لەبیرم ناچێتەوە.

*** زۆر داوای لێبوردن ئەکەم ڕەنگە بەیاد خستنەوەی ئەو حاڵەتانە ئازاری دەرونیت بدەم.. بەڵام بۆ مێژووی نەتەوەکەمان زۆر پێویستە بە وردی هەمویان تۆمار بکەین بۆیە داوات لێدەکەم کە بە وردی بۆمی بگێڕیتەوە..!؟**

- ئەوەی من بینیم و بەسەرمانا هات هی گێڕانەوە نیە.. بڕوا ئەکەی لە 1988 وە تا ئەو ڕۆژەی بەرەو ئەمریکا ئەچوین لەناو سەفارەتی ئەمریکا لە تورکیا لەوێ بۆ ژن و منداڵەکانم گێڕاوەتەوە ئەویش دوای زیاتر لە (9) ساڵ بەسەریدا تێپەری بوو.. حەزم ناکرد ئەوەی من بینیبووم لەچاوی منەوە کەسی تر بیبینێ..!

*** کاك فەرەج من سەرەتا بەر لەوەی دیدارەکەمان دەست پێبکەین زۆر باسم بۆ کردی کە بە گێڕانەوەی ئەوەی لەو کارەساتەدا بەسەرت هاتووە.. چی خزمەتێکی گەورە بە کورد دەکەیت.. ڕاستە بیرخستنەوەیان ئازارت ئەدات بەڵام ناشکرێ تۆ لەگەڵ خۆتدا ئەو هەموو زانیاریە بەریتە گۆڕەوە.. میللەتەکەت پێویستی بەو زانیاریانە هەیە.. من پێم وتی خوا ئێوەی بۆ ئەوە بە زیندوێتی هێشتەوە تا ڕوداوەکە بگێڕنەوە.. بۆیە تکات لێدەم بۆمی باس بکە.. چۆن لە سەیارەکان داتانیان گرت..؟**

- وەك ووتم دەنگی تەقە ئەهات کە خەڵکی تر ڕەمی دەکران دیاربوو ئەو شوێنە هەمووی ئامادە کرابوو بۆ گوللەباران کردنی ئێمە و پێش ئێمەش خەڵکی تریان بۆ بردبوو.. کە سەیارەکان ڕاوەستان هەر دەنگی دەستڕێژی گوللە ئەهات.. ئیتر هەموومان ئەوانەی لەناو سەیارەکە بوین واقمان وڕمابوو هیچ قسەیەکمان بۆ ناکرا تەنها تەماشای یەکتریمان دەکرد.. ئەوەی کە پێشتر لەترسا ئەگریا هەمووی بێ دەنگ بوون وەك ئەوەی ماڵ ئاوایی لەیەکتر بکەین بەچاو هەموو قسەیەکمان ئەکرد.. ئەمانزانی وا پاش کەمێکی تر بە ناهەقی گوللەبارانمان ئەکەن.. ئەمانزانی ئەو تەقە کردنەش ئەو گوللانە

ئەنرێنە برا و کەس و کاری ئێمەوە.. ماوەی(5) دەقە ئێمە هەر لەناو سەیارەکە بووین و دەرگایان لەسەرمان نەکردەوە و چاوەڕێ بووین نۆرەمان بێت تا بمانبەن گوللەبارانمان بکەن.. وەك سەرەتا باسم کرد سەیارەکان لە نێوان ئێمە و شۆفێرەکەدا خانێکی هەبوو وەك هۆڵ وابوو دەرگایەکی هەبوو لەلا تەنیشتەوە لەوێوە سوار کراین ئەو دەرگایە کرایەوە و دەرگاکەی ئێمەشیان کردەوە و دوو سەرباز هاتنە ناو ئەو(خانەی نێوان ئێمە و شۆفێرەکە) دوو کەسیان لە سەیارەکەی ئێمە بردە ئەو دیودا و دایان گرتە خوارەوە چاوم لێبوو کە بە جامانەکەیان چاویانیان بەست و بە پشتوێنەکەیان لە پشتەوە دەستی هەردوکیانیان بەستەوە و دوو سەرباز بردیانیانە پێشتر و لەسەر دەم پاڵیانیان خست و دەستڕێژی گوللە کرا.. ئەوە بە بەرچاوی ئێمەوە بووئیتر دڵنیا بوین پاش چەند چرکەیەکی تر هەمومان ئاوا بەڕیز و بەدوای یەکتریدا ڕەمی دەکرێین..

*** ئەو کاتەی دەرگاتان لەسەر کرایەوە.. یەکەم دیمەن بەرچاوت کەوت چی بوو..؟**

- دوو سەرباز..

*** جلەکانیان چۆن بوو..؟**

- سەوز بوو..

*** سەرشانیان ئاماژەی ئەوەی پێوەبوو کە پلەدارن..؟**

- نەء

*** چەکەکانیان چی بوو..؟**

- کلاشینکۆف

*** مەخزەنەکەی ..؟**

- مەخزەنەکەی چی ..؟!

*** جۆری مەخزەنی کلاشینکۆفەکانیان چی بوو(75)ی بوو(40)ی بوو یان (30)یی..!؟**

- مەخزەنی(30)یی لەسەر بوو بەڵام ئاسن نەبوو داری قاوەیی بوو مەخزەنی پلاستیکی بوو.

*** سەربازەکان ڕەنگیان چۆن بوو مەبەستم شێوەیانە..؟**

- نازانم، لەبەرچاو ئێمە ناشرینترین و دڕندەترین و ترسناکترین شت بوون.

*** بەر لەوەی نۆرەی تۆ بێت بۆ گوللەباران کردن چەند کەسی تریان لەسەیارەکەی ئێوە داگرتە خوارەوە و گوللەباران کران..؟!**

- هەشت کەس..

*** ئەی ئەو کاتەی وا لە سەیارەکەی ئێوەدا بۆ گوللە بارانکردن پەلکێشتانیان کرد سەیارەکانی تر لەکوێ بوون.. لە ریزدا وەستابوون تا نۆرەیان بەرکەوێ ..؟**

- نەخێر وەك رۆژی حەشر وابوو لەچەند لایەکەوەهەر زرمە ئەهات و لە هەموو لایەکەوە گوێت لە دەنگی دەستڕێژی گوللە بوو.. سەیارەکانی تریش کە لەگەڵ قافڵەکەی ئێمەدا پێکەوە بوین هەریەکە لەلایەکە وەستێنرابوو لە دیار چاڵەکان و دەستەی گوللە بارانکردن خەریکی رەمی کردنیان بوون..

*** لە سەیارەکە دوو دوو دایان ئەگرتن..!؟**

- بەڵێ دوو کەس دووکەس پێکەوە دا ئەگیراین و دەستمان پێکەوە ئەبەسترا پێکەوە گوللە باران ئەکراین و پێکەوە فرێ ئەدراینە ناو گۆڕە بە کۆمەڵەکانەوە..

*** کاری داگرتن و دەست و چاو بەستنەوە و گولە بارانکردنی دووکەس چەنێ کاتی پێویست بوو تا نۆرەی دوانی تر ئەهات..!؟**

- وەلاَیی خۆی ئەوان بە(10)کەسەوە ئەیانتوانی لە(5) دەقەدا هەزار کەس بکوژن ئەیانتوانی گشتمان دابگرنە خوارەوە هەمومان بکەنە ناو چاڵەکەوە و لە هەموو لایەکەوە دەستڕێژمان لێبکەن تا هەموومان تەواو دەبووین.. بەلاَم من قەناعەتم وایە کەبۆیە بەو شێوەیە گوللە بارانمانیان دەکرد تا زۆرترین ئازار بچێژین.. راستە ئازاری هەموو گوللە بارانکردنێك یەك ئازارە، بەلاَم تۆ لەکوێ لە حاڵەتی وادا لە چرکە ساتێکدا کۆتایت بێت و رزگارت بێ، لەکوێ بە بەرچاوتەوە یەکە یەکە بیکوژن و تۆش نۆرەت بۆی گرتبێ.. هەر دەقیقەیەکی ئەو چاوەڕوانیە ئازاری دەیان ساڵ ناخۆشی تەمەنت هەیە.. دەوەرە تۆ سەعاتێك تەماشای ئەو دیمەنانە بکە بزانە هەموو لەحزەی چاو تروکاننێکی ئازاری مردنێك نیە..؟

*** وەلاَمی پرسیارەکەمت نەدایەوە کە تا دووکەسیان گولله باران دەکرد و دەگەڕایەوە بۆ دوانی تر چەنێکی پێ ئەچوو..؟**

- ئا، زۆری ئەبرد.. چونکە کە دوو کەسیان لەسەیارەکە دائەگرد هەموو لەشیان ئەگەڕان لە پێیانەوە تا ناو کلاَوو جامانەکەشی بە وردی ئەیانپشکنی ئەگەر شتت لە گیرفان هەبوایە زووتر لە پشکنیکە دەبوونەوە چونکە دەریان دەهێنا و ئیتر ئەوەندە نەدەگەڕان.. بەلاَم گەر کەسێك هیچی پێ نەبوایە زۆر بە وردی ئەگەڕان وایان ئەزانی کە لە شوێنی تردا شاردویەتیەوە. دوای ئەو پشکنینە پشتوێنەکەی و جامانەکەیان لێ ئەکردەوە و چاوی هەردوکیان دەبەست و بە پشتوێنەکە لە پشتەوە دەستی هەردوکیانیان دەبەستەوە.. هەروا پێنج مەتر لە سەیارەکە ئەتیان بردە پێشەوە چاڵەکان ئامادە کرابوون و لەسەردەم هەردووکیان پاڵدەخست و پێتیان ئەووت(شایەتمان)بێنە و دوای ئەوە تۆ شایەتمانت دەهێنا هەردوو سەربازەکەش بە عەرەبی

شتێکیان دەخوێند نازانم وەك ئایەت وابوو ئەوجا هەردوکیان دەستڕێژیان لێ دەکردی و تاوێك بە دیارتەوە رادەوەستان دواتر تەرمەکانیان رادەکێشایە لێواری چاڵەکە کە شۆفڵ بەدرێژی هەڵی کەندبوو بە بالاَی زەلام زیاتر قوڵی کردبوو لەو لێوارەوە تەرمەکانیان بەر ئەدایەوە ئەوسا ئەهاتن بەشوێن دوانی تردا بۆیە ماوەی گوللە بارانکردنەکە زۆری پێدەچوو کە هەست ئەکەم تەنها بە ئارەزوو ئاوا لەسەر خۆیان خەڵکەکەیان دەکوشت کە گەورەترین عەزابی روحیمان بوو.. هەموومان حەزمان ئەکرد لەیەك چرکەدا بمانکوژن و زوڵمی زیاتر نەبینین..

*** ئەگەر لێت بپرسم لەسەرجەم ئەو دیمەنانەدا کە بە گێڕانەوەشیان مرۆڤ موچوڕکە بەگیانیدا دێت چ جای ئەوەی بە بەرچاوتەوە رووبدەن.. لەناو ئەو دیمەنانەدا کامیان لە هەمووی زیاتر ئازاری داوی..!؟**

- لەناو سەیارەکەی ئێمەدا دوو کوڕی مێرد منالی تیابوو.. دوو گەنجی زۆر جوان و سەرنج راکێش بوون کە مرۆڤ هەرچەندە زاڵم بێت و ئەم دوو گەنجە دووژمنیشت بن دەستت تێناچوو بیانکوژی.. لەناو سەیارەکە لەپێش من و ئامۆزاکەمەوە دانیشتبوون دوای ئەوەی کە ووتم هەشت کەسیان برد بۆ گوللە باران کردن، نۆیەم و دەیەم کەس ئەو دووگەنجە جوانە بوون کاتێ کە ئەیانزانی ئەم جارە کە سەربازەکان گەڕانەوە نۆرەی ئەوانە خۆیان ئەنووسان بەسەر ئەو تەختەیەوە کە لەسەری دانیشتبوون و هەڵ ئەلەرزین رەنگیان نوری لێ ئەباری، نەم ئەتوانی تەماشایان بکەم.. کە سەیرم ئەکردن هەستم ئەکرد ئەمەوێ هەتا ئەتوانم هاوار بۆ خوا بکەم..لەتاوا هەر ئەپاڕامەوە و ئایەتولکورسیم ئەخوێند.. ئەمبینی لەگەڵ هەر هەناسەدانێکدا هەناسەیان کورت تر دەبوو.. دەستی ئامۆزاکەمم گرت

و ووتم با ئێمه له پێش ئهم دوو گهنجهدا بمرین.. توخوا با مهرگی ئهم دوانه نهبینم بهزۆر پهلی(صالّح)ی ئامۆزامم راکێشا و هاتینه پێشیانهوه.. ئهمجاره که تهماشایانم کرد ههستم کرد له سیمایاندا خۆشحالّیم بهدی دهکرد دیاربوو زۆر بهوه دلّخۆش بوون که مهرگیان چهند دهقیقهیهك دوا ئهکهوێت، لهوه ئهچوو ههر بهئومێدی ئهوه بوبن که خوا دهگاته فریایان و ئاوا به رهزیلی نامرن.. که دوو سهربازه جهلادهکه گهڕانهوه من و صالّح لهبهردهمیاندا ئامادهبوین بۆ مهرگ و توند ههر یهکێ کردیان به قۆڵی یهکێکماندا و دامانیان گرته خوارهوه.

*** ئهوکاتانهی که دووکهسیان ئهبرد بۆ گولله بارانکردن تا ئهگهڕانهوه بۆ دوانی تر کهس ههبوو پاسهوانیتان بکات..؟**

- ئا، دوو سهربازی تر به تفهنگهوه لهناو ئهو خانهیهی سهیارهکهدا بهرهوو رووومان وهستابوون..

*** لهوکاتهدا که ئامادهبیت تیابوو نۆره بڕی لهگهڵ دوو گهنجهکهدا بکهی بۆ مهرگ تا مهرگی ئهوان نهبینی ههست بهچی کرد..!؟**

- سهرهتا وا ههستم ئهکرد که بهوهی گیانی خۆم ببهخشم گیانی ئهو دوو گهنجه رزگار ئهکهم.. بهلاّم ئهوهی من ئهمویست بهچاوی خۆم نهیبینم ئاخری ههر بینیم..

*** تۆ و صالّحی ئامۆزات کامتان لهپێش ئهوی ترتانهوه له سهیارهکه دابهزین..؟**

- من..

*** یهکهم دیمهن لهدوای ئهوهی دایانگرتن بینیت و سهرنجی راکێشایت چی بوو..؟**

- که دامیان گرد سهرباری ئهوهی که ههنگاو به ههنگاو بهرهو مهرگ ئهچووم بهلاّم ئهوهنده لهناو سهیارهکه تهنگه نهفهس ببووم و ئهوهنده خۆزگهم خواستبوو یهك جارێ تررووناکی دهرهوه ببینم، دلّم بهو ساته خۆش بوو که روناکیم بینی و چاوم بهزهوی کهوتهوه.. لهوساته کهمهی که له سهیارهکه دامیان گرت و تا ئهوکاتهی چاومیان بهستهوهزۆر شتم بینی و زۆر شت سهرنجی راکێشام چاڵی درێژ درێژم بینی شۆفلّم بینی.. سهربازی زۆرم بینی.. جهنازهی زۆرم بینی

*** ئهتوانی به تهئکید پێم بلّێی کهی بوو ئهو ساتهی که چاویان بهستیتهوه بۆ گوللهبارانکردن..؟**

- خۆر ئاوا بووبوو خهریك بوو تاریك دائههات..

*** رۆژهکهی نازانی چهند شهم بوو..؟**

- نهوهلاّ..

*** ئهی مێژووی رۆژهکه چهنی مانگی چواری ههشتاو ههشت بوو..؟**

- نازانم چهنی مانگ بوو بهلاّم دوو شهو و سێ رۆژ بوو له (چهم ئالیاوا) بارکرابوین گهیاندمانیانه ئهو شوێنهی وا تیایدا ئهو ههموو گهنجه کوردهیان رهمی کرد..

*** ئهوکاتانهی کهچاویان دهبهستی تهماشای سهربازهکهت نهکرد.. بزانی له چاویدا چی دهخوێنیتهوه..؟**

- ئهوان که قۆڵی ئێمهیان گرتبوو یهکسهر لهدواوه دهستمانیان بهست و ههر لهدواوه توند چاومانیان بهست من پشتم لێی بوو..

*** دوا دیمهن بینیت بهر لهوهی چاوت ببهستن ..!؟**

- لایتی شۆفلّهکه بوو که له دوورهوه ئیشی ئهکرد..

*** ناسنامه و کهل و پهلی گیرفانتان دوای ئهوهی دهستانیان بهست بردیان..؟**

- بەڵێ.. دوای ئەوەی دەست و چاومانیان بەست گیانمان گەڕان، من جنسیە و پارەی زۆرم پێبوو ئەوەی لە گیرفانەکانم بوو دەریان هێنا و چونکە لە گیرفانم دا بوو ئیتر زۆر نەگەڕان بەڵام پێش ئەوەی بمانبەن بۆ تۆپزاوە هەندێ پارەم لەناو(دەرپێ کوڵەکەم) شاردەوە لەوێ نەیاندۆزیەوە و ئەو پارەیەم پێ مایەوە..

*** دوای ئەوەی پشکنین تەواو بوو ئیتر تەواو دڵنیابووی کە لەچەند چرکەیەکی تردا ئەمری باری دەرونی و ئەوەی بە خەیاڵت دا ئەهات چی بوو..؟**

- لەوکاتەدا ئەوەی بەخەیاڵم دا ئەهات خوێندنی ئایەتولورسی بوو.. مەولویەکیشم قەولدا کە ئەگەر رزگارم بێ(گوێلك)ێك ئەکەمە خێر..ئیتر نازانم چۆن باسی بکەم بڕوا بکە رەنگە بڵێم لەیەك دەقەدا هەزار دیمەن هاتە بەرچاوم هەر لە دێیەکەی خۆمانەوە و ژن و مناڵەکانم و براکانم و کەس و کارم و شێخ موعتەسەم و چەم ئالیاوا و چەمچەماڵ و تۆپزاوا و ئەو عالەمەی لە قاعەکان و دوو گەنجەکەی ناو سەیارەکەمان و هەموو ئەم شتانە ئەهاتنەوە پێش چاوم ئەمە تەنها لە رێکردنی بەردەم سەیارەکەمان تا ئەو پێنج مەترەی دوورمانیان خستەوە و پێمانی دەووت(ئوگعود)پاڵمانی خست لەسەردەم و پێمانی ووت شایەتمان بهێنن.. ئێمە هەر شایەتمانمان ئەهێنا و لەبەر خۆمانەوە ئەپاڕاینەوە .. ئەوانیش بەعەرەبی شتێکیان خوێند نازانم چی بوو ئایەت بوو نازانم قسەی سەدام بوو ئەیانخوێند نازانم چی بوو..

*** بە چ شێوەیەك لەسەر زەویەکە پاڵتانیان خستبوو..؟**

- ئەی نەموت لەسەر دەم.. دەستی هەردوکمان لەپشتەوە بەسترابوو بەیەکەوە توند توند بەستبویان چاومانیش بە جامانەکانی خۆمان

بەسترابوو گیانمانی نوساندبوو بەیەکەوە.. ناوچەوانمانی نوساندبوو بە زەویەوە و چاوەڕێ بوین کە پەنجە بخاتە سەر پەلە پیتکەی تفەنگەکانیان و فیشەك لە پشتی سەرمان بدات و لە ناوچەوانمانەوە دەرچێت..

*** کەسێکی تر هەبوو لە نزیکتان وەستابێ و فەرمان بداتە سەربازەکان بڵێ دەست پێبکەن..؟**

- زۆری لێبوو گوێم لێ نەبوو کەس فەرمانی وابدات.. هەر دوای ئەوەی ئێمە لە شایەتمانهێنان بوینەوە و دوای ئەوەی ئەوانیش شتێکیان خوێند ئیتر تەنها گوێم لە تەقە بوو..

*** تەقەی سەربازی تر کە لە تەنیشتانەوە خەڵکی تری گوللە باران ئەکرد..؟**

- نەخێر تەقەی ئەو دوو سەربازەی کە ئێمەیان گوللە باران کرد..

*** ئەکرێ ئەو حاڵەتەم بۆ باس بکەی کە تەقەکان دەستی پێکرد و چی روویدا..؟**

- من هەرچەند چاوم بە جامانەکەی خۆم بەسترابوو بەڵام لەگەڵ یەکەم فیشەکدا هەستم کرد کە دوای ئەوەی لە ئەملا و ئەولای سەرم و شان و گشت گیانمدا ئەیدا بە زەویەکەدا و قوڕ و خۆڵی هەڵ ئەدایە ئاسماندا و هاوار و یەك دوو جار لرخە لرخی صاڵح ئامۆزاشم گوێ لێبوو کە کاتێ فیشەکەکان دای لێی و لەتاو ئازار هاواری دەکرد و گۆشت و خوێن بەرگیانی منیش دەکەوت.. لەبەر ئەوەی گیانمان پێکەوە نووسابوو لە کاتی گوللە بارانکردنەکەشدا کاتێ صاڵح ئامۆزام بەرکەوت و لەگەڵ فیشەکەکەدا هەڵبەزیەوە کەوتبوە سەر لایەکی من و خوێنەکەی رژابوە سەر مندا.. بەڵام من دوای تەقەکان ئیتر وا هەستم کرد کە منیش کوژراوم.. هەست ئەکەم ماوەیەکیش ئاگام

لەخۆم نەمابوو، چونکە دوای تەقـەکان تـا ماوەیـەك دوای ئـەوە نـازانم چی رویداوە.. بەلاّم هەندێ دوای ئەوە هاتمەوە سەرخۆم هەستـم کـرد من نەمردووم و مـاوم بـەلاّم هۆشـم بـەخۆم نـەبوو حەپەسابووم هـەر دەنگی تەقەی تر دەهات و گوێم لە هـاوار و نالّـە بـوو گـوێم لـە ئـاخ و ئـۆف و شـایەتمان بـوو ئـەمزانی مـن کـە نـەمردووم ئـەمزانی کـە برینداریش نیم بەلاّم وا هەستم ئەکرد کە رۆحـم زامـداربێ.. جولّـەم لێ بڕابـوو وەك جـەنازە وابـووم ئەمویسـت بجـولّێم بـزانم مـاوم، نـەم ئـەتوانی بجـولّێم.. کـاتێکم زانـی بەسـەر زەویەکـەدا هـەردووکمان رادەکێشن و لە لێوارێکی بەرز بەرمانیان دایەوە کەوتینە سەر کۆمەڵێ جەنازەی تردا فیشکەی خوێن دەهات هاوار هاوار بـوو هـەبوو برینـدار بوو هێشتا نەمردبوو لەتاو ئازاری گیـانی ئەینالاّنـد ئەپاڕایـەوە.. وردە وردە هەستم دەکـرد خەریکـە دێمـەوە سـەرخۆم ئـەزانم مـن ئێستا لـە کوێم شتەکانم بیر کەوتەوە ئەزانم ئەم کۆمەڵە جەنازەیە کـە کـەوتون چـین و ئـەشمزانی یـەکێك لـە لاشـەکانی تەنیشـتم سالّحی ئامۆزامـە.. هەسـتم ئـەکرد ئێسـتا وا باشـتر گـوێم لـە دەنگیدەسـتڕێژی گوللەیـە و گوێم لە نەڕە نـەڕی شـۆفلە وا ئـێش دەکـەن بـەلاّم هێشـتا نـەمتوانیوە دەستم بکەمەوە و چاویشم هەر بەستراوەتەوە.. ئەمزانی کە ئەمە ئەو شوێنەیە کە ئیتر بە شۆفلّ خۆلّ ئەکەن بەسـەرماندا و وام دانـابوو کـە جولّە لـەخۆم بـبڕم تـا نـەزانن مـن زینـدووم کـەی شـۆفلّ خـۆلّی کـردە سەرماندا و ئەوان رۆیشتن من لـەژێر خۆلّەکـەدا دەرچـم.. بـەلاّم وردە وردە زیاتر فکرم دەکەوتە کار لەخۆمم دەپرسی کە من ئێسـتا نـاتوانم لاشەیەك لەسەر خـۆم لابـەرم چۆن ئـەتوانم بـە بـالاّی زەلامێـك خـۆڵ لابەرم..کە ئەوەم لێك ئەدایەوە وردە وردە هێزم ئەدایـە خـۆم هەسـتم کرد کە ئێستا ئەتوانم بجولّێم هەنـدێ خـەریکی دەسـتم بـووم تـوانیم

دەستم بکەمەوە و بە هێواشی جامانەکەشم لەسـەر چاوم لابـرد بـەلاّم بڕوا بکە تـا پێـنج دەقیقـەش جامانەکـەم لابردبـوو تونـد چاوی خـۆم نوقانـدبوو نـەم ئـەوێرا چـاوم بکەمـەوە.. لـەم ماوەیەشـدا چـەند لاشـەیەکی تریـان بەردایـەوە سـەرمان کـەمن کـاتێ چـاوم کـردەوە هەرچـەند دونیـا تـەواو تاریـك ببـوو نـاو چالّەکەش تـاریکتر تەماشـای ئەملاو ئەولای خۆمم کرد هەموو لاشە بـوون لـەناو لاشـەکاندا تـەرمی ئەو دوو کوڕە گەنجەم بینی کـە ئێستاش ئازاریـان وا لـەناو دلّمدایـە و بەقەدەر براکانی خۆم زیاتر خەفەتم بۆ خواردن.. من پێشـیان کـەوتم تا مەرگی ئەوان نەبینم کەچی لاشەی هەردوکیان لەبەر دەستم بـوو.. چاوم لێبـوو لەوسـەری چالّەکەوەشۆفلّ ئیشی ئـەکرد لایتەکـەی لـەناو چالّەکە ئەدا بەدرێژاییەکی زۆر هەمووی لاشەی لەسەر یەك بوو ئاگـام لێبوو دوو سەرباز هاتن بەناو لاشـەکاندا ئەگـەڕان ئـەوەی کـە برینـدار بوو ئەجولایەوە و هـاواری بـوو دەسـتڕێژیان لێ ئـەکرد و ئەیانکوشـت.. ئەمجا وەخت بـوو زراوم بچـێ ئـەمجارە زۆر ئەترسـام زۆر لـەو حالّەتـە ناخۆشـتربوو.. ئـەمجارە ژیـانم زۆر لا خوشەویسـتربوو ئەپاڕامـەوە ئایەتولکورسیم ئەخوێنـد کـە هەسـت نەکـەن مـاوم.. هەناسـەم لـەخۆم بڕیبوو.. هەرچەندە هیچ ئومێـدێك نـەبوو بـۆ رزگـار بـوونم و ترسـی ئـەوەم هـەبوو کـەپاش کـەمێکی تـر بـە شـۆفلّ خـۆلّ بکـەن بەسـەرمدا کەچـی زۆر ئەپاڕامـەوە ئـەم دوو سـەربازە نـەمکوژن.. خـواکردی ئەوانیش بەسەرمدا تێپەڕین و کە بەسەر لاشـەکاندا ئەرۆیشـتن گـوێم لـە قرچـەی شـکانی ئێسـك بـوو لـە ژێـر پێیانـدا کەبەسـەر لاشـەکاندا ئەچوون.. دوای ماوەیەك کە رەنگـە سـەعاتێکی پـێ چووبێ هـەر ئـاوا لەناو لاشەکاندا بووم..تەواو تاریك ببوو ئـەمجارە سـەرم بـەرز کـردەوە تەماشای ئەملاو ئەولام ئەکرد بە بیرمدا هـات کـە نـاوی خـوا بهێـنم و

هەوڵدەم لەناو لاشەکان دەرچم بەڵام لەشم هەمووی هەر خوێنە بەناو لاشەکاندا هەندێ لەسەر چۆك و هەندێ بەزگە خشێ ڕۆیشتم هەستم کرد کەس ئاگای لێ نیە بەوشێوەیە چاڵەکەم بڕی کە بە پانایی چوار مەتر و درێژیەکەی زۆر زۆر بوو دیاربوو شۆفڵ بەناویدا ڕۆیشتبوو چونکە ئەوسەری قوڵیەکەی کەمبوو شۆفڵەکە لەوێوە سەرکەوتبوو منیش بەشوێن شۆفڵەکەدا دەرچووم بێ ئەوەی ئاوڕ بۆ دواوە بدەمەوە رامکرد ماوەیەکی زۆر کەم ڕۆیشتم کەوتمە چاڵی لاشەی ترەوە ئەویشم بڕی چەندین چاڵی پڕ لاشە و چاڵی تری ئامادەکراوم بینی هەر رام ئەکرد و ناوەستام یەکەمجار ئاوڕم بۆ دواوە دایەوە هەستم کرد ماوەیەکی باش دوور کەوتومەتەوە و لایتی سەیارەکانم لێوە دیاربوو ناوچەکە وەك ئەوە وابوو ناو دۆڵێکی پان بێت ئیتر ماوەی زیاتر لە سەعاتێ ڕێگەم بڕی ئەوجا دانیشتم و کەمێك پشوومدا..لەبەر ئەوەی لەناو سەیارەکەدا کە لە تۆپزاواوە بردمانیان و ناو سەیارەکە زۆر گەرم بوو ئەوجا لەتاو گەرما پێڵاوەکانم داکەندبوو کاتێ دامانیان گرد بۆ گوللە بارانکردن پێم پەتی بوو.. دوای ئەو سەعاتە راکردن و بەپێ بڕینە هەستم کردکە پێم ژان ئەکات.. هیلاك و ماندووم تینووم ئازارم هەیە ئەترسام.. ئیتر خۆیشم نەم ئەزانی بۆ کوێ ئەچم هەر ڕێگەم ئەکرد بێ ئەوەی بزانم رووم لەکوێ یە.. لە هەر شوێنێ ئاوەدانی دیار بوایە لە ترسا رووم تێناکرد و خۆشم نەم ئەزانی ئەمەوێ بۆکوێ بچم.. چونکە گیانم بە خوێنەوەبوو نازانم بۆنیان کردبوو چی بوو هەندێ سەگ بە وەڕە وەڕ بۆم هاتن دەستم بۆ زەوی ئەبرد و هەمووی لم بوو هیچم شك نەبرد پەنای بۆ ببەم زۆر ئەترسام کە سەگ بمخوات سەد خۆزگەم ئەخواست وەك ئەو خەڵکە منیش فیشەکەکان بەرم بکەوتایە و بمردمایە و رزگارم نەدەبوو..

ناشوکریم ئەکرد و ئەمووت خوا بۆ نەگبەتی منی هێشتەوە سەگەکان زۆر تەنگیان پێم هەڵچنی لەتاوا خۆم وەك ئاژەڵی چوارپێ لێکرد و هەتا هێزم تیابوو ئەمنەڕاند و مۆڕەم لە سەگەکان ئەکرد.. هەستم کرد کەوامکرد سەگەکان هەڵوێستەیان دەکرد و ئەگەڕانە دواوە.. فرسەتم بینی و زیاتر ئەمنەڕاند و ئەمجارە من بەرەو رویان چووم سەگەکان لە ترسا ڕۆیشتن و لە دوورەوە پێم ئەوەڕین ئیتر ئەو شەوە تا رۆژ بۆوە من هەر ڕێگام بڕی لەکوێ لایتی سەیارە دیاربوایە بۆی ناچووم ئاوەدانی لە هەر شوێنێك دەرکەوتایە ئاراستەی ڕێگەکەم ئەگۆڕی تا رۆژم لێ بۆوە.. ئیتر بەرچاوم رونتر بوو هەرچەند نەمدەزانی ئەم شوێنە کوێ یە بەڵام کە رۆژ بۆوە و روناکی خۆرم بینی هەر لە خۆمەوە ئومێدم لا دروستبوو کە پشت بەخوا رزگارم بوە زۆرم برسی بوو کەوتمە(جۆ) خواردن.. لە دوورەوە جۆگە ئاوێکم بینی منیش هیلاك و تینوو وا کوێر ئەبم بۆ قومێ ئاو ڕۆیشتم ئاوم خواردەوە دەست و پێ و دەم و چاوم شۆری هەندێ جلەکانم پاکردەوە کە بە خوێنەوە بوون هەموو لەشی خۆمم تەڕکردبوو تا خوێنەکە لەگیانم بێتەوە خۆمم دابوە بەرخۆرەکە کاتێکم زانی کابرایەکی ئەختیار وا بەرەو لای من دێت و دیاربوو ئەو منی بینیبوو هیچ چارەیەکم نەماو شوێنێ نەبوو خۆمی لێ بشارمەوە و زۆر ترسم لێ نیشت لەم دەشتە چۆڵەدا ئەم کابرایە چیە پەیدابوو.. کاتێ هات و نزیکەوە بوو کە سڵاوی لێم کرد و کەوتە قسەکردن لەگەڵمدا تەماشام کرد (کورد)بوو شوان بوو.. ئیتر وەك ئەوەی تازە لەدایك بم ئاوا هەموو ناخۆشیەکم لەبیرچووەوە.. وەك ئەوە وابوو خوا لە ئاسمانەوە ئەم پیاوەی کردبێ بە فریشتە و بۆمنی ناردبێ.. لێمی پرسی بۆ وا کەوتویتەتە ئەم دەشتە بۆ گیانت بە خوێنەوەیە بۆچی پێت پەتیە..

هەستم کرد زۆر بە پەرۆش و خەمخۆریەوە ئەم پرسیارانەی کرد، منیش زوتر لای خۆمەوە تەگبیرم کردبوو کە ئەگەر توش هەر ئاوەدانیەك بووم ئەلێم سایەق سەیارەی ئیشغالم و وەرگەڕاوین لەسەیارە و هاورێکانم مردوون و ڕێگام لێ گۆڕاوە.. کە ئەمەشم بە کابرا ووت زۆر بەزەیی پێمدا هاتەوە.. منیش لە ئەوم پرسی کە ئەو چی دەکات لێرە و ئێرە کوێ یە من چیبکەم.. ووتی ئێمە کوردی ئێرانین دەمێکە لێرەین و لە کەمپێکداین لە نزیك(رومادی) ئیتر زۆر دانیشتین و دڵی دامەوە و ڕێگای بۆ کێشام کە چۆن بچم بۆناو ئۆردوگاکە و ناونیشانی ماڵێکی داپێم کە تەکسی هەیە و ئیش ئەکات تا ئەو بمبات بۆ (رومادی) و لەوێوە بۆ بەغدا بچم..

کاتێ بەرەو لای ئەو شوێنە دەچووم کە پیرەمێردەکە ناونیشانەکەی داپووپێم تووشی ڕەبایەیەك بووم کە هەمووی عەسکەری بوو زۆر ترسام وام ئەزانی ئەوان بە وەزعەکەی من دەزانن و ئەمناسنەوە و ئەمگرن بەڵام ئەوان هەر لە دوورەوە تێمیان خوڕی کە نزیکی ڕەبایەکە نەبمەوە و دوور بگرم..کەمێك هۆشم هاتەوە و شوکرانەیەکی خوام کرد کە ئەمجارەش رزگارم بوو.. نزیکی بانگی نیوەڕۆ بوو گەیشتمە ئەو ئۆردوگایەی کە پیرەمێردەکە ناونیشانی داپێم.. سەرەتا توشی هەندێ گەنج بووم(خشتیان ئەبڕی) سلاوم لێیان کرد بە کوردی وەلامیان دامەوە و ئەوان زۆر بەسەر سامیەوە تەماشامیان ئەکرد کە غەریب بووم و بەپێی پەتی و سەرو ملێکی شێواوە وە چومەتە ئەوێ و جلی کوردیم لەبەرە بەلایانەوە سەیر بوو هەرکەس ئەیپرسی هەر ئەو قسەیەی یەکەمجارم دەکردەوە کە سایەقم لە ئیشغاڵ و سەیارەکەم وەرگەڕاوە، بە پرسیار ماڵەکەم دۆزیەوە کەپیرەمێردە شوانەکە ناونیشانی داپێم..

لە دەرگای ماڵەکەم دا ژنێك دەرگای کردەوە سلاوم لێکرد و چومە ژوورەوە، زۆر سەرسام بوو بێ ئەوەی خولکم بکات خۆم کردە ژووردا.. دانیشتم و پرسیاری ئەو ناوەم کرد کە ناونیشانیان دابووپێم.. ووتی نیە لەماڵ و وەزعی خۆم جارێکی تر باس کرد کە چۆن وەرگەڕاوم و شەوو ڕۆژێکە ڕێگەم لێ تێکچوە و نانم نەخواردووە.. ژنەکەیش بەزەیی پێمدا هاتەوە نانی بۆ هێنام و چایی بۆم کرد و نیو سەعاتێ دوای ئەوە(مێردەکەی) هاتەوە.. ئەویش کاتێ چاوی بەمن کەوت سەرسام بوو کە ئەم کابرایە چی دەکات لەماڵیان.. سەر لەنوێ ئەو وەزعەی بۆ خۆمم ڕێکخستبوو بۆ ئەویشم گێڕایەوە و داوای هاوکاریم لێکرد کە بمبات بۆ شوێنێ کە بتوانم بگەڕێمەوە بۆ کوردستان.. ووتی من ناتوانم بتبەم چونکە منیش کە سەیارەم هەیە ڕۆژێ یەکجار بە کارت بۆمان هەیە لەم ئۆردوگایەدا دەربچین من نۆرەی خۆم تەواو کردوە و ناتوانم جارێکی تر دەربچم لە ئۆردوگاکە چونکە ئێمەش وەك زیندانی واین.. ئیتر زۆر نائومێد بووم و دیاربوو بە روخسارمەوە .. کە هەستاین و بینی پێم پەتیە بەلایەوە سەیر بوو وتم ئێستا پێلاو ئەکرم رازی نەبوو لەماڵی خۆیان(جوتێ نەعل)یان داپێم دیاربوو ئەم حاڵەتە بۆمن باش بوو زیاتر بەزەیی پێمدا هاتەوە و ووتی بابڕۆین ئێستا ڕێگەت بۆ دەکێشم چی بکەیت.. کە هاتینە دەرەوە لەگەڵم هات تا دەرەوەی ئۆردوگاکە ووتی ئەم ئۆردوگایە مراقەبەی زۆری لەسەرە بانەتگرن دیاربووکابرا هەستی بەشتی تر کردبوو پێمی ووت لەناو ئۆردوگاکە سواری سەیارە مەبە چونکە ئەوە سەیتەرەیەکە لەوێ یە نەوەك داتبگرن و ڕێگەیەکی تولەرێی نیشاندام کە بە پێ بەو ڕێگایەدا بڕۆم تا دەگاتە سەر ڕێگا سەرەکیەکە و لەوێدا راوەستم تا ئەو کاتەی سەیارەی ناو ئۆردوگاکە کە نۆرەیەتی بچێت بۆ رومادی دێت و دەستی

لی رابگرم و لەگەڵی سەرکەوم..ویستی پارەم بداتێ پێم ووت کە پارەم پێیە.. چونکە ئەو پارەیەی لە نێوان چەمچەماڵ و تۆپزاوا لەناو(دەرپێ کورتەکەم)شاردبوومەوە هەرمابوو.. وەك ئەم کابرایە رێی بۆ کێشام بە رێگاکەدا رۆیشتم و لەسەر رێگا سەرەکیەکە راوەستام ماوەیەکی پێچوو سەیارەیەکی(18نەفەری) لە دوورەوە کە لە ئۆردوگاکەوە دەرچووبوو دەهات.. ئیتر تا سەیارەکە گەیشتەلام هەر دەپاڕامەوە خوایە هەڵم بگرێ و زۆریش ئەترسام کێ ئەڵێ(ئەمن و پیاوی حکومەتی تیانیە) و نازانێ من وام بەسەر هاتووە و نامگرن.. زۆر ئەترسام و دڵی خۆشم ئەدایەوە خۆ قابیلە غەیبیان پێ نیە بەچی ئەزانن..

سەیارەکە هێشتا زۆری مابوو بگاتەنزیکم دەستم بۆی راگرت.. ئەموت نەك من دەست رابگرم و سایەقەکە ئاگای لێ نەبێ ..بۆ ئەوەی بمبینێ با هەر لەدوورەوە ئیشارەتی بۆبکەم..

کاتێ گەیشتە راستم راوەستا.. زۆر بەترسەوە ئەو دوو هەنگاوەم بڕی کە لەنێوان من و سەیارەکە دابوو ئەویش دەرگاکەی لە تەنیشتەوە بوو بێ ئەوەی بەدەست خۆم بێت کە دەستم بۆ دەرگای سەیارەکە برد دەستم گەڕاندە دواوە دیمەنی ئەو سەیارەیە هاتەوە پێش چاوم کە بەر لەم سەیارەیە دوا سەیارەبوو بینیبووم و سواری بووم بۆ ئەوەی بمانبەن بۆ گوللەبارانکردن.. ئەترسام وەك ئەوەی لەناو سەیارەکە لاشەی دوو کوڕە گەنجەکە و ساڵح ئامۆزامی تیابێ.. وەك بڵێی لەناوەوەی سەیارەکە هەستیان بەم هەڵوێستەی من کردبێ کەسێك لەناوەوە دەرگاکەی کردەوە.. بە کردنەوەی دەرگاکە ترسەکەم شکا و یەکسەر سەرکەوتم.. تەماشام کرد زۆربەی کورسیەکانی گیراوە..

سلاّوم کرد یەکێك لەناو هەموویاندا سلاّوەکەمی سەندەوە و ووتی فەرەج بێرە ئێرەوە..

*** لەناو هەژدە نەفەریەکە کەسێك ناسیتی.."؟**

- ئائا.. هەر دوای ئەوەی سلاّوم کرد یەکێك لەناو سەیارەکەوە بانگمی کرد کە بچمە تەنیشتیەوە..

*** لەو کاتەدا هەستت بەچی ئەکرد..!؟**

- یەکەمجار زۆر ترسام و وام ئەزانی لەناو گۆڕە بە کۆمەڵەکانەوە بە شوێنمەوەیە و هاتووە من بەرێتەوە بۆ شوێنی رەمی کردنەکە بەلاّم لەهەمانکاتدا زۆر دڵم خۆشبوو من ئەوەی دیبووم وا هەستم ئەکرد کە ئیتر کەسێك نەماوە من بیناسم بۆیە موچڕکەی خۆشی بە گیانمدا هات کەوا کەسێك هەیە لەم دنیایەدا فەرەج ئەناسێتەوە..

*** تۆ ئەو کەسەت ناسی کە بانگی کردی بچیتە تەنیشتیەوە..؟**

- سەرەتا نەمناسی و چومە تەنیشتیەوە دانیشتم هەندێ تەماشای یەکتریمان کرد ناسیمەوە کە(عوزێر)بوو خەڵکی ناوچەی لەیلان بوو ئەویش وەك من گیرابوو ئەویش لە گوللەبارانکردنەکە رزگاری ببوو..

*** چیتان ووت کە چونە تەنیشت یەکتریەوە..؟**

- ئەو وتی چی ئەکەی لێرە.. منیش وتم وەك تۆ ، کە وام ووت ئیتر ئەویش حاڵی بوو لەناو سەیارەکە بۆ ئەوەی خەڵکەکە بە وەزعەکەمان نەزانن هیچ قسەیەکی ترمان لەو بارەیەوە نەکرد..

*** پاسەکە بۆکوێ ئەچوو هەر بە رێکەوت سواری بوون بێ ئەوەی بزانن بۆ کوێ ئەچێ یان شوێنێك هەبوو سەیارەکە بۆ ئەو شوێنە دەچوو ئێوەش بە هیوای رزگاربوون رووتان لەوێ کردبوو..؟**

- ئێمە بۆ هەر شوێنێ بچوایە سواردەبوین گرنگ ئەوەبوو لە شوێنی گوللەبارانکردنە کە دوورمان بخاتەوە و بەرەو ئاوەدانیمان

بەرێت تا بگەڕێینەوە بۆ كوردستان بەلأم ئەمانزانی بۆ رومادی ئەچێ..

*** له ئاوەدانی ناترسان..؟**

- زۆریش ئەترساین بەلأم چارەیەكی ترمان نەبوو

*** هەستت ناكرد بەوەی تێكەلْ خەڵك بن بەهۆی ئەوەی وتت گیانم بە خوێنەوە بوو خەڵك شك بكاتە سەرتان و بناسرێنەوە یا ئاشكرابن...؟**

- من هەر لەسەر ئاوەكە گیانی خۆم شۆرد بە رووكەش پێمەوە دیارنەبوو كە خوێن بەگیانمەوە بوبێ بەلأم هەستم ئەكرد بۆنی خوێنم لێدێت.. عوزێریش لەوێ گیانی بەخوێنەوە نەبوو ئەویش خۆی پاكردبۆوە.. بەلأم چونكە خۆمان ئەمانزانی لەكوێ وە دێین هەر لە خۆمانەوە بەشك بوین كە بمان ناسن و بمانگرن بۆیە زۆر ئەترساین ئەمانوت ئەگیرێین..

*** ماوەی چەنێ بە رێگاوە بوون تا گەیشتنە روومادیْ..؟**

- نیو سەعات ئەبوو..

*** كەستان جاری تر روومادیتان بینیبوو..؟**

- من نەمبینیبوو بەلأم مالی خوشكێكی عوزێر لەوێبوو بەوە دلْمان خۆش بوو كە ئەچینە مالْ ئەوان تا رێگا چارەیەك ئەدۆزینەوە..

*** تۆ پێشتر ئەتزانی مالی خوشكی عوزێر لە رومادیە..؟**

- بەلێ عوزێر لە رێگە لەناو سەیارەكە وتی ئێستا ئەچینە رومادی مالی خوشكێكم لەوێیە ئەچینە مالْ ئەوان . من سەرەتا وامزانی بۆ ئەوە ئەو قسەیەی كرد كە خەلكەكەی ناو پاسەكە شك نەكەن ئێمە غەریبین بەلأم دوایی زانیم كە بە راستیەتی .. خوشكەكەی ناوی(نایل) بوو ژنی كابرایەك بوو ناوی (حاجی حەسەن)بوو..

*** لەو بارە پڕ مەترسیەتاندا هەستت بەچی كرد كە دلنیابووی مالی كەسێكی ئازیزی هاوڕێكەت لەو شارەدایە..؟**

- ئومێدی زۆرم لادروست بوو كە ئەژێمەوە، ناگیرێین، بە ئاسانی ئەگەڕێینەوە ولأتی خۆمان و ئەو مالە هەموو هاوكاریەكمان دەكەن.. بەلأم بۆ نەگبەتیەكەی ئێمە زۆر گەڕاین مالیانمان نەدۆزیەوە ئیتر تەواو بێ ئومێد بووین وتمان دیارە چارەیەكی رەش لە ناوچەوانمان نووسراوە ئەشترساین كە بە جلی كوردیەوە ئەوەندە سوڕاینەوە لەناو رومادی بمانگرن.. بەلأم چونكە ئیشغالْ خەریكی رێگەوبان بوون و كوردیش بەهۆی سایەقی و كرێكاری ئیشغالەوە هاتووچۆی هەبوو كەس گومانی نەخستە سەرمان و مالی كوردیشی تیابوو بەهۆی ئەوەوە كەس پرسیاری لێمان نەكرد بەلأم كەسمان(جنسیە)مان پێ نەبوو ئەگەر یەك شورتەمان توشبوایە ئەمانی گرت..

*** وتت لەناو سەیارەكە لە ترسی ئەوەی نەبا ئاشكرابن لەگەلْ (عوزێر)دا زۆر قسەتان نەكردووە.. بەلأم كاتێ دابەزین لەناو(رومادی) كاتێ كەسی ترتان لا نەبوو ئەمجا نەتپرسی ئەو چۆن رزگاری بووە..؟**

- با، هەردووكمان پرسیارمان لە یەكتری كرد و هەردوكمان بەسەر هاتەكەمان بۆ یەكتری گێڕایەوە..

*** ئەو چۆن رزگاری بووە..!؟**

- من نازانم لە تۆپزاواوە بەرەو شوێنی گوللەبارانكردنەكە پێكەوە بوین یان نا.. بەلأم عوزێر ئەیوت منیش لەناو قافلەكەی ئێوەدا بووم.. هەرچەندە باسی ئەكرد ئەو سەیارەیەی ئەویان پێ بردبوو لەوانەی ئێمە جیاواز بوو.. شێوازی گوللەبارانكردنەكەشی وەك عوزێر دەیگێڕایەوە لەو شێوەیە جیابوو كەمن بینیم و ئێمە كاتێ گەیاندمانیانە شوێنی گوللەباران كردنەكە خۆری مابوو.. كەچی

عوزێر ئەیوت کە ئەوان گەیشتوون دونیا تەواو تاریك بووە، بۆیە من قەناعەتم وایە کە لە دووکات و دوو قافڵە و شوێنی جیابوبێتین.

(عوزێر) ئەیوت دوای ئەوەی گەیشتوینەتە شوێنی گوللەبارانکردنەکە تەواو دڵنیابوین لەوەی کە هەموومان گوللەباران دەکەن و لە درزی دەرگای سەیارەکەوە چاومان لێبوو کە ئەوانەی ناو سەیارەکانی تریان داگرتۆتە خوارەوە و رەمی کراون،لەناو سەیارەکەی خۆماندا تەگبیرمان کردووە کە ئەوکاتەی دێن و دەرگای سەیارەکەی ئێمە دەکەنەوە و ئەیانەوێ دامانگرن بۆ گوللەبارانکردن.. ئێمە پەلاماری سەربازەکان بدەین ، هەرچەندە برسێتی و تینوێتی هێزی لەبەر بڕیبووین بەلاّم تەگبیرمان وابووە کە بە دوو سێ کەسمان پەلاماری ئەو سەربازە بدەین و چەکەکەی لێ وەربگرین و بەرگری لەخۆمان بکەین.. ئەیوت یەکەمجار کوڕێکمان لەگەڵ بووە ناوی(سەلام) بووە کە یەکەمجار سەربازەکە دەرگاکەی کردۆتەوە ئەم (سەلام)ە شەقێکی بۆ داوەشاندووە بەلاّم سەربازی دووەم لەناو دەرگاکەدا(سەلامی کوشتووە)و دەرگاکەیان داخستۆتەوە.. جارێکی تر دەرگاکەیان کردۆتەوە و سەربازەکە هاتۆتە ژوورەوە بۆناو سەیارەکە تا یەکێك پەلکێش بکات بۆ گوللەبارانکردن لەوکاتەی وا چاوی گەنجێکی کوردی بەستۆتەوە ئەمان پەلاماریان داوە و بەهەر حاڵێك بوە چەکەکەیان لێ سەندووە بەلاّم سەربازەکە توانیویەتی مەخزەنی تفەنگەکەی دەرکات و فرێی بداتە دەشتەوە ئیتر هەر لە دەرەوەی سەیارەکەوە لە هەموو لایەکەوە سەیارەکەیان داوەتە بەر دەستڕێژی گوللە و ئەو جەلادەی خۆشیان کە هێشتا لەناو سەیارەکە بووە کوژراوە و یەکسەر کۆمەڵێکی هاوەڵەکانی عوزێر هەر لەسەر ئەو کورسیانەی لەسەری دانیشتوون کوژراون و لەترسا ئەوەکانی تر خۆیان کردۆتە

ژێر کوشنەکانەوە .. ئەیوت ئەوەندە گوللەیان ناوەتە سەیارەکەوە وەك(بێژنگ)کون کون بووە و خوێن بەناو سەیارەکەدا خوڕەی ئەکرد کە ئەو هەموو گەنجەیان کوشتبوو، وەك(عوزێر) ئەیووت کە دونیا تاریك بووە دوای ئەوەی تەقە کردنەکە کۆتایی هاتووە سەربازەکان دڵنیابوونە لەوەی کە هەموو ئەوانەی ناو سەیارەکەیان کوشتووە و کاتێ عوزێریش دڵنیابووە لەوەی کە سەربازەکان دوور کەوتونەتەوە لە سەیارەکەیان دابەزیوە و خۆی دزیوەتەوە و بەناو تاریکیەکەدا رایکردووە سەرەتا کەوتۆتە چاڵێکی پڕ لە لاشەوە ئەیوت کەوتمە سەر لاشەیەکدا هێشتا گیانی تیا مابوو خوێن لە دەم و لوتیەوە دەرئەچوو.. رێگای کردوە تا دەمەو بەیان گەیشتۆتە هەمان ئەو ئۆردوگایەی کە من بۆی چووم و چەند ماڵێکی کردووە تا جێیان کردۆتەوە نانیان داوە پێی و دوای بەسەرهاتەکەی بۆ ماڵەکە گێڕابۆوە لەترسا نەیانوێرابوو داڵدەی بدەن و رێگایان بۆ کێشابوو کە سواری ئەو سەیارە بێت بەرەو(رومادی) تا لەوێوە بگاتە بەغدا و پاشان بەرەو کوردستان..

*** تۆ پێت وانیە خەڵکی تریش هەبوبێ وەك تۆ و عوزێر ئەویش لە گوللەبارانکردنەکە رزگاری بوبێ و دواتر رێگای دەرباز بوونی نەدۆزیبێتەوە لەو دەشت و دەرەدا گیان لەبەری کێوی خواردبێتی یا لەبرسا مردبن و دووریش نیە گەیشتبێتنە ئاوەدانیو جارێکی تر بەردەستی کاربەدەستانی بەعس کەوتبێتنەوە و کوشتبێتیان.. تۆ ئەڵێی چی,..!؟**

- وەلاّ بەدووری نازانم حاڵەتی وا زۆر بوبێ چونکە ئێمە بێ ئەوەی ئاگامان لە کارەساتی یەکتربێ، بە رێکەوت لەگەڵ (عوزێر)دا یەکمان بینی و رزگارمان بوو دوو سێ کەسی تریش هەر گەڕابوونەوە و

رزگاریان بوو ئێستاش ماون.. ڕەنگە خەڵکی تریش هەبوبێ دوای جارێکی تر تیاچوبێتەوە.

*** لە ڕومادی چونە گەراج سواری سەیارەبوون یاخود سەیارەیەکی تایبەتی تان گرت بۆ بەغدا..؟**

- چوینە گەراج، کە ئێمە چوین سەیارەیەکی (21)نەفەری ئامادەبوو سواربوین تەماشامان کرد (ئینزیباتی)تیابوو.. زۆر ترسام هەر لە خۆمەوە وام لێك ئەدایەوە کە ئەمانگرن و کەوتمە دڵە راوکێ و وا هەستم ئەکرد کە خوا لە چارەی نووسیوین نابێ رزگارمان بێ و ئەوەتا بەپێی خۆمان کەوتینە ناویانەوە.. لەبەر ئەوە نەمانوێرا زۆر سەیر بکەین تا بزانین لەکوێوە جێگای چۆڵ هەیە تا هەردووکمان پێکەوە دانیشین و نەشمان وێرا دابەزینە خوارەوە، لەترسا هەریەکی لەلایەکەوە دانیشتین.. من دوو ئینزیبات لەملاوئەولامەوە دانیشتبوون نەم ئەوێرا تەماشای هیچیان بکەم، هەرچەندە گیانم خوێنی پێوە نەمابوو بەلاَم وا هەستم ئەکرد کە بەگیانی خوێناویەوە لە تەنیشتیان دام و ئێستا ئەمناسنەوە.. جوڵەم لەخۆم بڕیبوو.. هەندێ سەربازی تریش هاتن سواربوون و جگە لەمن و عوزێر ئیتر هەموو نەفەرەکانی ئینزیبات و سەرباز بوون.. لە رومادیەوە کەوتە رێ بەرەو بەغدا و تا ناو بەغدا بەچەند سەیتەرەدا رۆیشتین کە لە هەریەکیاندا خەریك بوو زراوم بچێ ئەموت ئێستا داوای ناسنامەمان لێدەکەن و ئاشکرا دەبین و دەمانگرن.. بەلاَم دیاربوو لەبەر ئەوەی هەموو پاسەکە جگە لە ئێمە سەرباز بوون و جلی نیزامیان لەبەر بوو لە هیچ کام لەو سەیتەرانە نەمانیان پشکنی و بەسەلامەتی گەیشتینە بەغدا و کاتێ لەسەیارەکە دابەزیم ئۆخەیەکم کرد و هەستم کرد هەناسەیەکی خۆشیم هەڵمژی.. ئەمجارە شوکرانەی خوام کرد و وتم ئەمانە بۆ

ئێمە بوونە فریشتە و بە هۆی ئەوانەوە لەو هەموو سەیتەرەیە رزگارمان بوو ئینشائەڵا خوا رەحمی پێمان کردووە..

*** بەرنامەتان چیبوو کاتێ گەیشتنە بەغدای پایتەخت.. ئەو شوێنەی بڕیاری گرتن و کوشتنی ئێوەی تیادرابوو..؟**

- بەرنامەمان چیبێت.. ئێمە لە ئیرادەی خواوە نەمردبوین و رزگارمان ببوو ئەمانویست بگەڕێینەوە بۆ وڵاتی خۆمان بۆ ناو کەس و کارەکانمان..

*** کە گەیشتنە بەغدا یەکەم شت چیتان کرد..!؟**

- کە لە کۆستەرەکە دابەزین وەك ئەوە وابوو لە سجن ئازاد بوبین.. یەکسەر سواری تەکسیەك بوین و بۆ (باب ئەلشێخ) بۆ تەکیەی شێخ عبدالقادر گەیلانی.

*** بۆچی چون بۆ ئەوێ..؟**

- چوین نوێژمان کرد و گەلێ لەخوا پاڕاینەوە و شکور بووین بەو حاڵە و سوپاسی خوامان کرد کە رزگارمان بوو بوو.. دە پاڕاینەوە کە خوا رەحممان پێبکات و بە سەلامەتی بگەینەوە لای کەسوکاری خۆمان..

*** ئاگات لەوە هەبوو کەسوکارت لەکوێن..!؟**

- نەوەڵا هەر لە قادر کەرەمەوە ئیتر من ئاگام لێیان نەمابوو.. ئەمزانی بەرەو کەرکوك چون بەلاَم دڵنیا نەبووم کە ئایا رزگاریان بووبوو یاخود گیرابوون.. هەر خۆم ئومێدم لای خۆم دروست کرد کە پشت بەخوا نەگیراون..

*** دوای ئەوەی نوێژتان کرد و پاڕانەوە لە باب شێخ چی ترتان کرد..؟**

- پشویەکمان داو تاوێ بیرمان کردوە چیبکەین و چۆن بڕۆینەوە.. دواجار بڕیارماندا بە پشتیوانی خوا بەرەو گەراجی(نەهزە)بڕۆین و یەکسەر سواری سەیارەی کەرکوك بین..

*** پێشتر (بەغدا)ت بینیبوو..؟**

- ئا، ئا.. بینیبووم..!

*** بەچی رۆیشتن بەپێ یاخود بەسەیارە لە باب ئەلشێخەوە بەرەو نەهزە..!؟**

- تەکسیمان گرت.. چوینە گەراج.. زۆر برسیمان بوو بەلاّم هەردووکمان وامان بەچاك زانی کە نەچینە چێشتخانەو کەباب خانە بۆ ئەوەی بە درەنگ نەکەوین و چونکە(جنسیە)مان پێنەبوو زۆریش ئەترساین.. بەغدایش سامی گران بوو هیچت لە هیچا نەبوایە لێی ئەترسایی.. ئیتر ئێمە ناهەقمان نەبوو کە زۆر ئەترساین.. هەرچەندە جگە لەخوا کەسیتر نەی ئەزانی ئێمە کێینو لە کوێ وە هاتویین.. بەلاّم خۆمان ئەمانزانی کە ئێمە چەند خەتەرین بەقەدەر ئەوە ئەترساین ،بۆیە هەر لەناو گەراجەکە(لفە)مان کڕی و بردمان وتمان لەناو سەیارەکە ئەیخۆین کە چوین سەیارەکە نەفەری تیانەبوو سوار بوین و کەوتینە(لفە)خواردن..

*** سەیارەکە چیبوو..؟**

- 21 نەفەری..

*** لەکەستان پرسی کام سەیارە ئەچێت بۆ کەرکوك.. یاخود خۆتان ئەتانزانی کامانە سەیارەی کەرکوکن..!؟**

- گەراجی(نەهزە) زۆر قەرەباڵغ بوو، نازانم خەتی چەند شاری لەسەر بوو بەلاّم ئەتوت شارە مێرولەیە.. مەگەر تۆپزاوا ئاوا سەیارە بەیەکدا هاتبێ لە دە لاوە خەڵك سەر ئەکەوت و خەڵك دا ئەبەزی..

کە پرسیارمان کرد کامە سەیارەی کەرکوکە. ئیتر چوین و کابرایەك لە نزیك سەیارەکان راوەستابوو بانگی نەفەری ئەکرد لەو کابرایەمان پرسی کام سەیارە دەرئەچێت، ئەویش سەیارەیەکی 21 نەفەری نیشان داین ئەوەبوو کە سەرکەوتین..

*** ئەی یەکەمجار لە کێتانپرسی کامانە سەیارەی کەرکوکن..!؟**

- لەو کابرایەی(لفە)کەمان لێی کڕی..

*** پێی سەیر نەبوو کە ئێوە جلی کوردیتان لەبەر دایە و پرسیاری سەیارەی کەرکوك دەکەن..!؟**

- ئەگەر بەلایەوە سەیریش بوبێت.. ئەو هیچی لەو بارەیەوە نەووت و ئێمەش هەستمان بەهیچ نەکرد..

*** لەناو پاسەکە خۆت و عوزێر لەسەر کورسیەك پێکەوە دانیشتبوون..؟**

- کە سوار بوین ئا، پێکەوە دانیشتین تا هەر یەکی یەك دوو تیکەمان لە لفەکە خوارد..!

*** ئەی دوای ئەوە..!؟**

- لفەکانمان فڕێدا و دابەزین و رامان کرد..!

*** بۆ..!؟**

- ناو گەراج(نەهزە) بەردەوام مراقەبەی لەسەر بوو.. پڕی ئینزیبات و ئەمن و پیاوی حکومەت بوو کاتێ سواربوین هەستمان بەهیچ شتێ نەکرد کە چاودێری کرابین، بەلاّم کە لفەکانمان دەرهێنا و کەوتینە خواردنی، کابرایەك هات پشتی دایە کۆستەرەکەوە و یەك دووجار تەماشای ئێمەی کرد.. کابراکە جلی سەربازی لەبەر بوو سەر شانی ئەستێرەی پێوە بوو (عوزێر) ووتی ئەو کابرایەت بینیوە.. منیش سەرم هەڵبڕی و تەماشام کرد زۆر ترسام بە عوزێرم ووت چیە ..؟ عوزێر ووتی ئەم زابتە بۆیە هاتۆتە ئێرەوە و سەیرمانی کرد ئەوە

ناسیمانێتی ،ویستم قەناعەت بەعوزێر بکەم کە کابرا خۆ غەیبی پێ نیە چۆن ناسیومانێتی.. عوزێر ووتی ئەم کابرایە ئەوەبوو لە(تۆپزاوا) ناوەکانمانی ئەنووسی و بەخوا ئەیناسمەوە ئەوە و دڵنیام شکی خستۆتە سەرمان.. بەخوا هەر کە عوزێر وای ووت من لفەکەم فڕێدا و لە پاسەکە دابەزیم و عوزێر بەدوامەوە ئیتر بێ ئەوەی ئاوڕ بدەمەوە بۆی دەرچووم..

*** راتان ئەکرد..؟**

- نەء .. رامان نەکرد چونکە ئەگەر رامان بکردایە ئەو خەڵکە هەمووی تەماشامانی ئەکرد و ئەو هەموو ئەمن و عەسکەریە ئەکەوتە سەرمان..بەڵام بەخێرایی بۆی دەرچووین.. ماوەیەك رۆیشتم وا هەستم ئەکرد کە ئێستا لەناکاو لە دواوە ئەکەنە پشت ملمدا، ئەوە بۆکوێ ئەچی.. بۆیە نەم ئەوێرا بەر بکەمە دواوە مەسافەیە باش رۆیشتم و هیچ نەبوو ئەوجا ئاوڕم دایەوە تەماشام کرد(عوزێر)بەدوامەوە نیە.. ئەملا و ئەولا عوزێر نەبوو.. ئیتر بەجارێ زراوم چوو وتم بەخوا دیارە ئەو گیراوە و ئێستا بەدوای مندا ئەگەڕێین (کونە مشکم لێبوە قەیسەری) خۆشم نەم ئەزانی ئەمەوێ چیبکەم هەر ئەڕۆیشتم.. نەم ئەوێرا سواری سەیارە بم.. نەم ئەوێرا راوەستم.. تا خۆر ئاوابوو من هەر لەترسا بەناو ئەو بەغایەیا رێم کردووە..

*** تۆ خۆت ئەو ئەفسەرەت بینی..؟**

- ئەی چۆن نەمبینی شانی دابووە قەت کۆستەرەکەدا..

*** مەبەستم لەوەیە کەبینیت هەستت کرد جارێ تر بینیوتە..؟**

- من نەء .. عوزێر ئەیووت ئەمە ئەو زابتەیە کە لە تۆپزاوا ناومی نووسیوە و تەحقیقی لێم کردووە..

*** تۆ پێت وا نیە هەر لەبەر ئەوەی کە ئەفسەر بووە و ئێوەش خۆتان ترساون بۆیە عوزێر بەو شێوەیە شکی کردبێ کە ئەفسەرەکەی تۆپزاوایە..؟**

- وەڵاهی ئەوە نازانم.. بەڵام ئێمەی تۆقان.. چونکە یەك دووجار وەك ئەوەی چاودێری ئێمە بکات تەماشای ناو کۆستەرەکەی کرد..

*** ئەی پێت وانیە ئەویش ئەوەی بەلاوە سەیر بوبێ کە لەناو سەیارەکە لفە ئەخۆن..؟**

- بەخوا ئیتر هەرچیەك بوبێ ئێمەی ئەوەندە ترسان لە شوێنی گوللەبارانکردنەکە و لەو کاتەی وا تەقەشیان لێمان ئەکرد ئەوەندە نەترساوین..

*** بۆ پێت وابوو ئەگەر بگیرانایا سزای لەوە خراپتر ئەدران کە ئێوە بەرێکەوت رزگارتان بووبوو..؟**

- ئاخر ئەوە جیابوو ئێمە کە لە تۆپزاوا بەو شێوەیە بردمانیان ئەمانووت بەرە و مردن ئەچین.. ئومێدمان نەمابوو کە رزگارمان بێت بۆیە کەمتر ئەترساین لەوەی کە ئەمجارە لەو وەزعەوە گەیشتبووینە بەغدا و بە ئومێدی ئەوە بووین بگەڕێینەوە و نەجاتمان بووبێ بۆیە لەم کاتەدا یەك عەسکەر بەقەدەر هەموو ئەو سەربازانەی دیار چاڵەکان سامی گرانبوو..

*** ئیتر عوزێرت نەبینیەوە..؟**

- نەمبینیەوە ووتم سەد لەسەد ئەو گیراوە..

*** ئەی دوای ئەوە چیت کرد..؟**

- شەوم بەسەرداهات.. ئێ خوایە چیبکەم تازە ناوێرم بەنزیك گەراجی(نەهزە)دا بڕۆم هەموو دنیام لەسەر تاپۆ بکەی.. بڕیارم دا کە شەو لەبەغدا بمێنمەوە و بەیانی کە رۆژ بۆوە خوا گەورەیە بیرێکی لێ ئەکەمەوە چیبکەم.. بەخوا بەو شەوە سێ ئوتێلم کرد لەبەر ئەوەی

(جنسیه)م پێ نەبوو جێمیان نەکردەوە..ئیتر بە جارێ ئەوەندەی تر ترسام و ئەمووت ئەمشەو ئەمگرن روو لەکوێ بکەم.. ناچار روومکردەوە(باب ئەلشێخ) شوێنی شێخ عەبدولقادری گەیلانی پەنام بۆ ئەو بردەوە.. چونکە درەنگ بوو دەرگاکانی داخرابوو منیش ئەترسام نەم ئەوێرا زۆر لێی بدەم و بیکەم بە زرمەزرم ئەمزانی مجێورەکان لە ژوورەوەن بەلاّم گوێیان لەدەرگا نەبوو ئەگەر گوێشیان لێ بوبێ نەیان کردەوە.. هەیوانێکی هەبوو لەدیو دەشتەوە شەو لەوێدا خەوتم زۆر سەرمام بوو هەڵدەلەرزیم کە ئەگەر هیلاکی و ماندویەتی و شەو نخونی ئەو چەند شەوەی پێشوو نەبوایا بەو سەرمایە خەوم لێ نەدەکەوت بەلاّم هیلاکیەکە وایکرد کە بخەوم.. نیوەشەو لە مرەمری سەگ بەخەبەر بوومەوە سەگ خەریك بوو بمخوات بۆنی خوێنیان کردبوو .. چونکە من هەرچەندە جلەکانم لەخوێن پاکردبۆوە بەلاّم جلەکانی ژێرەوە و گیانیشم خوێنی پێوەبوو.. سەگەکان بەبۆنی ئەو خوێنەدا هاتبوون.. ئیتر بەو ترس و هیلاکی و ماندوێتیەوە چاوم ئەچوە خەو و خەبەرم ئەبۆوە.. زۆریش ئەترسام کە مەفرەزە و شتی حکومەت بمگرن و بڵێن چی ئەکەی لێرە.. خۆم حازر کردبوو کە ئەگەر پیاوی حکومەت پەیابوو خۆم بکەم بەشێت بۆ ئەوەی شك نەخەنەسەرم.. بەو شێوەیە ئەو شەوەم رۆژ کردەوە..

*** ئەی کە رۆژ بووە وە چیت کرد.. شەو بیرت لەوە کردەوە کە سبەی چیبکەی بۆ ئەوەی بگەڕێیتەوە..؟**

- شەو تەنها فریای ئەوە دەکەوتم کە خەفەت لەو شەوەم بخۆم.. بەلاّم کە بەیانی خوا رۆژی کردەوە بڕیارم دا کە بچم بۆ (دەلاك) سەر و ریشم چاك بکەم ئەوجا بیر لەوە بکەمەوە چۆن بگەڕێمەوە.. چوم سەر و ریشم تاشی و چوم بۆ(عەلاوی) گەراجی لۆرییە ووتم

بەسەیارەی بار و حەیوانات ئەڕۆم جێگای شك نیە و رەنگە بەو هۆیەوە بتوانم لە سەیتەرەکان دەربازبم.. کاتێ چوم هەندێ کوردم بینی خەڵکی سلێمانی و هەولێر بوون قسەم لەگەڵیان کرد و هەمان ئەو چیرۆکەی رێکم خستبوو بۆ ئەوانیشم گێڕایەوە کە لەبەر ئەوەی جنسیەم پێ نیە دەمەوێ لەگەڵ بارێکدا بچمەوە کەرکوك، دیاربوو ئەوانیش ئەترسان نەیانوێرا وەعدم پێ بدەن وتیان لێرە بە نۆرە دەرئەچین نۆرەی ئێمە نیە .. ئاماژەیان بۆ کابرایەك کرد وتیان نۆرەی ئەوە کە چووم بۆلای وتی ئەگەر بارێك بێت نۆرەی منە و لەگەڵ خۆم دەتبەم.. کابراکە خەڵکی هەولێر بوو پیاویکی باش دیاربوو.. زۆر بەزەیم بەخۆمدا ئەهاتەوە وام ئەزانی ئێستا ئەوان لەخۆم دڵسۆزانە تر ئەیانەوێ رزگارم بکەن لەبەر ئەوەی کوردم.. بەلاّم ئەوان خەریکی کەسابەتی خۆیان بوون گوێیان لەوە نەبوو کوردێك جنسیەی پێ نیە و ترسی گرتنی لەسەرە، بەلاّم هە رخۆیشم دڵی خۆمم ئەدایەوە کە ئەمووت ناهەقیان نیە و رۆژە رەش بوو کێ ئەیوێرا پێیەکی چەوت دابنێ.. ئەمووت ئەڵێی ئێستا بۆیان بگێڕمەوە چیم بەسەر هاتووە، بەلاّم نەم ئەوێرا.. ئیتر لەپەنای دیوارێکدا لەناو گۆڕەپانی سەیارەی بارەکان چاوەرێی باریك بووم بێت و تا ئەو کابرا هەولێریە هەڵم بگرێت و وەك ئەوەی کە خاوەن سەیارەکە بم و رزقم لەسەر ئەو بارەبێ هەر ئەپاڕامەوە خوایە زوو بارێك بێت. خوا کردی نزیك عەسەر بوو بارێك پەیابوو کابرایەك بوو داری هەبوو بۆ هەولێر چوین بارمان کردمنیش کەوتمە بارکردنی .. داری نەجاڕی بوو لۆریەکەش (ئیسکانی بوو) دارەکەمان بارکرد کابرای خاوەن دار خۆی لەگەڵمان نەهات دیاربوو سایەق لۆریەکە شوێنی داگرتنەکەی دەزانی لە هەولێر بۆیە منی لەگەڵ خۆی هەڵگرت و کەوتینە رێ، من

بۆ کەرکوكو ئەویش بۆ هەولێر.. بە درێژایی ڕێگای نێوان(بەغداد-کەرکوك) بەر لەوەی بگەینە هەر سەیتەرەیەك کابرا شارەزابوو ئەوەستا منی ئەکردە ناو دواوەی لۆریەکە و خۆی بە تەنها لە پێشەوە بوو تا شك نەکەن.. چونکە ئەویش ئەترسا کەمن لە سەیارەکەیدا بگیرێم ئەویش حسابی منی بۆ دەکرێت.. بەو شێوەیە ڕێگای دووری نێوان بەغداد -کەرکوکمان بڕی و لە ڕێگە پێم ووت کە ئەگەر بگەینە (شۆریجە)ماڵی خزمی لێیە.. لە ڕێگە زۆر قسەمان کرد هەر چەندە من هەر نەچوومە ژێر باری قسەیەکی تر و هەر ئەو چیرۆکەی ڕێکم خستبوو هەر ئەوەم دەگێڕایەوە..بەڵام دیاربوو کابرای سایەق شکی کردبوو چونکە کاتێ شەو گەیشتینە کەرکوك و چوینە شۆڕجە کاتێ چاوم بەو جادەیە کەوت کە چوار شەو لەوەوپێش لەگەڵ ئەو هەموو خەڵکەدا پێیدا تێپەڕین ئیتر بێ ئەوەی بتوانم خۆم ڕاگرم لەرزم لێ نیشت ویەکە یەکەی ئەو سەیارانەم دەهاتەوە بەرچاو و براکانم و ساڵح ئامۆزام و هەموو ئەو ژن و منداڵەی سجن بوون.. ئیتر بەو هۆیەوە ڕێگەکەم لێ تێکچوو کابرای شۆفێر لە شۆرجە لێمی پرسی ئەمە شۆرجەیەو لەکوێ دائەبەزی.. وتم من تەنها لەوێوە سەردەردەکەم بچین لای بەنزینخانەکەوە بێینەوە ،کابرای شۆفێر ماڵی ئاوابێ ڕۆیشت و سوڕایەوە دیاربوو ئەیزانی کەمن وەزعەکەم خراپە لەشوێنێك نزیك(لەتیف ئاوا) پێم ووت لێرە ڕاوەستە ئیتر خۆم شارەزام.. کاتێ ڕاوەستا ویستم پارەی بدەمێ کابرا توند دەستمی گرت و ڕازی نەبوو پارەی بدەمێ ووتی من پارەت ئەدەمێ چونکە ئەزانم تۆ توشی کارەساتێ بویتە.. وتی منیش کوردم ئامادەم بە هەموو شێوەیەك هاوکاریت بکەم بەس پێم بڵێ چی کارەساتێکت بەسەر هاتووە.. منیش هەر لەناو سەیارەکە هەرچیم بەسەر هاتبوو ئەوەی

بینیبووم هەموویم بۆی گێڕایەوە و پێم گووت هەرچی خزم و کەس و کارت هەیە ئاگاداریان بکەرەوە کە تەسلیم نەبن و ئەوەی بگیرێت هەمووی دەکوژرێ..

ماڵی خوشکێکم لە لەتیف ئاوابوو چووم لە دەرگام دا ئەوان خەوتبوون خەبەریانم کردەوە هەموویان حەپەسان بەم نیوە شەوە لەکوێوە هاتووم و چۆن لەسجن ڕزگارم بووە..من پرسیاری ماڵ و منداڵ و ئەوان پرسیاری براکانی ترمیان ئەکرد.. پێیانم ووت عافواتە و بەیانی هەموویان دێنەوە..

*** شەو لە ماڵی خوشکەکەت خەوت لێکەوت.. کە لە ڕووی دەرونیەوە جارێکی تر تێکەڵ بە بنەماڵەکەت بویتەوە بێگومان براکانت بیردەکەوێتەوە..!؟**

- لەبەر ئەوە زۆر هیلاك و ماندووبووم زۆر کفت بووم تا بەیانی خەوتم.

*** ئەی کە ڕۆژ بۆوە تۆ پێت وتبوون عافواتە و بەیانی براکانت دێنەوە.. چیت کرد.. یا ئەوان تاکەی چاوەڕێی گەڕانەوەی براکانت بوون!؟**

- وەڵا ئەوان تا سەدام ڕوخا هەر بەتەمابوون بێنەوە، بەڵام هەر ئەو ڕۆژە کاتێ ئاویان بۆ گەرم کردم و خۆم شۆری.. جلەکانی ژێرەوەم خوێنی پێوەبوو. ئەوان زۆر ترسان و کەوتنە پرسیار کردن.. ناچار وتم کە بردومانیانە بۆ سجن سەیارەمان وەرگەڕاوە.. بەڵام گەڕانەوەکەم بۆمن قورس بوو مایەی مەترسی بوو چونکە کە بڵاوبێتەوە من گەڕاومەتەوە هەرچی کەس و کاری ئەنفال هەیە ڕووی پرسیار ئەکەنە من کەس و کارەکەیان چی بەسەر هاتووە بەمەدا ئاشکرا ئەبم و حکومەت ئەمگرێتەوە کە چۆن گەڕاومەتەوە.. ئەشمزانی گەر لەماڵ ئەو خوشکەم بمێنم ئەوە هەموو دوو ڕۆژی ترەو

هەموو خەڵکی ناوچەکە ئەزانن من لەوێم بۆیە لەترسا ناچار بووم کە ماڵی ئەوان جێبهێڵم و چومە ماڵێکی تر(کاك عەبدوڵا برای کاك عەبدولکەریم حەسەن) لە باڵەخانەیەکدا شوێنیان بۆ چاکردم و شاردمیانەوە(20)رۆژ لەو باڵەخانەیە بووم..

* **هەر لە کەرکوك..؟**

- ئا..ئا.. هەر لە کەرکوك..

* **ئەی دوای ئەو بیست رۆژە چیت کرد..؟**

- دوای ئەوە چومە ماڵی کوڕێکی خزممان لە(لەیلان) ئامر سریەی جاش بوو دوو سێ رۆژ لەوێ مامەوە و دوای لەگەڵ مەفرەزەیەك جاشدا بردمیانەوە بۆ چەمچەماڵ و دوای بۆ شۆڕش و ئیتر لە خانوویەکدا لەگەڵ منداڵەکاندا یەکمان گرتەوە..

* **کەس و کارە نزیکەکانی خۆت کە دەربارەی برا و کەسەکانی خۆتان پرسیاریان دەکرد چۆن وەڵامت ئەدانەوە..؟**

- من چۆن لە گۆڕە بەکۆمەڵەکانەوە تا کەرکوك یەك چیرۆکم رێك خستبوو کە سایەقی سەیارەی ئیشغاڵ بووم و سەیارەمان وەرگەڕاوە.. کاتێ گەڕامەوە ماڵ و دواتریش هەر ئەوە قسەم بوو کەمن پێش ئەوەی بگەینە تۆپزاوا من لە سەیارەکان دابەزیوم و ئیتر هەواڵی کەس نازانم..

* **بڕوایان پێت ئەکرد..!؟**

- لەوە ئەچوو بڕوایان کردبێ چونکە هەموو ئەو سەفەرەی من چوار شەو و پێنج رۆژی پێچوو.. زۆری نەخایاندبوو.. بۆیە بڕوایان ئەکرد و بەوەش وا ئەزانم کە بڕوایان کردبوو چونکە ئیتر هەواڵی تریان ناپرسی..

* **ئەی ترسی ئەوەت نەبوو کە (عوزێر) راستیەکان بگێڕێتەوە..!؟**

- وەك ترس بەردەوام ئەترسام و هەموورۆژێ ئەمووت ئێستا دێن و ئەمگرن هەر بۆیە شوێنی خۆ حەشاردانم دروست کردبوو بە زۆری لەو شوێنەدا ئەژیام..

* **لای خێزانەکەی خۆت و منداڵەکانت راستیەکەت بەوانیش نەوت..؟**

- خوا ئاگادارە بۆ ژنەکەشم نەگێڕابۆوە تا ئەوساڵەی چوین بۆ ئەمریکا لە تورکیا بۆیانم باس کرد..

* **هۆی چیبوو کە نەتگێڕایەوە..؟**

- ئەترسام..

* **لەماڵ و منداڵەکەی خۆشت ئەترسای ..!؟**

- ئا، لەوە ئەترسام دوای لەزمانی ئەمانیشەوە بگاتە دەم کەسێکی تر و بلاّوبێتەوە.. چونکە من براکانم و کۆمەڵێ خزم و کەسم بەر ئەو شالاّوە کەوتن کەسوکاری هەمویان و خوشکەکانم و برازاکانم هەمیشە بە ئومێدی ئەوەبوون کە رۆژێك ئەوانیش وەك من چۆن هاتمەوە لەناکا و پەیائەبن ئێ ئەگەر من تەنها لای ژنەکەی خۆم بموتایە دڵنیام هەرچەندێ بیویستایە نەیگێڕێتەوە بەلاّم پێوەی دیار ئەبوو کە ئومێدی ئەوەنەبێ بگەڕێنەوە..

* **تۆ پێشتر ووشەی ئەنفالت بیستبوو.. بەر لەوەی خۆت ئەنفال بکرێی..؟**

- ئێ کوا ئەنفال پێشتر روویدابوو..!؟

* **مەبەستم لەووشەی ئەنفالە ..!؟**

- نەء..

* **ئەی کەی بۆ یەکەمجار بەر گوێت کەوت..؟**

- ئەوکاتەی خەڵك گیرا و گوندەکانیان سوتان نەمان ئەزانی پێی ئەڵێن چی.. بەلاّم کاتێ من گەڕامەوە ئەیانووت ئێوە ئەنفالن..

*** کاتێ گەڕایتەوە ناو ماڵ و منداڵ و کەسوکارەکەت و بەتایبەتی کە لە شۆڕش بوی کە مەڵبەندی سەرەکی کەس وکاری ئەنفال بووی و ئەتزانی ئەو خەڵکە هەمیشە چاو لەڕێی هەواڵێکن کە بۆیان بێت و هەواڵی کەسوکارەکانیان بێنێ.. هیچ کات بیرت لەوە نەکردەوە کە گەر بەشێوەیەکی راستەوخۆ و ئاشکراش نەبێ بە نهێنی ئەوە بلاّوبکەیتەوە کە ئەنفالەکان نەماون بۆ ئەوەی ئەوخەڵکە بەردەوام ئەو ئازارە نەچێژن..؟**

- نەوەلاّ، نەم ئەویست لە زمانی منەوە بیبیستن کە ئەنفالەکان نەماون..

*** بۆ..؟**

- ئەی نالّێم لەلایەك ئەترسام لەلایەکی تریشەوە پێم گوناه بوو ئەو خەڵکە هیوابڕاوبکەم..

*** تاکەی ئامادە نەبووی ئەو راستیە بگێڕیتەوە..؟**

- وەلاّ لای خۆم وام دانابوو هەتا سەدام ئەروخێ و هەمووشتێ بۆ خەڵك دەرئەکەوێت تا ئەوکاتە نەیدرکێنم..

*** ئەی هەست ناکەی گوناهباری بەوەی کە حەقیقەتێکت شاردبۆوە کەمیللەتەکەت پێویستی بە ئاشکرابوونی هەبوو..؟**

- بۆ گوناهبارم، خۆمن ئەنفالم نەکردووە..

*** لەدوای ئەوەی گەڕایتەوە شۆڕش تا راپەڕین کە ئیتر ترسی سەدام و رژێمەکەی لەسەرت لاچوو لەو دوو ساڵەدا هیچ جارێکی تر مەترسی گرتنت نەکەوتەوە سەر ..!؟**

- لە شۆڕش..!؟

*** بەڵێ لە شۆڕش و لە هەر شوێنێ ژیاوی خەریك نەبووە دەستگیرت بکەنەوە..!؟**

- هیچ جارێك نەبووە بۆ گرتنی من بێن بە تایبەت، بەلاّم زۆرجار جەیش هاتووە و تەفتیشی گەڕەکەکەی کردووە بەلاّم من حەوشەیەکی چۆڵ لە تەنیشت مالّمانەوە بوو لەو حەوشە چۆڵەدا شوێنێکم بۆ خۆشاردنەوە دروستکردبوو جێی شك نەبوو هەر جارێ ترسی حەملە و تەفتیشمان بوایە ئەچومە ئەو شوێنەوە..

*** کە حەوشەی چۆڵ بوو چۆن شوێنێکت دروستکردبوو وا جێگای شك نەبوو..!؟**

- لەسەر زەویەکە چالّێکم دروستکردبوو وەك ژێر زەوی و یەك گلاّبە بلۆکمان هەلّڕشتبووە سەریدا ولەناو بلۆکەکانەوە رێگای چونە خوارەوەم دروستکردبوو کەس هەستی بەوە نەدەکرد کە لەژێر ئەو گلاّبە بلۆکەدا(حەشارگە) هەبێ..

*** هیچ خزم و هاوسێیەکت هەستیان بەوە نەکرد کە شوێنی خۆشاردنەوەت هەیە..؟**

- نەخێر کەس نەیزانی ..

*** ئەی هەستت بەوە نەکرد کە کەسێك بەو حاڵەی زانیبێ کە تۆ لە بیابانەوە گەڕاویتەتەوە و زانیاریت دەربارەی چارەنووسی ئەنفالەکان لایە..**

- مەگەر خوا کەس نەیزانیوە..

*** ئەی عوزێر..؟**

- با عوزێر ئەیزانی بەلاّم لەبەغدا کە لە(عوزێر)لە یەکتر جیابوینەوە ئیتر من نەمزانی عوزێر چی بەسەر هات و قەناعەتیشم وابوو کە گیرابێ..

*** هیچ کات پرسیارت نەکرد لە ناسیاوێ خزمێ کەسێك کە بزانێ عوزێر چی بەسەر هاتووە..؟**

- وەڵاهی راستیت دەوێ زۆر حەزم ئەکرد بزانم چی لێهات بەڵام نەم ئەوێرا و لەکەسم نەپرسی..

*** ئەی ئەو شۆفێرەی لە بەغداوە تا کەرکوك هێناتی ترسی ئەوەت نەبوو ئەو ئاشکرات بکات کە حەقیقەتەکەت هەمووی بۆ باس کردبوو.. خوا نەخواستە مەبەستم ئەوە نیە بڵێم پیاوێکی خراپ بووە لەو رووەوە دەیڵێم کە تۆ راتسپاردبوو کەس و کاری و تا پێی دەکرێت خەڵك ئاگادار بکاتەوە کە تەسلیم نەبن چونکە دەکوژرێن..؟**

- نەء.. ترسی ئەوەم نەبوو چونکە راستە من هەمووشتێکم بۆ گێڕایەوە بەڵام نەمووت خەڵکی کوێم ئەو نەی ئەزانی من لەکوێ دائەنیشم تا بچێ بڵاوی بکاتەوەبڵێ کابرایەك لە چەمچەماڵ لە شۆڕشەو ئەو بەچاوی خۆی بینیویەتی ئەنفالەکان کوژراون..ئەگەر بڵاویشی کردبێتەوە هەر ئەوەی گێڕاوەتەوە کە کابرایەکی لە بەغداوە هێناوەتەوە بۆ کەرکوك بۆ گەڕەکی شۆرجە و وای ووتوە..

*** باشە کە دوای یەکەم شەو لەماڵی خوشکەکەت شوێنەکەت گۆڕی خۆ لەترسی ئەوە نەبوو کە بۆ شۆفێرەکەت گێڕابۆوە..؟**

- نەبەخوا لەبەر ئەوە نەبوو.. من قەت پیاوەتی ئەو کابرایەم بیر ناچێتەوە ئەو نەبوایا بەحەیاتی ناگەیشتمەوە کەرکوك.. من یەك غەدرم کرد لێم نەپرسی ناوی چیبوو، بەڵام ئێستا زۆر حەز ئەکەم بیناسمەوە تەمەننا ئەکەم بەهۆی ئەم مقابەلەیەوە کابرا بدۆزمەوە..

*** کاتێ راپەڕین کرا و دەسەڵاتی سەدام و بەعس لەسەر بەشێکی کوردستان نەما کە شوێنی ژیانی تۆ(شۆڕش) ناوچەیەکی**

ئازاد بوو بۆچی دوای راپەڕین بە کەس و کاری ئەنفالەکانت نەووت، یاخود بۆ بە کەس و کارەنزیکەکەی خۆتت نەوت کە کەسیان نەماون..!؟

- بەخوا ئیتر نەمووت..

*** ئاخر بۆ خۆ ئەمجا ترسی سەدامت نەمابوو..؟**

- کوره چۆن ترسی سەدامم نەمابوو بەخوا تا ئەو رۆژەی روخا ترسی بۆ سەر هەموو کوردستان هەبوو نەك من..

*** کەواتە بە پلەی یەکەم لەترسا نەتگێڕاوەتەوە..!؟**

- لەترسا و لەترسی خەڵکیش..

*** خەڵك بۆ..!؟**

- مەسئولیەتەکەی قورس بوو تۆ بە هەزاران کەس بڵێیچاوەڕێ مەبە کوڕ و براو کەسەکانتان نەماون..من لام قورس بوو کاکە ژن وابوو پێنج هەر کوڕی ئەنفال بوو، خەڵك بوو دوانزە سیانزە سەر خێزانی تیاچوو بوو چۆن بوێرم پێیان بڵێم کەسیان نەماون..

*** دوای گەڕانەوەت لە گۆڕە بەکۆمەڵەکانەوە تا راپەڕین هیچ جارێك شێخ موعتەسەم ئەو موستەشارەی تەسلیمتانی کرد نەتبینی..؟**

- من ئەو ماوەیە هەروەك سجن وابووم کێم بینی تا شێخ موعتەسەم ببینم..

*** ئەی دوای راپەڕین..؟**

- هەر نەمبینی..

*** خۆت نەتویست ببینی یاخوت نەت ئەتوانی ببینی..!؟**

- وەلأیی نازانم ئەمتوانی یان نا.. بەلأم هیچ بیرم لەوە نەکردەوە کە بیبینم..

* **بۆچی بیرت لیّ نەکردەوە..؟**

- ئاخر بۆ بیری لیّ بکەمەوە..؟

* **هەر لەبەر ئەوەی پێی بلّێی چارەنووسی ئەو خەلّکەی تۆ تەسلیمت کرد بەو دەردە چون کە تۆ بینیت..؟**

- ئیّ من بە ژنەکەی خۆمم نەووتبوو چۆن بەشێخ موعتەسەم بلّێم..!!

* **ئاخر جیاوازی هەبوو.. دەبوو بەشێخ موعتەسەم بلّێی بۆئەوەی بیزانیایا کە ئەو هەموو گەنجە کوردەی دایانە دەستی سوپاوە هەمووی لە گۆڕی بەکۆمەلّدا کوژران..؟**

- بەخوا ئیتر نەمووت..

* **باشە با بێینە سەر ئەوەی چۆن گەیشتنە ئەمریکا..**

- ئەی من یەکەمجار چیم پێت ووت نەموت مراعاتی ئەو وەزعە تایبەتیەی من بکە.. من ئێستا وەك شایەتحالّ لە ئەمریکا دانراوم بۆ دادگای نێو دەولّەتی نەموت ئەوانە باس ناکەین کە پەیوەندی بە ئەمریکاو شوێنی ئێستامەوە هەیە..

* **با، منیش لەسەر ئەوانە رازیم و بۆ ئێستا کارمان بەوانە نیە.. بەلأم مەبەستم لەوەبوو چۆن زانرا کە تۆ کەسێکی لە گۆڕە بەکۆمەلّەکانەوە گەڕاویتەتەوە و شایەتحالّی زیندووی بەکۆمەلّ کوشتنی ئەنفالەکانی لە گۆڕی بەکۆمەلّدا..!؟**

- ئەوەیان منیش نازانم..

* **چۆن نازانی ئەی خۆ ئەمریکا غەیبی پیّ نەبوو..!؟**

- نا، نا غەیبی پیّ نەبوو بەلأم وەك غەیب وابوو كاتیّ ئەجنەبیەك هاتوو لە شۆڕش منی بینی سەیرم کرد زۆربەی شتەکان ئەزانیّ. من ویستم حاشا لەوە بکەم من فەرەجم بەلأم ئەتووت لەناو دلّ مندایە زۆرشتی ئەزانی..

* **چۆن هات بۆلای تۆ بەرێکەوت بوو یاخود بەتایبەت بۆلای تۆ هاتبوو..؟**

- رێکەوتی چی سۆراغی دنیای کردبوو تا منی دۆزیەوە..

* **ئەی کاتیّ هات و پرسیاری ئەوەی کرد تۆ فەرەجی.. نەتپرسی چۆن ئەزانی من فەرەجم..؟**

- با پرسیم و ویستم خۆم بدزمەوە و هیچ قسەی بۆ نەکەم بەلأم ئەو ووتی کە(عوزێر)قسەی بۆم کردووە و عوزێر ناوی منی دابوو پێی..

* **ئەی کاتیّ باسی عوزێری کرد ئیتر رازی بویت قسەیان بۆ بکەی..؟**

- نازانم ئەوان چۆن عوزێریان دۆزیبۆوە و چۆن رازیان کردبوو کە بەسەر هاتەکەیان بۆ بگێرێتەوە بەلأم هەمووی بۆیان گێرابۆوە و ئەو باسی ئەوەی بۆ کردبون کە چۆن لە ئۆردوگاکەی نزیك رومادی عوزێر لە پاسێکی 18 نەفەریدا بووە و من لەسەر رێگاکەیان راوەستاوم و دەستم لە سەیارەکەیان راگرتووە و سواربووم و عوزێر هەر یەکسەر منی ناسیبوەوە و خۆی پیّ رانەگیراوە و یەکسەر بانگی منی کردووە بچمە تەنیشتیەوە و دوای باسی ئەوەشی بۆ کردبوون کە چۆن زۆر بەدوای مالّی خوشکەکەی عوزێردا گەڕاوین لە رومادی و نەماندۆزیوەتەوە و بەسەرهاتەکەی بەغدا و هەمووی بۆیان

باس کردبوو.. ئیتر من چی نەگێڕمەوە بەڵام پێیانم ووت کە کاتێ بۆتان باس دەکەم جگە لەخۆم و وەرگێڕەکە و یەك کەسێکی ئەوان زیاتر نابێ کەسی تری لێبێ..

* **رازیبوون..؟**

- ئائا.. ئەوان خوا خوایانبوو من قسەیان بۆ بکەم.. بەڵام رازی نەبووم کە رەسمم بگرن و دەنگیشم تۆمار بکەن..

* **باشە کە دڵنیابووی لەوەی عوزێر هەموو شتی بۆ باس کردبوون ئیتر بۆچی ئەترسای و بۆ بەمەرج بۆیانت گێڕایەوە یان کاتێ زانیت عوزێر هەموو راستیەکانی درکاندووە بۆچی ئیتر بۆ خەڵکت نەگێڕایەوە کە ئیتر چاوەڕێی ئەنفال نەکەن..!؟**

- ئێ خۆ عوزێریش بۆ خەڵکی نەگێرابۆوە. ئەویش لای ئەو ئەجنەبیانە ووتبووی ئەوانیش بە عوزێریان ووتبوو بەهیچ شێوەیەك ئەم قسانە لای کەسی تر ناکەیت و نایگێڕیتەوە و وایشیان بەمن ووت کەنابێ بیدرکێنم تا ئەوان ئەچنەوە ئەمریکا و ئیشی لەسەر دەکەن تا سەدام بدەن بە دادگای نێودەوڵەتی ئەوکاتە وەك شایەت ئێمە بانگ دەکەن .. من خۆم پێشتر چەنێ ئەترسام ئیتر لەدوای ئەو چاوپێکەوتنەوە تا ئەو رۆژەی بردمانیان بۆ ئەمریکا سەد ئەوەندە ئەترسام و هەموو رۆژێ بەتەمای ئەوە نەبووم بگەمە رۆژێکی تر و ئەمووت ئەمکوژن بۆ ئەوەی ئەو شایەتیە نەدەین.

* **لەو دوو نێوانەدا لە مقابەلەکەت تا ئەوکاتەی چون بۆ ئەمریکا، هیچ مەترسیەك کەوتە سەرت..؟**

- لەخوا بەزیادبێ نەء ..

* **ئەوکاتەی وا نزیك بوونەوە کە ئەڕۆی بۆ ئەمریکا و ئیتر ترسی سەدامت نامێنێ ئەوکاتەش بەخەڵکت نەوت کە ئەنفالەکان نەماون..؟**

- من ئەڵێم لە(1998) کاتێ خۆم و ماڵ و مناڵم بەرەو ئەمریکا ئەچوین لە تورکیا لە سەفارەتی ئەمریکا بۆ ئەوەی دڵنیابن کەمن(فەرەج)م پرسیارەکانیان لێم کردەوە و منیش ئەوەی دیبووم لەوێ گێڕامەوە ژن و مناڵەکەم لەوێ لەدەممیان بیست..

* **ئەی دوایی چیان ووت گلەیی ئەوەیان نەکرد بۆچی بۆت نەگێڕاونەتەوە..!؟**

- تا سوار تەیارەش بوین هەر ئەگریان نەولا حەزیان ئەکرد هەر نەیان بیستایا قابیلە شتێ گەلێ خۆشم بۆیان گێڕاوەتەوە.

* **من بیرم چوو سەرەتا شتێکت لێ بپرسم، وتت کاتێ ویستیان رەمیمان بکەن مەولویەکم قەول دا.. کاتێ هاتیتەوە ئەو بەڵێنەت بردە سەر.. خێرەکەت کرد..؟**

- وەزعمان خراپ بوو هەر قەرزاری خوابووم تا دوای ئەوەی گەیشتمە ئەمریکا دوای ئەوە مەولوەکەم کرد..

* **تۆ ئێستا دوای 16 ساڵ بەسەر ئەو کارەساتەدا و دوای ئەوەی وا شەش ساڵە لە ئەمریکا دەژیت، تا چەند ئەو رووداوە هەست ئەکەیت لە زاکیرەتدا بە زیندویەتی ماوەتەوە و ئازاری پێوە ئەچێژی..؟**

- چەند رۆژە من ئەم شتانەی بۆت ئەگێڕمەوە، بەردەوام لەمێشکمدایە و قەتیش لەبیرم ناچنەوە.. من ئێستا هەر بەلاشە لە ئەمریکام بەخوا بەشەو رۆژ روحم لەم ولاتەیە و

وەك شریتی ڤدیۆ ئەو بەسەرهاتەی بەسەرمدا هات بە بەرچاومەوە دێت ودەچێت..

ئێستاش ئەو هەموو لاشەیە وا لەبەر چاومن کە سەربازەکان بە پۆستاڵەوە بەسەریدا ئەرۆیشتن و قرچەی ئێسکی پەراسویان ئەهات لەژێر پێی جەلادەکان دا ئێستاش دیمەنی ئەو دوو کوڕە گەنجەم لەبەر چاوە کە خەڵکی(قیرچە)بوون و بە بەرچاومەوە گیانیان دەرچوو بەقەدەر براکانم ئازاریان هەیە لام کە نازانم براکانم چۆن و لەکوێ گوللەبارانکران و کرانە ژێر خۆڵەوە..

*** گەر بپرسم ئێستا تۆ پێناسەت بۆ ئەنفال چییە.. ؟ وەك گەورەترین قوربانی ئەنفال..!؟**

- ئەنفال پێناسە ناکرێ.. ناتوانرێ بگێڕدرێتەوە.. نانووسرێتەوە.. بەزۆر روح کێشانی هەزاران کەسە بێ ئەوەی خوا بڕیاری مەرگیانی دابێ.. ئەنفالیان بە زۆر مران.

*** حەز ئەکەی ئەو کارەساتەی بەسەر تۆدا هات بەسەر دارودەستەکەی سەدام دا بێتەوە..!؟**

- نا نا نا.. قەت دوعای وا مەکەن.. ئەوەی بەسەر کوردا هات بەسەر کەسدا نەهاتووە و یاخوا بەسەر کەسی تردا نەیەت.. بەڵام حەز ئەکەم ئەوانەی وایان لە ئێمە کرد دایان بنێین و ئەم بەسەر هاتانەیان بۆ بگێڕینەوە و دوای لێیان بپرسن بۆچی واتان کرد..

*** ئەی دوای ئەوە ئێستا ترست نەماوە حەز ئەکەی ئەم بەسەر هاتەت خەڵك بیزانێ..؟**

- ئەرەوەڵا ئەگەر لەبەر ئەو حاڵەتەی ئەمریکا نەبوایا حەزم ئەکرد لە تەلەفزیۆنەوە هەمووی بۆ خەڵك بگێڕمەوە..

*** بەڵێنم پێ ئەدەی بۆ کەی موقابەلەیەکی تەلەفزیۆنیت بکەم..؟**

- من وەعدم پێتدا ئەچمەوە پێیان ئەڵێم و ئەم داوایەی تۆ ئەخەمە پێش چاوی ئەو دەزگایەی لەمن بەرپرسە گەر رازی بوون دڵنیابە تەنها لەبەر خاتری ئەو مقابەلەیە دێمەوە..

*** وا گەیشتینە کۆتایی من زۆربەی ئەوشتانەی ویستم لەم دیدارەدا بەدەستم هێنا و بلاویشی ئەکەمەوە.. بۆ ئەمەیان چۆن چارەسەری ئەکەی..!؟**

- ئەی لەسەر چی رێکەوتین نەموت ئەبێ بلێی لەساڵی (1992) ئەم مقابەلەیەم کردووە..

*** گەر ئێستا داوات لێبەکەم لە زمانی تۆوە چارەنووسی ئەنفالەکان رابگەێنی.. چیم وەلام ئەدەیتەوە..؟**

- کەسیان نەماون، هەموویان کراون بەژێر خۆڵەوە و ئەبێ ئیتر بەدوای ئێسك و پروسکەکانیاندا بگەرێین.

*** پێت وایە دەتوانین هەموویان بدۆزینەوە..؟**

- دەبێ هەمویان بدۆزینەوە..

*** بەچ شێوازێك..؟**

- سەرەتا ئەوانە بدۆزینەوە کە زانیاریان دەربارەی هەیە..

*** مەبەستت لە گۆڕەکانە..؟**

- نەء.. مەبەستم لەوانەیە وا زانیاریان دەربارەی گۆڕەکان هەیە..

*** بۆ نمونە وەك کێ..؟**

- وەك ئێمە.. من ئامادەم كەی بڕیار درا كە بیانهێننەوە بێم و بچین بۆ ئەو شوێنەی كە گوللەبارانكردنەكەی تیا ئەنجامدرا.

* **ڕێ دەبەیتەوە سەری..؟**

- بەڵێ..

* **جگە لە ئێوە دەتوانین سوود لە زانیاری كێی تر وەرگرین..؟**

- ئێ خۆ سەدام نەماوە ئەتوانین ئەوانەش بدۆزینەوە كە خۆیان خەڵكەكەیان كوشتووە، داپۆشیوە و بینیویانە..!!

* **گەر ئەوانەمان دەست نەكەوت..!؟**

- دەبێ كورد هەموو خاكی عێراق ژێرەو ژووركات ئەوجا بەجل و بەرگ و جامانە و پشتوێن و جلی ژنەكاندا ئێسك و پروسكەكان دەناسینەوە..

* **پێت باشە دوای دۆزینەوەی گۆڕە بەكۆمەڵەكان چی لەو ئێسك و پروسكە بكرێت..؟**

- خۆ قابیلە ماڵ بەماڵ دابەش ناكرێ دەبێ لەیەك شوێنێ هەموویان بەجوانی بنێژرێن و جل و جۆرەكانیان وەك مۆزەخانە هەر لای گۆڕەكانیان دابنرێ..

* **لە هەموو كوردستاندا چی شوێنێك بە گونجاوترین شوێن دەزانی بۆ ئەو(مۆنۆمێنتە)..؟**

- تۆپزاوا..

* **بۆ..؟**

- لەبەر ئەوەی ئەنفالی هەموو كوردستان برایە تۆپزاوا و لەوێوە لەیەكتری جیا كراینەوە و دابەشكران.. بۆیە هەقە

لەهەموو شوێنێكەوە ئێسكەكانیش بهێنرێتەوە و لە تۆپزاوا كۆبكرێنەوە..

* **جارێ سوپاس تا دیدارە تەلەفزیۆنیەكە..!**

- بە سەرچاو ئینشائەڵا ئەوە ئەبێ..

تێبینی : ئەم دیدارە لە ناوخۆی کوردستاندا بە(8) بەش لەرۆژنامەی (هەواڵ)و لەهەردوو سایتی (Kurdistannet.org)و (Kirkukcenter.com)دا بڵاوکراوەتەوە.

ر هـ مـ ـا ـر ا و ـا ووسـ ر

تەمو دوکەڵ	1991
کەرنەڤاڵی مەرگ	1992
مارشی نەبەزین	1993 چاپی یەکەم
	1997 چاپی دووەم
سەید جەوهەر جەوهەر بو بۆ کوردستان	1999
کۆچو کۆچپێکردن هۆکارو بنەماکانی	2000 چاپی یەکەم
	2001 چاپی دووەم
شایە تحاڵەکانی ئەنفال (بەرگی یەکەم)	18/شوباتی 2002
شایە تحاڵەکانی ئەنفال (بەرگی دووەم)	6/ئەیلولی 2002
شایە تحاڵەکانی ئەنفال (بەرگی سێیەم)	18/شوباتی 2003
گەڕانەوە بۆ کەرکوك	شوباتی 2004
لەتۆپخانەو بۆ عەرعەر	شوباتی 2004
کەرکوك و پاکتاوی رەگەزی	2004

سد ثاس بـ :

* دەزگای هەواڵ بۆ راگەیاندنو رۆژنامەوانی.
* هیدایەت رەحیم توانیم بەهۆی ئەوەوە بگەمە خزمەتی فەرەج
* شوکر کوڕی فەرەج کە شوێنی دیدارەکەی بۆ رەخساندین